Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 196

Ljubljana, nedelja 21. avgusta 1927

Cena 3 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—, za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Smrtni udarec javnemu življenju našega naroda v Italiji

Razpust vseh slovenskih kulturnih in sportnih društev. Uničenje slovenskega tiska

Fašistična državna oblast je pričela izvajati načrt, ki so ga izdelali in predložili Mussoliniju fašistični pokrajinski tajniki Julijske Krajine

Ljubljana, 20. avgusta.

Načrt za pospešeno raznaroditev primorskih Jugoslovenov, ki so ga fašistični tajniki iz Julijske Krajine predložili Mussoliniju, se že izvaja z vso ostrostjo in vehemenco. Dan na dan prihajajo z one strani meje Jobove novice o razpuščanju slovenskih društev in organizacij, o preganjanju našega časopisja in vidnih članov našega naroda, ječečega pod italijanskim jarmom, o nasilnem prekrščevanju pristno slovanskih priimkov itd. Prepovedujejo se najnedolžnejša udruženja samo zato, ker so njihovi člani Slovenci in se jim očita, da ovirajo proces poitalijančenja našega naroda.

Fašizem nadaljuje svojo protijugoslovensko ofenzivo z vso brezobzirnostjo in brutalnostjo ne samo v Julijski Krajini, marveč tudi povsod drugod, kjer misli, da nam more škodovati. Čujejo se zopet smešne tirade o «italijanstvu» Dalmacije; glavno fašistično glasilo zopet dolži Jugoslavijo, da pripravlja prevrat v Albaniji in hujska svet proti nam, češ da se morajo naše meje korigirati v prid «milijonu Albancev, ki ječe pod srbskim jarmom.» Tudi na Madžarskem ne počiva italijanska propaganda, naperjena proti naši državi in ostalim članicam Male antante. Madžarski šovinisti se zavedajo, da imajo v fašistični Italiji mnogo več podpore za svoje naklepe proti trianonski mirovni pogodbi, nego jim je more dati židovski lord Rothermere, čigar bučne propagande proti miru v srednjem Podonavju ne odobrava velika večina angleške javnosti.

Nedvomno stoji pojačana protijugoslovenska akcija fašistične Italije v ozki zvezi z direktnimi pogajanji, ki naj bi se po volitvah začela med Jugoslavijo in Italijo o vseh odprtih vprašanjih, zlasti pa o nettunskih pogodbah. S terorjem in intrigami namerava izvršiti Rim pritisk na nas, da bi se uplašili in popustili v naših bistvenih, življenskih interesih. Izsiliti hoče od nas, da dovolimo Madžarom vse, kar je potrebno, da pride rimski pakt med Mussolinijem in grofom Bethlenom glede madžarske luke na Reki do popolne veljave. Naša odgovorna mesta se morajo tega izsiljevalnega značaja sedanje italijanske akcije zavedati in tem primerno uravnati našo politiko.

Vsekakor pa bi bilo napačno, če bi videli v protijugoslovenskem ruvanju fašistične Italije zgolj ta izsiljevalni moment. Za njim tiči mnogo več, za njim se skriva celotni fašistični načrt za gospodarsko zavojevanje Balkana in bližnjega iztoka, za ekspanzijo italijanskega političnega vpliva in za teritorijalnega zavojevanja. Fašistične sanje o obnovi rimskega cesarstva so sicer prazne marnje, dokler obstoji v Evropi sedanje razmerje moči, ki sili fantaste v Rimu, da se zadovoljijo z deklamatorsko vojno. Toda fašizem se mrzlično pripravlja, da bi v trenutku, ko bi se ravnotežje v Evropi izpremenilo, mogel preiti k dejanjem. Glavni fašistični tajnik Turati, ki velja za «zmernega», je te dni zopet govoril na Furlanskem o tristotisoč bajonetih fašistov, ki se ne bodo nikdar umaknili, o novih osvojitvah, ki jim gre Italija naproti z novim plamenom, in o orlu, ki je pripravljen za veliki polet na najlepši naskok: naprej, naprej, naprej!

Fašizem je podoben priklenjenemu psu, ki renči in kaže zobe ter trga verigo, ki ga je priklenila k pasji uti. Če se veriga utrga, bo pes popadel pasanta, ki ne bo imel dobre palice v roki. Fašistična imperijalistična, nasilniška mentaliteta je slej ko prej največja nevarnost za mir v Evropi. Da je ost laškega imperijalizma obrnjena v prvi vrsti proti nam, se moramo dodobra zavedati. Naša politika napram Italiji mora biti zato skrajno oprezna. Svetu moramo kot doslej pokazati, da trdno hočemo ohraniti mir in da ni na naši strani niti sence krivde za napetost, ki vlada ob Jadranu. V čuvanju svojih življenskih interesov moramo biti nepopustljivi, ker bi se nedopustno popuščanje smatralo kot slabost, ki vabi k še večji agresivnosti. V splošnem se sme reči, da se odgovorni državniki Evrope ne motijo, kje so krivci za italijansko-jugoslovensko napetost in da vidijo našo dobro voljo za pošten sporazum. Potrebna pa je v tem oziru tudi intenzivna zunanja propaganda, da se primerno parira fašistična kampanja proti Jugoslaviji in se razkrinka pred celim svetom barbarsko zatiranje našega življa v Italiji. Seveda je naš sedanji aparat, ki ima vršiti to misijo v inozemstvu, v splošnem nesposoben za to važno nalogo. Zato se mora izvesti čimprej temeljita remedura na tem polju, pri čemer mora biti odločilna edino sposobnost in praktična kvalifikacija, vsi strankarski oziri pa morajo odpasti.

Trst, 20. avgusta l. Tukašnji prefekt je danes izdal naslednjo naredbo:

Prefekt tržaške pokrajine.

Po prečitanju poročila g. tržaškega kvestorja z dne 17. t. m., št. 6623, iz katerega je razvidno, da **»Sportno udruženje«** s sedežem v Trstu in v njem udružena društva, delujoča v tržaški pokrajini:

1. sportno društvo **»Obzor«** pri Sv. Mariji Magdaleni v Trstu;
2. mladinsko društvo **»Prosveta«** v Trstu;
3. mladinsko društvo **»Prosveta«** na Opčinah;
4. mladinsko društvo **»Zarja«** v Rojanu;
5. mladinsko društvo **»Magdalena«** pri Sv. Mariji Magdaleni v Trstu;
6. mladinsko društvo **»Sparta«** v Škednju;
7. mladinsko društvo **»Višava«** na Kontovelu pri Trstu;
8. mladinski krožek **»Rocol«** v Rocolu pri Trstu;
9. dijaški krožek **»Nikolaj Tommaseo«** v Trstu;
10. sportno društvo **»Adrija«** v Trstu;
11. sportno društvo **»Primorje«** v Proseku

delujejo izven območja CONI (italijanskega nacijonalnega olimpijskega komiteja) s političnimi cilji, ki nasprotujejo nacijonalnemu redu;

po prečitanju poročila pokrajinskega zastopnika Conija z dne 5. julija t. l.;

upoštevajoč, da sedanji in nadaljni obstoj omenjenega udruženja in v njem udruženih sportnih društev ne predstavlja drugega nego trdno voljo ovirati dosego visokih ciljev zakona, s katerim je bila ustanovljena nacijonalna ustanova »Balilla« in druge organizacije režima na škodo in nevarnost za nacijonalni red;

videvši čl. 2. in 3. kraljevega ukaza, zakona itd. ter čl. 215 zakona o javni varnosti itd.

odreja,

da se **»Sportno udruženje« v Trstu in v njem udružena društva, ki obstojajo v tej pokrajini, razpuste in se ne smejo obnoviti. Društveni znaki in zunanja znamenja so prepovedana in se zaplenijo. Vsakršno premoženje udruženja in udruženih društev, izkaznice, zapisniki, pečati in zastave se zasežejo.**

G. tržaškemu kvestorju in kraljevim orožnikom se nalaga, da izvrše to naredbo.

Trst, 17. avgusta 1927.

V. leto. Fornaciari m. p.

Trst, 20. avgusta l. Mladinsko udruženje »Ladja« na Kontovelu je snoči dobilo odlok tržaškega prefekta, s katerim se društvo razpušča. Prefekt očita razpuščenemu društvu, da je zbiralo samo slovenske člane, vzgajalo naraščaj in s tem delovalo proti ciljem Balille. Dalje je širilo samo slovenske knjige in je bilo sploh vse njegovo delovanje nasprotno nacijonalnemu redu.

Trst, 20. avgusta. l. Tukajšnji prefekt je danes poslal odgovornemu uredniku tednika »Novice« g. Runtiču po 13 dnevih že drugo posvarilo. V odloku je rečeno, da odgovorni urednik ni upošteval prvega posvarila, kar je dokazala zaplemba predzadnje številke »Novic«. Po tiskovnem zakonu sme sedaj prefekt zahtevati od državnega pravdnika, da prekliče priznanje odgovornega urednika »Novic«, kar se bo najbrže zgodilo še te dni. Državni pravdnik sme odreči priznanje vsem drugim odgovornim urednikom lista, ki je tekom leta dobil dve posvarili. V takem primeru list ne sme več izhajati. »Mali List« je bil včeraj zaplenjen.

Dr. Marinković o mučnem položaju g. Vukičevića

Vukičević ima večino radikalov proti sebi. — Zato je blejski pakt brez pomena. — Korošec bo prvi bežal od njega. — Davidović o pomenu svoje borbe proti Vukičeviću. — Maksimović proti demokratom

Beograd, 20. avgusta p. Nocoj ob 18.30 je odpotoval min. predsednik g. Vukičević v Karlovac, kjer ostane do torka. Iz Karlovca se vrne preko Zagreba v Beograd, koncem tedna odpotuje v Banjaluko in od tam na agitacijsko turnejo v Južno Srbijo. Zunanji minister dr. Marinković je zvečer odpotoval v Veliki Bečkerek na jutrišnji shod demokratske stranke. Poštnj minister Vlajko Kojić se je odpeljal z večernim vlakom na Bled. Svetozar Pribićević nadaljuje svojo turnejo v Bosni. Političnih dogodkov ni, tem več pa je političnih komentarjev. Čim bolj se bližajo volitve, tem bolj se poostrujejo odnošaji med obema vladnima strankama. Današnja demokratska »Pravda« ocenjuje poslednje govore gg. Vukičevića in Davidovića ter ugotavlja, da se odnošaji med obema tako zaostrujejo, da bo po volitvah izključeno vsako sodelovanje. Spopad je po mnenju »Pravde« dobil povrh še povsem osebni značaj. Posebej »Pravda« še podčrtava umerjenost tona dr. Marinkovića, ki se prilagoduje prilikam tako, da ostajajo poskusi g. Vukičevića, izzvati nesoglasja v Demokratski stranki, brezuspešni. Interesantna je tudi informacija istega lista o poziciji g. Vukičevića med radikali. »Pravda« izjavlja, da je dobila to informacijo od demokratskega prvaka, ki se je te dni vrnil z Bleda. Edini demokratski prvak, ki je bil te dni na Bledu, pa je — minister Marinković. Po njegovem mnenju se je položaj g. Vukičevića zadnje tri mesece znatno spremenil. »Spočetka je g. Vukičević bil eksponent pašićevcev, ki so ga podpirali proti centrumašem. Pozneje je izgledalo, da ima za seboj ves radikalski centrum. S tem Vukičević tudi danes še računa, a je očividno, da se vara. Danes so proti njemu i pašićevci i centrumaši. Kar se pa tiče DS je absolutno nemogoče, da bi demokratski člani vlade se postavili v nasprotstvo z voljo stranke. Pakt g. Vukičevića z g. Koroščem nima nobenega političnega pomena. On bi se mogel oživotvoriti le tedaj, ako bi bil g. Vukičević tudi po volitvah močan. Tako pa bo dr. Korošec sam sigurno prvi, ki bo svojega zaveznika zapustil, čim naslutj njegovo nemoč.« Ta informacija se živahno komentira ter se splošno smatra kot dokaz, da so tudi demokratski ministri sklenili svoje račune o bodočnosti g. Vukičevića.

Z ozirom na »Pravdino« vest, da je spopad med Vukičevićem in Davidovićem dobil oseben značaj, je glavni sekretarijat DS danes izdal sledeči komunike: »G. Davidović kategorično odbija insinuacijo, da imajo njegovi govori, ki se nanašajo na dogodke pod režimom g. Vukičevića, oseben značaj. G. Davidović se ne bori proti osebi g. Vukičevića, temveč proti njegovi politiki, odnosno proti nasiljem, ki se godijo pod upravo g. Vukičevića.«

Medsebojno ravsanje med radikali in demokrati se medtem pridno in ostro nadaljuje. Sinoči je imel Boža Maksimović shod, na katerem je obtožil demokrate, da strežejo radikalom po življenju in da se hočejo za vsako ceno po volitvah polastiti državnega krmila. Očital je dr. Marinkoviću nelojalnost. G. Maksimović je Vukičevićev kandidat . . .

Klic po združitvi vseh demokratskih elementov v enotno fronto proti reakciji «paktašev» vzbuja vedno živahnejše odzive. Včeraj ga je skoraj istočasno z Davidovićem ponovil Pribićević v Bjelini. Med demokratskimi strankami je ustavljena skoraj vsaka ostrejša borba, vse sile so angažirane v cilju, da se stre v prah Vukičevićev sistem.

Oficirska zarota na Grškem

Atene, 20. avgusta. d. Oblasti so odkrile oficirsko zaroto, ki je hotela potom prevrata zopet vzpostaviti Pangalosov režim in proglasiti Pangalosa za diktatorja. V Atenah in drugod je bilo aretiranih mnogo oficirjev, Pangalosovih pristašev.

Sovjeti in Društvo narodov

Ženeva, 20. avgusta. d. Kakor se izve iz krogov Društva narodov, je vzbudila odklonitev udeležbe na mednarodni prometni konferenci s strani sovjetske Rusije bojazen, da se namerava Rusija popolnoma izločiti iz delovanja Društva narodov. Po informacijah iz Moskve pa je sedaj ugotovljeno, da je bila ta bojazen neupravičena. Rusija na prometni konferenci ni posebno interesirana, pač pa se sovjetski krogi zelo zanimajo za pripravljalno konferenco v svrho sklicanja mednarodne razorožitvene konference. Sovjetska Rusija bo na to konferenco poslala svojo posebno delegacijo. Moskovska vlada tudi ni nenaklonjena vstopu Rusije v Društvo narodov. Za sedaj je nameravala imenovati svojega stalnega delegata za Društvo narodov, vendar pa je to namero opustila, ker mu Društvo narodov ni hotelo priznati imunitete.

Telefon v Turčiji

Stockholm, 20. avgusta. (lo.) Telefonska družba Cricson je dobila 40letno koncesijo za gradnjo telefonskega omrežja v Turčiji.

Ruska pravoslavna cerkev priznava sovjetski režim

Senzacijonalna proklamacija vrhovnega poglavarja ruske cerkve. — Kdor ni za sovjete, ne more biti pravoverniki

Moskva, 20. avgusta. d. V odnošajih pravoslavne ruske cerkve in sovjetske vlade je nastopil nenaden in zelo značilen preokret. Metropolit Sergej v Nižjem Novgorodu, ki je vodil doslej najljutejši boj proti sovjetski vladi, je izdal te dni proklamacijo, v kateri se postavlja popolnoma na stran sovjetov in poziva vse pravoslavne cerkvene občine ter celokupno duhovščino, da priznajo sovjetsko vlado kot edino zakonito in pravnoveljavno. V proklamaciji naglaša med drugim:

Vsi čutimo z naraščajočo sigurnostjo, da je danes že podana možnost mirnega dela in sigurnega obstoja pod sovjetsko vlado in njenimi zakoni. Sedaj, ko smo v Rusiji že dosegli ta dolgo zaželjeni cilj, se pojavlja z novo silo podzemeljsko rovarenje sovražnega nam inozemstva in se pojavlja v umorih, kakor n. pr. varšavski atentat, v napadih na naša inozemska zastopstva v atentatih, tatvinah in požigih. Aktivnost sovražnikov sovjetske Rusije uničujoče vpliva na miren razvoj našega notranjega življenja in mirnega dela ter je zato nujno potrebno, da se vse verno ljudstvo in celokupna duhovščina postavi na stran vlade in podpira njeno akcijo v boju za lepšo bodočnost naroda in države.

Ruski verniki naj tudi do sovjetske vlade, ki predstavlja našo domovino, ostanejo pravoverni. Uspehi in veselje sovjetske Rusije so prav tako naši, kakor so naši vsi porazi in neuspehi in zato upamo, da se nam z božjo pomočjo posreči, da uresničimo te svoje najboljše namere. Mnogi naših bratov smatrajo sovjetsko vlado kot produkt slučaja in ji prorokujejo le kratko življenje. Pozabljajo pa, da vodi božja roka človeštvo vedno k gotovemu cilju. Oni, ki znakov časa nočejo spoznati, naj še naprej verujejo, da je nemogoče prelomiti s starim režimom, ne da bi istočasno sledil prelom tudi s pravoslavno cerkvijo. Toda sedaj, ko so patrijarhi sprejeli sklep, da bodo do sovjetske vlade vodili politiko absolutne lojalnosti, morajo ti ljudje ali opustiti svoje simpatije in delovati izključno le v imenu naše skupne vere, ali pa morajo izstopiti iz naše cerkve, da na ta način enkrat za vselej napravimo konec obstrukciji.

Proklamacija naglaša dalje, da so ruski pravoslavni duhovniki, ki bivajo v inozemstvu dobili poziv, da pismeno izrazijo svojo lojalnost do sovjetske vlade, v nasprotnem slučaju bodo izobčeni. Proklamacijo je podpisal metropolit Sergej, ki je po smrti Tychona poglavar ruske pravoslavne cerkve, nadalje tverski metropolit in 5 škofov.

Berlin, 20. avgusta. s. «Berliner Tageblatt» poroča iz Moskve: Metropolit v Nižjem Novgorodu Sergej je ustanovil provizoričen patrijarhalni sinod, na katerega je pristala tudi sovjetska vlada. Sinod je bil legaliziran, tako da bo imela pravoslavna cerkev zopet administrativno teološko središče.

Sacco in Vanzetti pripravljena na smrt

Zakaj je vrhovno sodišče odklonilo revizijo procesa. — Vanzettiju se je omračil um, Sacco pa je popolnoma apatičen. — Minimalne nade. — Obsežne varnostne odredbe. — Obsedno stanje v ameriških centrih. — Demonstracije v evropskih glavnih mestih

Newyork, 20. avgusta. d. Vrhovno sodišče države Massachusett je v zadevi Sacca in Vanzettija formalno uvedlo postopanje glede uporabe Habeas corpus. V okvirju tega postopanja se je vršila razprava z vseh juridičnih vidikov. Vrhovno sodišče je potrdilo v polnem obsegu prvotno razsodbo sodnika Thayerja. Sodišče se je postavilo na strogo formalno stališče in se v svoji preiskavi omejilo le na to, da ugotovi, ali je bila prvotna razsodba tudi formalno pravilna. Po dolgotrajni razpravi je sodišče revizijo procesa odklonilo, prav tako pa zavrnilo tudi prošnjo za spremembo smrtne kazni v zaporno kazen in prošnjo za ponovno odgoditev justifikacije.

Sacco in Vanzetti sta bila takoj po razglasitvi sklepa vrhovnega sodišča prepeljana zopet v celico grešnikov. Peljali so ju celo skozi celico, v kateri stoji električni stol. Po prepeljavi so jih posetili branitelji. Sacco jih je sprejel popolnoma mirno in je izjavil, da je pričakoval tako razsodbo. Vanzetti je svojega branitelja začudeno gledal, končno pa izjavil: Vedel sem, da bo prišlo tako. Njegov zagovornik je pozneje izjavil, da je dobil vtis, da se je Vanzettiju popolnoma omračil um. Oblasti so odredile v jetnišnici obsežne in nenavadno poostrene varnostne odredbe. Tudi za varstvo članov vrhovnega sodišča so izdana obsežna in stroga navodila.

O možnosti odgoditve justifikacije se izve v poučenih krogih sledeče: Zagovorniki Sacca in Vanzettija morajo najprej dobiti pristanek vrhovnega zveznega sodišča, da smejo vložiti priziv. Če se jim posreči, da pridobijo za to le enega člana tega sodišča, ki ima sedaj svoje počitnice, je s tem že zagotovljena odgoditev justifikacije vsaj do zasedanja vrhovnega zveznega sodišča, ki se bo vršilo šele meseca oktobra. V tem slučaju bodo branitelji vložili pri guvernerju Fullerju formalno prošnjo za odgoditev justifikacije do sestanka vrhovnega zveznega sodišča. Guverner bi bil po obstoječih zakonih dolžan, da tej prošnji ugodi.

Boston, 20. avgusta. s. Branilci Sacca in Vanzettija sporočajo v poznih večernih urah, da so zaprosili sodnika Mortona, ki je na letovišču, naj bi za obsojenca interveniral, in sicer na ta način, da bi dal nalog, naj prideta Sacco in Vanzetti pred apelacijsko sodišče, s čimer bi bila obenem istočasno zvezana odgoditev usmrtitve.

Boston, 20. avgusta. d. Branilec Sacca in Vanzettija, odvetnik Hill, je včeraj popoldne posetil oba obsojenca. Po tem obisku je izjavil novinarjem, da je Vanzetti kazal po objavi razsodbe vrhovnega sodišča znake popolne duševne zmedenosti.

Newyork, 20. avgusta. (be.) V zvezi s predstoječo justifikacijo Sacca in Vanzettija so oblasti ukrenile v vseh ameriških mestih obsežne in najstrožje varnostne ukrepe. V Newyorku, Chicagu in v drugih večjih mestih je bilo danes proglašeno obsedno stanje.

Newyork, 20. avgusta. (lo.) Tukajšnje delavske organizacije so izdale manifest, v katerem pozivajo ameriško delavstvo na protestno stavko za pondeljek ob 3. popoldne.

Newyork, 20. avgusta. s. Senator Borah pravi v pismu znani delavki na socijalnopolitičnem polju Jani Addamovi, da bi značilo popuščanje proti protestom inozemstva v zadevi Sacca in Vanzettija bojazljivost in slabost.

Newyork, 20. avgusta. s. Vanzettijeva sestra je danes prispela semkaj.

Berlin, 20. avgusta. d. Snoči so se vršile viharne demonstracije pred ameriškim poslaništvom. Levičarski radikali so priredili protestno zborovanje proti izvršitvi smrtne obsodbe nad Saccom in Vanzettijem, po zborovanju pa so komunisti priredili demonstracijski obhod po mestu. Dohodi k ameriškemu poslaništvu so bili strogo zastraženi. Ko so demonstrantje skušali predreti policijski kordon, je prišlo med njimi in policijo do spopada, v katerem je bilo na obeh straneh več oseb ranjenih. Demonstracije so se ponavljale skoraj vso noč.

Varšava, 20. avgusta. (be.) Včeraj so priredili komunisti velike demonstracije zoper nameravano justifikacijo Sacca in Vanzettija. Policija je skušala preprečiti obhod demonstrantov po mestu, pri čemer je prišlo do krvavih spopadov. Trije policisti so težko ranjeni. Aretiranih je bilo 15 oseb.

Pariz, 20. avgusta. (pa.) «Humanite» objavlja poziv komunistične stranke na protestne shode proti justifikaciji Sacca in Vanzettija. List grozi ameriškim magnatom z represalijami proletarijata.

Za nocoj so komunistična stranka, generalna delavska zveza, republikansko udruženje starih bojevnikov in komunistična mladina organizirali 19 protestnih shodov proti predstoječi eksekuciji Sacca in Vanzettija.

Po sklepu francosko-nemške trgovinske pogodbe

Pariz, 20. avgusta. d. V «Petit Parisienu» razpravlja senator Seydoux o nemško-francoski trgovinski pogodbi in priznava, da je Nemčija po svetovni vojni pokazala izredno pojmovanje velike važnosti gospodarskih pogajanj in jih je tudi v Parizu vodila z veliko spretnostjo. Pri teh pogajanjih so se lahko celo Francozi učili od Nemcev. Seydoux je prepričan, da tudi nemško-francoski provizorij omogoča kar najširši razvoj nemško-francoske trgovine. Kot poseben uspeh lahko beležijo Nemci pri teh pogajanjih preklic določbe mirovne pogodbe, po kateri je lahko Francija zaplenila vse nemško premoženje na francoskem teritoriju, če bi Nemčija ne zadostila svojim reparacijskim obvezam.

Moskva, 20. avgusta. (be.) Časopisje simpatično komentira sklep nemško-francoske trgovinske pogodbe, v kateri vidi jamstvo za miren in intenziven razvoj evropske trgovine.

Iz letalskega sveta

Kelmorajn, 20. avgusta s. Letalec Koennecke je davi ob 6.15 napravil zadnji poskusni polet z obremenitvijo 3800 kg. Start je potekel brez nesreče, dasi je bilo malo vetra.

Kelmorajn, 20. avgusta s. Oficijelno se poroča, da letalec Koennecke vsled neugodnega vremenskega položaja jutri, kakor je bilo določeno, ne bo startal.

Newyork, 20. avgusta s. Letalo Old Glory, ki ga vodita Berthaud in Hill, bo predvidoma danes ob 17. startalo iz Newyorka v Rim. Na poletu preko Oceana bosta letalca spustila v morje venec za Nungesserja in Colija z napisom: Vidva sta vodila, mi sledimo!

Berlin, 20. avgutsa (be.) Pilot Erving, ki je iskal ponesrečeno letalo havajskih letalcev, je 600 milj od San Francisca brzojavil brezžično za pomoč. Nepotrjene vesti iz Kalifornije pravijo, da so našli na visokem morju razbito letalo, na katerem je bila mrtva žena in neki živi moški.

Dübendorf, 20. avgusta s. Danes je bil otvorjen start za oba mednarodna alpska poleta. V prvih jutranjih urah sta odšli prvi dve letali. Ob 9. je startal Nemec Röder na Junkerjevem aparatu za pokal Gaveck-Bidet (mednarodni alpski polet Dübendorf-Lausanne-Milan-Dübendorf). Ob 9.45 je startal v mednarodnem alpskem poletu za vojaška letala kot prvi stotnik Börtsch. Iz Monakovega je došla vest, da letalo Italijana Serre ni več zmožno za polet. Serra je s tem izpadel iz konkurence.

Na razdoblju slovenske politike

(Misli in opazovanja nevtralca.)

XI.

Najzanimivejše poglavje v politiki Slovenske ljudske stranke je njeno razmerje do kmeta. Po svojem značaju je SLS kmetska stranka, to se pravi: bi morala to biti, saj tvori kader njenega pristaštva kmet. S kroglicami kmečkega volilstva SLS stoji in pade.

Ker torej slonj SLS na ramah slovenskega kmeta, ker se ima ona predvsem zahvaliti slovenskemu kmetu za moč, ki jo je doslej imela v rokah, bi človek naravno pričakoval, da se je za to tudi znala izkazati hvaležno temu slovenskemu kmetu s tem, da je vso svojo politiko in taktiko, vse svoje parlamentarno in strankarsko delo koncentrirala na čim krepkejše in uspešnejše zastopanje kmečkih interesov.

Temu pa ni tako, ampak ravno nasprotno. Če premotrimo politiko in udejstvovanje SLS pod vodstvom g. Korošca skozi vseh teh devet let, tedaj vidimo, da je kmečkim interesom veliko bolj škodovala kot pa koristila, in da je njena politika pravi realni kmečki politiki tolikо podobna, kolikor kopriva žitnemu klasu.

Osvetlili smo že to devetletno delo SLS za Slovenijo od mnogih strani in videli povsod samo negativnost. Če pa posebej preiskujemo, kaj je naredila SLS v tem času, od postanka naše države, pa do danes, za slovenskega kmeta, stopa pred naše oči ogromna ničla. Ničla, ki postane naravnost strahotna, ako premislimo, kake priložnosti je SLS vse imela, kjer bi bila lahko kmetu veliko pomagala, a je te priložnosti zamudila ali jih pa ni hotela izrabiti.

Tu je v prvi vrsti agrarna reforma. Vemo, da so z agrarno reformo zvezani življenski interesi našega kmeta, vemo, da je naš kmet čakal skozi pol stoletja na agr. reformo kot na svoje odrešenje. In narodna država je prinesla kmetu agrarno reformo, izvajala se je agrarna reforma tudi že po vsej državi, samo v Sloveniji ne. To pa največ po krivdi SLS. Ona, ki bi se, če ji je res kaj za blagor kmeta, morala okleniti agrarne reforme z dušo in telesom, je isto doslej samo sabotirala; imela je vso moč v rokah, da agrarno reformo izvede, a ni hotela tega. Iz dobro znanih razlogov, ker bi bila tedaj prizadeta tudi škofovska in farovška posest. Tu se zares pokaže klerikalizem v svoji nagoti: kjer gre za njegove interese, tam so mu interesi kmeta deveta briga, tam ne pozna nobenega socijalnega čuta.

Vseh teh devet let je zato SLS agrarno reformo zaduševala in sploh ni hotela o tem niti slišati. Danes, v oči volitev, ko stoji SLS pred slovenskim kmetom s tako sramotno praznimi rokami in je v največji zadregi, kako bi kmečkega volilca zopet zvabila k svojim skrinjicam, pa je v svojem obupu začela segati po agrarni reformi, da s tem poagitira ko drugega nima. Pa smo že slišali dr. Korošca, kako se je prav previdno in narahlo dotaknil agrarne reforme (tako narahlo, kot bi se dotaknil razbeljenega železa) in izjavil: »Treba bo tudi misliti na pravično izvedbo agrarne reforme . . .«

Treba bo misliti! Po dolgih devetih letih bo zdaj šele treba misliti na agrarno reformo! In na pravično njeno izvedbo! Kaj se to pravi? Z moralnega stališča je jasno, da se stoletne socijalne krivice ne dajo popraviti brez najmanjše protikrivice. S pravnega stališča pa je stvar čisto enostavna; Izvedite zakon! Zakaj je zakon tu? Izvedite agrarno reformo po zakonu, pa bo prav! Največja krivičnost je vsekakor ta, da agrarne reforme doslej niste hoteli izvesti.

Sicer pa nihče ne zahteva krivične agrarne reforme. Nihče ne zahteva razlastitve ali likvidacije veleposestev, nihče ne zahteva, da bi se morala agr. reforma na zgrešenj način, kakor se je to delalo n. pr. v Vojvodini na veliko škodo narodnega gospodarstva, izpeljati tudi na Slovenskem. Agrarna reforma se lahko izvrši pravilno, pametno in pravično po krajevnih razmerah in potrebah. Ampak izvršiti se mora. Treba je že enkrat urediti naše agrarne razmere, ki so po nekaterih krajih škandalozne in spominjajo na dobo tlačanstva. Treba je tam, kjer oklepajo graščine kmečke srenje kakor železen obroč, ta obroč vsaj malo zrahljati, da bodo kmečke domačije mogle živeti in se razmahniti. Treba je napraviti konec temu, da mora kmet graščinsko zemljo, potrebno mu za obstanek, kupovati za oderuške cene. Treba je narediti kraj temu, da mora kmet za najeto graščinsko ali farovško njivo odrajtovati polovico pridelka. In tako dalje in tako dalje. Debela knjiga bi se dala napisati o naših agr. razmerah, ki so ostale neizpremenjene, kakor so vladale v stari fevdalni Avstriji, neznosne, po reformi vpijoče in za demokratično državnost sramotne razmere, za katerih sanacijo pa SLS ni imela doslej ni najmanjšega smisla ne volje ne časa.

In tega tudi nikoli imela ne bo. Nikoli ne bo SLS izvedla agrarne reforme! Tu je vsako njeno obetanje zgolj demagogija, pesek v oči kmetu, lov na njegovo kroglico. Nikdar slovenski kmet od SLS ne bo doživel agrarne reforme; če na to upa, potem se pač bridko vara. Kar se je na Slovenskem po prevratu sploh naredilo na polju agr. reforme, to je bilo delo demokratov, in si je tudi v bodoče obetati kaj v tem pogledu le od demokratske stranke, ki je dvignila agrarno reformo na svoj ščit in ki se je največ njej zahvaliti, da sploh imamo sankcije agrarne reforme.

Seveda bo na to kakšen klerikalni list cinično po svoji navadi pripomnil: Kmet je pa le na naši strani! In se bo patetično razpisal o velikih zaslugah SLS za kmeta — za časa nekdanjega kranjskega deželnega odbora. A kje so današnje zasluge SLS, kaj je storila za kmeta po vojni, pod Jugoslavijo?

Nihče ne more odrekati Slovenski ljudski stranki njenih zaslug za kmečki stan v preteklosti, dasi bi se dalo tudi o tem veliko govoriti, in je vsekakor dejstvo, da tudi takrat ta stranka za kmeta ni storila zdaleka toliko, kolikor bi bila lahko zanj storila, in če je kmetu v gospodarskem pogledu pomagala, ga je pa zato v kulturnem tem bolj zanemarjala, zlasti v brigi za njegovo strokovno izobrazbo.

Ampak zasluge iz preteklosti ne veljajo za sedanjost. In to so bili vendar čisto drugi možje, ki so takrat delali za slovenskega kmeta, — na zaslugah tistih mož pa gospodje, ki danes drže SLS v rokah, nimajo niti najmanjšega deleža.

Tu je bil takrat Evgen Lampe, ki v resnici zasluži, da se ga naš kmet s hvaležnostjo spominja. A glej krute ironije: kdo so tisti, ki se danes šopirijo z zaslugami za kmete? To so tisti, ki jih je dr. Šušteršič v svoji znani brošuri obtožil, da so zakrivili prezgodnjo smrt Evgena Lampeta. (»Je moral z zlomljenim srcem v prerani grob — tako piše dr. Šušteršič — ki mu ga je zahrbtno izkopala nizka, zelena zavist, zloba, surovost in lopovščina, brezznačajnost in zaslepljenost tistih, ki so zavrgli in z nogami steptali poštenje, pravičnost in ljubezen, ki jim jo nalaga vera.«)

To je torej vsa zasluga današnje SLS za kmeta. In živela je teh devet let samo od kredita, ki so ga ji pridobili v slovenskem ljudstvu en Lampe, en Šušteršič, en Krek. Ampak ta kredit je danes že zapravljen, do zadnjega zapravljen. In 11. septembra bo z gospodom Koroščem, malim naslednikom velikih mož, hudo obračunal tudi oškodovani slovenski kmet.

Porazen neuspeh Sti. Radića v Prekmurju

Pod zaščito demokratov je mogel Radić v M. Soboti sicer zborovati, toda le da se prepriča, da je radičevščini odklenkalo. — V Dolnji Lendavi se njegov shod ni mogel vršiti.

Murska Sobota, 21. avgusta m. Za danes, na stari madžarski praznik sv. Štefana kralja, je bil napovedan pod milim nebom shod g. Radića, ki je prispel sem v spremstvu g. Prepeluha in drugih svojih agitatorjev. Za shod so radićevski korteši razvili ogromno agitacijo, ki pa je popolnoma odrekla. Zborovalcev se je zbralo tako malo, da so sklicatelji preložili zborovališče v kavarno Sočić. Navzočih je bilo okrog 100 ljudi, večinoma demokratov, nekaj radikalov in klerikalcev, manjšino so tvorili radićevci. Radikali in klerikalci so se dogovorili, da shod razbijejo in so pozivali tudi demokrate, da se pridružijo tej akciji. Demokrati pa, zvesti svojemu programu svobode misli in govora, so sklenili, da razbitja shoda ne dopustijo, temveč da naj se vsak, ki mu ni kaj prav, javi po oficijelnih govornikih k besedi. Med velikim vznemirjenjem zborovalcev je pričel Radić govoriti. Bral je ostre levite radikalom, katerim da bo mnogo mandatov pobral Pribićević. Opetovano so navzočj radikali in klerikalci poskušali s kričanjem onemogočiti nadaljno zborovanje, toda energičnemu nastopu demokratov se je posrečilo napraviti mir. Radić je bil ves iz sebe in je komaj končal. Za njim je govoril dr. Pernar, za Pernarjem pa se je oglasil k besedi zastopnik SDS notar Koder, ki je obrazložil demokratsko zahtevo, da mora tudi v Prekmurju vladati svoboda in kultura. Demokrati ne bodo dopustili, da bi se v Prekmurju shodi razbijali ter ne dovolijo, da bi iz Prekmurja nastala kaka Makedonija. Ogromna večina navzočih je burno pozdravila te besede.

Videvši klavrno situacijo, se g. Prepeluh, ki se je mahajal v Radićevem spremstvu, sploh ni več javil za besedo. Shod se je končal z mučnim porazom za Radića in njegovo politiko ter je znova potrdil, da je radićevščine v Prekmurju konec.

Dolnja Lendava, 20. avgusta l. Za danes napovedani javni shod, na katerem bi imela govoriti gg. Radić in Prepeluh, se ni mogel vršiti. Domače prebivalstvo je oba izžvižgalo ter se je bilo bati še večjih demonstracij. Radić je ozmerjal svoje tukajšnje zaupnike, spravil g. Prepeluha na avtomobil in oba gospoda sta se jadrno odpeljala. Obče mnenje je, da Radić, odnosno Prepeluh pri sedanjih volitvah v lendavskem srezu ne bo dobil niti tretjine onih glasov, ki so mu ostali še pri oblastnih volitvah v Prekmurju.

Pribićević za enoten blok demokracije

Važen govor Svetozarja Pribičevića v Bosni. — Skupen nastop demokracije je edina rešitev iz sedanje krize. — Prazni računi g. Vukičevića

Bjelina, 20. avgusta r. Svetozar Pribičević, ki se nahaja v tuzlanskem okrožju na agitaciji, je imel včeraj v Bijeljini velik shod, na katerem je govoril med drugim:

11. septembra bo sodni dan za radikale. Pri prošlih volitvah so radikali dobili v Bosni in Hercegovini 22 poslancev, pri sedanjih volitvah ne bodo dobili niti četrtine. Nikjer v Bosni nisem našel radikalov razun ljudi, ki bi radi od državnih oblasti kaj dobili. Te volitve bodo razčistile odnošaje med strankami in po volitvah se stvari, kakor danes, ne bodo mogle več dogajati. Prišel sem do prepričanja, da se mora v naši državi združiti vsa demokracija, ker je to edini način, da se izpremeni s skupnimi napori sedanje stanje v državi. Predsednik vlade je izračunal, da bo njegova vlada dobila 220 poslancev in ostala na krmilu tudi po volitvah. Dela račune brez krčmarja in po 11. septembru bosta odločala samo dva činitelja: kralj in narod.

Kar se tiče samostojnih demokratov, smo trdni in složni. Mi smo stranka ideje in programa, ki je ni mogoče razbiti. Mi smo stranka, ki vodi pošteno politiko in se ne bo dala odvrniti od te poti. Lahko vam zagotavljam, da nihče od mojih prijateljev ni poizkusil oddvojiti se od mene in skleniti sporazum s kako drugo stranko, najmanj pa s sedanjo vlado, ki jo bo 11. septembra pometla burja splošnega nezadovoljstva. Jaz nimam policije, s sabo ne vodim žandarmerije, nobenega ne preganjam, naj gre z nami. Jaz apeliram samo na svobodno voljo naroda. Ako narod želi, da nekaj storimo, naj nam da moč, da to izvršimo.«

Neenakost davčne obremenitve v Jugoslaviji

Razmeroma največ davkov plačujeta Slovenija in Vojvodina, kjer odpade na enega prebivalca skoraj trikrat toliko davčnih bremen kakor v Srbiji. — Radikali so doslej dosledno izjalovili vse poskuse za izenačenje davkov

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Novem Sadu je ravnokar izdala svoje letno poročilo «Privreda Vojvodine». Poleg drugih gospodarskih vprašanj razpravlja tudi o preveliki davčni obremenitvi in njeni neenaki razdelitvi na posamezne pokrajine. V teh dveh pojavih vidi eno glavnih ovir za gospodarsko sanacijo in konsolidacijo Jugoslavije. Statistični podatki, ki jih navaja knjiga o tem vprašanju, so zanimivi tudi za nas in jih zato navajamo.

Po ljudskem štetju iz l. 1921. so štele posamezne pokrajine Jugoslavije prebivalcev:

Srbija s Črno goro	4,329.495	= 36.03 %
Bosna-Hercegovina	1,889.929	= 15.73 %
Dalmacija	621.429	= 5.16 %
Hrvatska	2,332.068	= 19.42 %
Slovenija	1,056.464	= 8.80 %
Vojvodina	1,787.438	= 14.86 %

Neposrednih državnih davkov brez samoupravnih doklad pa so v dobi od l. 1921. do 1926. plačale posamezne pokrajine v milijonih dinarjev:

Srbija s Črno goro	1764	= 22.72 %
Bosna - Hercegovina	1052	= 13.76 %
Dalmacija	217	= 2.80 %
Hrvatska	1638	= 21.09 %
Slovenija	1094	= 14.08 %
Vojvodina	2000	= 25.75 %

Na enega prebivalca odpade torej povprečno davka:

	Din
v Srbiji in Črni gori	408
„ Bosni in Hercegovini	557
„ Dalmaciji	349
na Hrvatskem	702
v Sloveniji	1035
„ Vojvodini	1118

Ta pregled kaže, da sta najbolj obremenjeni Vojvodina in Slovenija, kjer odpade na vsakega prebivalca dvakrat toliko davkov kakor v Bosni in Hercegovini in skoraj trikrat toliko kakor v Srbiji. Od vsega prebivalstva Jugoslavije odpade na Srbijo in Črno goro dobra tretjina, davkov pa samo dobra petina. Ako bi bili davki na vso državo enakomerno razdeljeni, bi plačal vsak prebivalec približno 650 Din, tako pa vidimo, da plača en prebivalec v Srbiji 250 Din manj, zato pa v Sloveniji 385 Din več in v Vojvodini celo 470 Din več. Ako bi bila Srbija s Črno goro z davki tako obremenjena kakor je Slovenija, bi morala v l. 1921. do 1926. plačati 4.5 milijarde neposrednih državnih davkov, plačala pa jih je v resnici le 1.7 milijarde. In nasprotno, ako bi bila Slovenija samo tako obremenjena, kakor je Srbija, bi plačala v tem razdobju le 410 milijonov neposrednih državnih davkov, dočim jih je v resnici plačala 1094 milijonov.

Približno enako sliko dobimo tudi, ako primerjamo višino vplačanih davkov s površino posameznih pokrajin. Na en kvadratni kilometer zemlje je odpadlo davkov:

	Din
v Srbiji in Črni gori	16.840
„ Bosni in Hercegovini	20.361
„ Dalmaciji	17.853
na Hrvatskem	44.322
v Sloveniji	67.516
„ Vojvodini	75.236

Bolj kakor vsaka razprava kažejo te številke nujno potrebo in silno važnost izenačenja davkov. Dozdaj je bilo v vladi izdelanih že šest načrtov enotnega davčnega zakona, a radikali so znali še vedno preprečiti, da bi prišel kak načrt v razpravo pred Narodno skupščino. Letos pa so s pomočjo klerikalcev odklonili celo začasno razširjenje srbijanskih davčnih zakonov na vso državo. Bila bi to le zasilna in začasna rešitev, a pomenila bi za Slovenijo veliko olajšanje in bi vsekakor pospešila sprejem enotnega davčnega zakona. Zato so poslanci SDS v proračunski debati predlagali ta izhod, a klerikalno - radikalna večina ga je odklonila. In SLS se, kakor zatrjujeta gg. Korošec in Vukičević, z radikali v vsem strinja.

SLS kot zaščitnica delavstva

V zvezi z Vukičevićevimi radikali. — Kaj pravi dr. Gosar o strahoviti bilanci klerikalnega socijalnega dela na vladi

V «Pravici» čitamo naslednjo samohvalo o SLS: «Ogromnega pomena za delavstvo bo, da bo SLS v parlamentarnem sodelovanju z radikali in Davidovićevimi demokrati (!?) predstavljala zaščitnico delavstva, preprečevala morebitne poizkuse poslabšati zakonito varstvo delavskih interesov in nastopala kot braniteljica njegovih upravičenih zahtev in teženj».

Kar se tiče sodelovanja SLS v vladi po volitvah, naj «Pravica» le še malce potrpi. Saj ni daleč do 11. septembra. Davidović že danes naglaša, da DS ne bo sodelovala z Vukičevićevimi radikali, saj mu že sedaj v koaliciji ž njim skoro vsak dan očita, da je korupcijonist in da vodi nasilne volitve. Torej s sodelovanjem SLS v vladi po 11. septembru ne bo nič.

Da bi pa SLS z radikali predstavljala — zaščitnico delavstva, ta pa je res debela! Radikali in zaščita delavstva, SLS in zaščitnica delavstva! Radikali g. Vukičevića predstavljajo strujo najhujše socijalne reakcije, a SLS je letos pomladi pokazala, kako razume zaščito delavstva v vladi.

Ekstremistom zopet enkrat kaže sladko lice, a ko je šlo za ukinjenje zakona o zaščiti države, ki danes ni več na mestu in ki bi ga bila SLS lahko z enim samim členom finančnega zakona razveljavila, je molčala kakor grob. Zakaj SLS ni hotela s prstom migniti, ko je bil čas in priložnost. I, ker je zastopnica besednega krščanskega socijalizma, na stvarnem polju pa kaže delavstvu figo!

SLS je bila na vladi. Vprašamo jo: kaj je storila za izboljšanje gmotnega položaja slovenskega delavstva? Ali mu je morda poskrbela za zmanjšanje delovnega časa, ali je popravila njegove zdravstvene in socijalne razmere?

Pod SLS so bile obratno legije slovenskih brezposelnih povečane za stotine na cesto od kleroradikalskega režima vrženih železničarjev in delavcev v državni službi brez odpovednega roka ali kake človeške odpravnine. Koliko gladu in nesreče je prišlo po zaslugi SLS samo med te brezposelne reveže in njihovo deco! V oblastni skupščini ljubljanski pa je SLS vse socijalnopolitične predloge v spomladanskem in poletnem zasedanju odstavila z dnevnega reda. Še govoriti ni hotela o njih.

Dr. Gosar je podpisal davek na ročno delo za l. 1927.-28. Ta davek je vedno uveden le za eno leto in mora biti vsakokrat znova sprejet v fin. zakonu. Zakaj g. dr. Gosar ni vztrajal na tem, da se paragraf, ki uvaja davek na ročno delo tudi za l. 1927.-28., briše, izpusti iz finančnega zakona? E, g. Gosar ne samo da tega ni napravil, klerikalci so letos ta davek še razširili na one, ki dosedaj z njim niso bili udarjeni, t. j. na delavstvo v državnih in samoupravnih podjetjih. Tem lažje bo sedaj pokritje za onih 42 milijonov Din, ki so rezervirani za črnogorske prince . . .

Dr. Gosar je črtal zavodu za zavarovanje delavcev dosedanjo z zakonom odrejeno 2 milijonsko letno podporo in jo skrčil na pol milijona. Diferenco bodo plačali delavci z reduciranimi prispevki od strani tega zavoda za njihovo zdravje, torej s svojim zdravjem!

Sicer pa, kaj bi mi naštevali klerikalne grehe. Dr. Gosar je kot minister za socijalno politiko v toku proračunske debate javno in pred vsem političnim svetom v svojem ekspozeju priznal o socijalnem delu SLS sledeče: «Proračunski izdatki za splošne socijalne in politične namene so se znižali za več kot 50 odstotkov. Poleg tega predvideva proračun ukinitev oddelka za socijalno politiko v Ljubljani, v Zagrebu, Splitu in Sarajevu, kjer bo odpuščenih, oziroma penzijoniranih približno 28 moči. Znižuje se število uslužbencev pri invalidskih zavodih, pri dečjih ustanovah, pri državni statistiki. Ukinjajo se izseljeniški zastopniki v Newyorku, osrednja borza dela, borza dela v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, inspekcija za rečno plovbo v Beogradu, za pomorsko plovbo v Splitu, krajevne zaščite dece v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani in ortopedski zavod v Trebinju.

To je lepa bilanca klerikalnega delovanja na vladi za slovensko delavstvo, kaj ne? Popolnoma v skladu z moralo SLS pa je, če se sedaj pred volitvami zopet predstavlja kot zaščitnica delavstva in obljublja delavcu, da mu bo v zvezi z najreakcijonarnejšimi elementi, ki jih danes pozna država, pripravljala raj na zemlji.

Politične drobtine iz Murske Sobote

Gotovo v Sloveniji v političnem oziru ni noben kraj tako interesanten, kakor Murska Sobota. Faktično je tukaj politična centrala Prekmurja, čeravno se v Murski Soboti sami le par ljudi peča s politiko. Večina Murske Sobote je pač politično neorijentirana ter popolnoma hladna za razne politične eksperimente. Če je to mestu v korist ali ne, je drugo vprašanje. Gotovo je, da politična pasivnost v parlamentarni državi nikomur ne nosi koristi.

V Murski Soboti imamo sedaj kar tri tednike, ki se trudijo za zaupanje ljudstva. Najbolj razširjene so še vedno »Novine«, ki jih izdaja posl. Klekl. Vsebino lista tvorijo po večini sami napadi na politične nasprotnike. Vidi se, da bi klerikalci najraje vse svoje nasprotnike utopili v žlici vode. Do sedaj se jim to še ni posrečilo. Nasprotno, strupena pisava tega lista odganja vse trezno in mirno misleče ljudi.

Drugi tednik, ki izhaja v Murski Soboti, pa je Kühar jeva »Mörszka Krajina«, sedaj samo »Muravi dela«. Izgleda, da se je g. Kühar motil v svojih računih, ako je mislil, da bo samo madžarski tednik pridobil več naročnikov. Ta list je sicer politično neopredeljen ali zadnje čase je zaplaval malo v radikalne vode.

Tretji tednik, ki se tudi tiska v Murski Soboti, je pa «Kmečka moč». Ta tednik se je še le pred kratkim rodil. Izdaja ga znani predsednik prekmurskih dobrovoljcev g. Pavel Horvat iz Bratoncev. List trdi sam o sebi, da je nepolitičen in tudi iz pisave se ne da še nič sklepati, da bi podpiral eno ali drugo stranko. Če se bo obdržal je še veliko vprašanje. Če ima res poštene namene, mu želimo mnogo uspeha.

Klerikalna stranka ima za Prekmurje kot tajno vrhovno instanco neki nadzorovalni odbor. Član tega odbora je baje postal že mnogo pred Vukičevićevim paktom z dr. Koroščem nekdanji vodilni radikal v Murski Soboti. Ako je to res, potem je bil ta gospod vsekakor politično zelo dalekoviden.

Zanimivo je tudi, kako se skuša radikalna stranka naseliti v Murski Soboti. Najprej se je spravila nad železničarje, katerih vrhovni šef se je prelevil iz nadstrankarskega generala v radikalnega politika. Tega se bodo železničarji takoj ustrašili in vsi zlezli pod radikalsko kapo. Morda bodo železničarji res nosili radikalne legitimacije v žepu, na tihem pa jim gotovo fige kažejo, ker tistih pač ne bodo volili, ki jim reducirajo plače ali jih mečejo na cesto. Maloštevilni radikali so prvotno postavili za kandidata župana iz Zenkovcev, za njegovega namestnika za upravitelja veleposestva Szapary. Ker pa se jim nista zdela dovolj privlačna, so ju kratkomalo zopet odstavili. S kakim občutkom bosta ta dva gospoda sedaj agitirala za radikale, ko sta javno označena kot neprivlačna, si pač lahko vsak misli. Radikali pa so šli po kandidata v Medjimurje in sicer po evangelskega župnika Šoštarca. Računali so, da bodo s tem vjeli nekaj evangelskih glasov, a so prišli prepozno, ker je sreski odbor SDS med tem že soglasno postavil za kandidata domačina, župnika Godino iz Gornjih Petrovcev. Ta se je že v kratkih mesecih, odkar je oblastni poslanec, tako izkazal, da vživa splošno priljubljenost in je njegova izvolitev v Narodno skupščino že danes gotova, kakor je tudi gotovo, da se bodo radikali z g. Šoškarcem le blamirali.

Najtrdnejša v Prekmurju je gotovo organizacija SDS. S svojim taktnim in koncilijantnim postopanjem pridobiva stranka vedno več pristašev. Upanje je, da se ji posreči združiti v svoji organizaciji vse najboljše ljudi v Prekmurju. V osebi g. Godine si je sigurno postavila najboljšega kandidata. Njegova osebnost daje dovolj garancije, da bo kot poslanec objektivno postopal ter se resno zavzel za zboljšanje razmer v Prekmurju. Za namestnika g. Godini je bil soglasno postavljen g. Preininger, šolski upravitelj z Dobravnika, tako, da je stranka v Prekmurju postavila izmed vseh drugih strank najboljše kandidate.

Politične beležke

Gosp. dr. Igu Rosini, Maribor

Pozivamo Vas, da se sigurno udeležite shoda združene gospodarske liste dne 31. t. m. ob 20. na Grabah pri Središču, v gostilni L. Kosija in tam ponovite v navzočnosti g. Ureka vse to, kar ste proti njemu iznesli na zadnjem zaupnem sestanku Radićeve stranke v Središču, sicer Vas smatramo kljub Vaši mladosti za pokvarjenega gospoda. — Volilni odbor združene gospodarske stranke za Središče in okolico.

Bivši min. predsednik Uzunović konfiniran?

Radićev «Dom» prinaša iz Beograda naslednjo, skoro neverjetno vest: «V tukajšnjih političnih krogih je vzbudila nenavadno senzacijo vest, da je niška policija konfinirala bivšega ministrskega predsednika Uzunovića in mu prepovedala zapustiti stanovanje v Nišu. Kakor znano, kandidira Uzunović v niškem volilnem okrožju, kjer je bil pri zadnjih skupščinskih volitvah izvoljen za poslanca. Sedaj se mudi Uzunović v Nišu radi osebne agitacije proti svojemu protikandidatu in vladnemu protežeju, niškemu županu Dragiši Cvetkoviću. Pred dnevi je prišlo na nekem shodu, ki ga je priredil Uzunović, do dejanskega spopada. Vsled tega je veliki župan odredil konfinacijo Nikole Uzunovića pod pretvezo, da bi sicer moglo priti do nadaljnih spopadov . . .» Odgovornost za to poročilo prepuščamo radičevskemu glasilu, ker se nam zdi tudi pod režimom gg. Vukičevića in Korošca vendarle malo predebelo: Karakteristično za današnje razmere pa je, da se more taka vest sploh razširiti.

Radićevcem onemogočene kandidature v Srbiji

Beograd, 20. avgusta. r. Današnji listi beležijo, da sta bili v vseh okrožjih Srbije in Makedonije od sodišč potrjeni le dve radićevski kandidatni listi, in sicer za mesto Beograd in za topliško okrožje. Radićevci izjavljajo, da so imeli pripravljene kandidatne liste za vsa volilna okrožja, da pa jih niso mogli vložiti, ker policija ni pustila njihovih predstavnikov na sodišče.

Zopet smrtne obsodbe v Moskvi

Moskva, 20. avgusta. (pa.) Vojaško sodišče je obsodilo bivšega polkovnika rdeče armade Otta na smrt, ker se je udal povodom ofenzive leta 1919. poveljniku belih čet Judeniču.

Naši kraji in ljudje

Naši kandidati

Dr. Joško Erat, zdravnik v Dravogradu, srezki kandidat za volilni okraj **Prevalje.**

Anton Perkovič, kmet, župan in oblastni poslanec v Sv. Florijanu pri Rogatcu, srezki kandidat za volilna okraja **Konjice** in **Šmarje.**

Lovro Petovar, posestnik in oblastni poslanec v Ivanjkovcih, srezki kandidat za volilni okraj **Ormož.**

Peter Mravljak, posestnik v Vuhredu, srezki kandidat za volilna okraja **Slovenjgradec** in **Gornji grad.**

Vekoslav Spindler, novinar in oblastni tajnik SDS v Mariboru, namestnik kandidata za volilni okraj **Maribor levi breg.**

S poti po Dalmaciji

Split, 17. avgusta.

Ni dvoma, da je Dalmacija po svojih posebnih krasotah med najlepšimi deli Jugoslavije in brez potrebe tudi med najrevnejšimi. Vsi, ki so ji gospodarili zadnja stoletja, so jo samo izmozgavali. Zadnji sunek ji je zadala Avstrija, ki je spravila Dalmacijo na kant. Odrezana od civiliziranega sveta se bedna zemlja ni mogla geniti. Baš letošnja poletna sezona, ki je dosegla višek tujskega prometa, kot ga naša obal še ni doživela, je pokazala kakšen blagoslov je po Jugoslaviji zgrajena nova železniška zveza Zagreb - Split. Zanimiva bi bila statistika, koliko efektivnih milijonov so nam pripeljali na obalo Jadrana od majnika do avgusta samo direktni vagoni Praga-Split in Dunaj-Sušak. Čeprav se že bliža sezona jesenskih kupčij in šol, je vsa naša obal z otoki vred preplavljena tujcev. Prevladuje češčina. Čehom je Jadransko morje zares slovansko v besedi in dejanju. Celi vlaki so jih vozili dan na dan, in mnogim se je pripetilo, da so morali v nabitih vagonih stati na hodnikih od Prage do Maribora ali do Zagreba, kjer so šele priklopili nove vagone. Vsi ti so polni hvale naših jadranskih krasot. Večina že pozna Dalmacijo bolje kot mi.

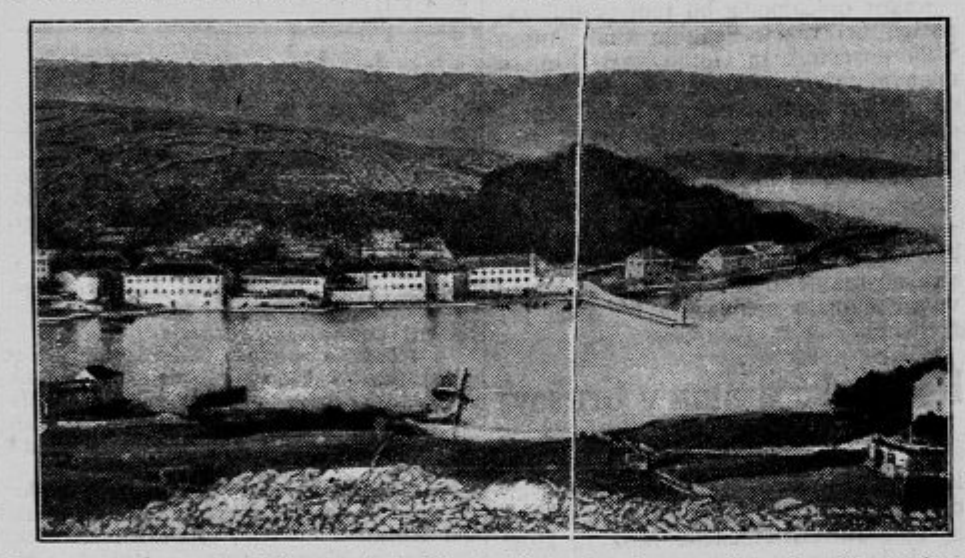

Med češkimi gosti srečujem povsod najodličnejše osebnosti: politike, publiciste, finančnike, literate. In tako je nam ta tujski promet poleg narodno gospodarske koristi važen tudi v državno političnem oziru. Poklicani bi ga lahko tudi propagandno silno izrabili pred svetom, kakor to delajo vse kulturne države. Za golo Dalmacijo pomeni tujski promet rešitev, morda celo blagostanje, če bodo le tudi Dalmatinci in vsi naši ljudje ob morju pametni. Jako potrebno in umestno bi bilo, da se tudi vlada intenzivno zanima za novo življenje ob našem morju in pošlje sem ljudi, ki bodo naučili hotelirje tehnike modernega tujskega prometa. Drugače se nam lahko zgodi, da bo Primorje z Dalmacijo vred zopet samevalo, ko se bo lira približala dinarju. Tedaj se bo uveljavljala samo konkurenca, ki ne pozna sentimentalnosti.

Predvsem bo treba z vso strogostjo izvajati kontrolo nad higijeno in čistoto, ki jo zahteva tujec vsaj v enaki meri kot solidne cene, dobro postrežbo in okusno kuhinjo. Tudi država bo morala pomagati, da se izvedejo številni načrti vodovodov, elektrifikacije, boljših prometnih zvez, moderniziranje pristanišč, parnikov, hotelov itd. Saj bo imela potem tudi večjo davčno moč v prebivalstvu in bo torej vloženi kapital dobro in kmalu amortiziran. Posebno hoteli! Menda je samo pri nas mogoče, da skoraj vrtoglavi vrtinec tujskega prometa - natrpani Split še nima primernega hotela, ki bi mogel sprejemati mase tujcev. In vendar so hoteli v Splitu prava zlata jama! Visoke cene opravičuje dandanes edino le njih majhno število.

Železnica ima na naši novi progi tudi ogromen tovorni promet. In vendar beremo že od njene otvoritve, da so na starem delu izrabljene tračnice in pragovi, ter da jih je treba izmenjati. Ko smo se vozili proti Splitu s hitrostjo konjiške lokalke in gledali v nedogled ožgana koruzna polja, nam je vsako uro opešala lokomotiva in šele po osmem defektu nas je dohitela rezerva. Vlak je privozil v Split z nad triurno zamudo. Takoj drugi dan se je zgodila nesreča z oslom na progi, malo drugače, kot so jo opisali listi.

V Dalmaciji je sedaj prijetno. Toplomer sicer kaže po dnevi nad 40 stopinj, toda morje tako prijetno vpliva, da nam češki zdravniki še vedno pošiljajo nove rodbine s slabotno deco. Suša je taka, da so celo citrone uvele. Tudi oljke čakajo nestrpno dežja, le vinogradi so kipeče zeleni. Na nizkih trtah leskečejo temne, modre jagode kakor orehi debele in sladke kot jih pozna pač le Dalmacija. Splitski trg je preobložen žlahtnega, grozdja, ki ga prodajajo 6 do 10 Din kg. Nove smokve 3 do 4 Din, mandelne 5 do 8 Din, hruške in jabolka 3 do 4 Din, rožiče 1.50 in še ni kupcev! Zdi se, da nas v tehniki izvažanja južnega sadja še celo doma tolčejo Italijani. Ko sem se pred štirinajstimi dnevi odpeljal iz Maribora, je stalo tam grozdje 24 Din kg. V Splitu pa so ga že ponujali po 10 do 12 Din. in še kakšno! Potrebno nam je še mnogo napredka, da bomo mogli živeti.

Dr. August Reisman.

Velik uspeh naših letalcev v Švici

Aeroklub kraljevine SHS v Beogradu je prejel iz Curiha od svojega tajnika, avijatičnega majorja g. Crvenčanina naslednjo brzojavko z dne 18. t. m.:

«Za polet preko Alp (pokal kapetana Erhardta) je startalo devet držav: Nemčija, Francija, Holandska, Italija, Češkoslovaška, Poljska, Švica, Švedska in Jugoslavija. V najtežjih atmosferskih prilikah — Alpe so bile popolnoma v megli — se je pričela tekma ob 5.30 in to v smeri Curih-Thun-Bellinzona 350 km. Od vseh oddelkov je samo naša sodelovala kompletna. Od 25 tekmecev jih je 8 dospelo v Thun, 6 v Bellinzono, vrnilo pa se jih je s poti v Curih, odnosno izgubilo 11 tekmovalcev. Naša ekipa je dospela kompletna, in sicer Pajević in Vidale v Thun, a Gradišnik v Bellinzono, kjer ga je komisija radi slabega vremena z ostalimi vred zadržala. A popoldne je **Gradišnik navzlic vremenskim neprilikam in prestani operaciji na nogi na lastno pest in odgovornost edini nadaljeval polet iz Bellinzone v Curih, kamor je dospel ob 15.22.** Žirija pa je povsem neupravičeno odredila ponovitev tekme za soboto in določila, da smejo pri njej sodelovati tudi oni, ki so se danes spotoma izgubili.»

Kakor se vidi iz depeše, je naša letalska ekipa dosegla sijajen rezultat in mi se zares lahko ponašamo s hrabrimi letalci, predvsem z ožjim rojakom Gradišnikom. To je nov dokaz solidnosti in moči našega letalstva, ki od dne do dne napreduje. Polet na pričujoči tekmi je predstavljal vrlo težko nalogo. Poleteti nad Alpami v megli in pri tem riskirati, da vsak hip treščiš z letalom ob skale, skrite v oblakih, predstavlja tudi za najbolj izkušene pilote vrlo težko nalogo. Ako k temu dodamo še obvezni pristanek v Thunu in Bellinzoni, to je v dveh krajih, ki se nahajata v ozki alpinski kotlinici, tedaj si lahko pravilno predstavljamo težkoče in napore, ki so jih morali premagati tekmovalci. Upoštevati je treba, da je to bila hitrostna tekma in da je torej bilo treba v obeh kotlinah naglo pristati in se hitro zopet dvigniti. Ako bo naša ekipa tudi na akrobatskih in ostalih tekmah dosegla isti uspeh, lahko računamo, da bodo naši tekmovalci dosegli eno prvih mest med zmagovalci.

Ljubljančan v levjih krempljih

Je Ribničan Vrban, po celem svetu znan. Tako pravi narodna pesem. Ne velja pa to samo za Ribničana kajti v tem pogledu mu konkurira tudi že Ljubljančan. Ljubljančani so se otresli starokopitnih nazorov, ne tiče in žde več doma za pečjo, marveč jo često uberejo v širni svet. Ljubljančana naletiš danes na vseh koncih in krajih sveta, v raznovrstnih poklicih, tudi med rifskimi Kabili, filmskimi zvezdniki in cirkuškimi krotilci.

Med zadnje je zašel tudi Ljubljančan Mirko, čigar sliko prinašamo zgoraj. Mirko, nazvan tudi »ljubljanska longa« ali »nebeška lojtra« — ta epiteton mu je prisodila kritična ljubljanska mularija — jo je namreč ubral po svetu s češkim cirkusom Kludsky, ko je lepa gostoval v Ljubljani.

In je torej Mirko s cirkusom odrinil iz Ljubljane in začel doživljati vesele in nevesele urice, kajti delati je moral trdo in naporno. Pa se je dogodilo, da je obolel eden izmed medvedjih krotilcev in funkcijo dompterja so poverili Mirku, uverjeni, da bo znal mrcine strahovati. Mirko je res zverine držal v šahu in žel za svoje produkcije in naučene dresure lepe aplavze. Sporedno s tem so se dvignili tudi njegovi prejemki.

Lani, odnosno začetkom letošnjega leta je Mirko napredoval tako, da je prevzel dresuro levov in tigrov. Je to nevaren špas, ki ga je že marsikdo drago plačal. Nu, končno je tudi Mirka doletela fatalna nezgoda. V Varšavi ga je med predstavo naskočil lev, ga zrušil na tla in precej razmesaril. Cirkuški uslužbenci so Mirka jedva rešili iz levovega objema in ga prenesli v bolnico. Sedaj leži Mirko v bolnici v Lvovu. Je sicer precej poškodovan, upa pa, da bo lahko zopet kmalu vihtel svojo bičevko nad zverinami in jim diktiral svoje komande.

Osvoboditev zaplenjene imovine naših izseljencev

Izseljeniški komisarijat v Zagrebu nam sporoča: Naše poslaništvo v Washingtonu, kakor tudi poedini naši konzulati, so se zelo potrudili, da bi dosegli desekvestracijo v svetovni vojni zaplenjenega premoženja naših izseljencev v Zedinjenih državah Amerike. Pregledan je bil seznam sekvestrirane imovine in iz njega prepisana vsa imena, ki bi utegnila biti jugoslovenska.

Po številu dvignjenih sekvestrov in številu predmetov, katere se preiskuje, se more zaneslivo sklepati, da ni predmetov pri varuhih sovražne imovine, radi katerih se še ni uvedlo postopanje. To tem prej, ker so države, kakor Češkoslovaška, Rumunija, Italija, Madžarska in Avstrija, ko so vračale predmete, ki so jih pomotoma vzele za svoje, vedno naglašale, kateri državi pripadajo. Na ta način je bila izvršena medsebojna kontrola pripadnosti državljanov bivše Avstro-Ogrske in naslednstvenih držav, kakor tudi Italije in naše kraljevine. Ker pa naši ljudje večkrat prevzemajo ameriška imena, ki niso niti najmanj slična njihovim pravim imenom, je razumljivo, da se za neke sekvestre naših ljudi ne more nič narediti.

Naše poslaništvo v Washingtonu redno nadzira postopanje s sekvestriranimi predmeti in se trudi, da bi rešilo najbolj komplicirane slučaje. Poleg tega mora veliko število predmetov čakati na rešitev zaradi pomanjkanja dokaznega materijala o pravih naslednikih.

Likvidirani so vsi slučaji sekvestrirane imovine naših izseljencev v Kanadi. Istotako v Avstraliji. Pozivajo se vsi naši državljani, ki imajo zaplenjeno premoženje, da se obrnejo na izseljeniški komisarijat z natančnimi podatki, da se bo moglo posredovati zanje po naših predstavnikih in jim povrniti njihovo premoženje.

DANES!

HARRY PIEL

v njegovem do sedaj izdelanem najboljšem filmu „Demon cirkusa Belly" Senzacija filma so še nevidene senzacijonalne atrakcije velikega svetovnega cirkusa Belly ter vratolomna igra lepega elegantnega in splošno priljubljenega umetnika Harry Piela.

Danes predstave ob:
pol 1., 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

Oba dela naenkrat
10 dejanj!

Pri vseh predstavah umetniška godba
Naročila sprejema telefon 2730

Kino «DVOR»

Zagrebški velesejem

VIII. mednarodni splošni velesejem uzorcev

od 28. avgusta do 5. septembra.

Popust 50% na železnicah in parobrodih.

Izkaznice za znižano vožnjo dobite pri potnih ških in denarnih zavodih v vseh večjih mestih.

Ustanovitelji „Novomeškega Sokola"

13 še sedaj živečih 40letnikov, slikani po slavnostnem banketu. Manjkal je 14., brat Janko Češnik (70 l.), ki se je službeno zadržan brzojavno z Bleda opravičil in društvu k jubileju čestital. — Sedé od leve na desno: bratje Simon Sladovič (66 let), bivši dolgoletni župan novomeški, živeč sedaj v Zagrebu, Vilko Rohrmann (65 let), Fran Sakser (68 let), prvi društveni tajnik, sedaj v Newyorku, Josip Zurc (66 let), prvi društveni zastavonoša, Otmar Skale (66 let). — Stoje od leve na desno: bratje Vilko Tomic (74 let), Nace Sitar (61 let), Viktor Rohrmann (69 let), Viktor Nifergal (78 let), prvi društveni telovadni učitelj, Nace Kline (68 let), predtelovadec, Ljudevit Mlakar (61 let), Anton Burger (63 let) in Rudolf Smola (67 let), sedanji zastavonoša. — Vseh 40 jubilarjev ima skupno starost 942 let. — Želimo jim, da bi dočakali in prekoračili tudi 50letnico.

Sokolski sprevod s konjenico na čelu koraka v mesto

Hajdukinja Stoja Markovićeva na poti v sovjetsko Rusijo

Dunajski list «Die Welt am Montag», ki je zabranjen v naši državi, je prinesel 18. t. m. razgovor z ubeglo hajdukinjo Stojo Markovićevo. Omenjenega dne se je baje zadrževala na Dunaju. Po informacijah dunajskega lista je Stoja Markovićeva baje isti dan odpotovala iz Avstrije v neznano smer. Domneva se, da je na poti k svojemu stricu dr. Vukašinu Markoviću, guvernerju nekje v Rusiji.

Medtem pa zagrebška policija ne verjame dunajskim vestem in se nadalje mrzlično trudi, da bi odkrila potankosti o Stojinem begu iz ženske kaznilnice in ugotovila, ali je Stoja res že izven države. Aretiranih je več komunistov, med nimi Dušan—Dulo Grković, Gjuro Takač, Nikola Živečki in Nikola Slivonja. Poleg njih tudi sestra onega moža, pri katerem je prenočeval več noči dozdevni Stojin brat Radule, in neki nameščenec tvrdke Bothe in Ehrmann. Konfrontirani so bili s šoferjem avtomobila, s katerim je Stoja pobegnila, toda šofer ni mogel spoznati v njih pomagačev hajdukinje Stoje.

Temešvarske nune zgubile tožbo

Maribor, 20. avgusta.

Kakor znano, so mariborski klerikalci organizirali celo tiskovno tožbarsko vojsko proti uredniku Erženu, misleč, da bodo njega in njegov socijalistični list materijalno ubili. Medtem jih je sama začela preganjati nesreča.

Prvi težek udarec so dobili z znano svetopisemsko tožbo proti uredniku Erženu, potem je prišla polomija s Kleklovimi «Novinami», ki so morale javno preklicati in obžalovati napad na Sokolstvo in kmalu nato je bil pri okrožnem sodišču obsojen radi častikraje v večdnevno zaporno kazen kaplan Holzedl iz Lendave. Prejšnji teden je bil zopet obsojen kaplan Januš Golec v 10dnevni zapor in visoko denarno kazen in odškodnino v tožbi doktorja Reismana.

Sedaj je prišla na vrsto tožba nemških nun iz —Temešvara v Rumuniji proti uredniku Erženu. Potom voditelja SLS dr. Vebleta je tožila prednica šolskih sester De Notre Dame v Temešvaru, ker je prinesel tukajšnji socijalistični list neko notico o nadaljevalni dekliški šoli v temešvarskem samostanu. G. Eržen je vložil po svojem zastopniku, odvetniku dr. Reismanu na tožbo obširen odgovor, v katerem je predvsem zanikal Gotfridi Frank iz Temešvara pravico do tožbe in predlagal, da se ista zavrne in tožba sploh ne dopusti. Tožiteljica je dobila nato naknadni termin, da dokaže svojo upravičenost k tožbi, toda tega dokaza ni predložila. In tako je mariborsko okrožno sodišče sedaj izdalo odločbo, da se urednik Viktor Eržen ne obtoži in temešvarske nune bodo morale same plačati stroške svojega in Erženovega odvetnika. Upamo, da bodo sedaj imeli mariborski klerikalci zaenkrat dovolj.

Register klerikalnih tožb bi bilo izpolniti še z izgubljeno tožbo g. Franja Žebota glede dogodkov na shodu doktorja Korošca. Prihodnji teden pa pride pod nož pravice še posebno debela klerikalna riba, ki se je hotela izmuzniti v dobi razpusta Narodne skupščine s privilegijem večne imunitete, pa se ji tudi ni posrečilo.

Kopališče v Mednem ali v Retečah

(Iz krogov ljubljanskih vztrajnih kopalcev.)

Ker se čuti vedno večja potreba po modernem kopališču za mesto Ljubljano, ki bi ustrezalo potrebam širših slojev, kar danes kopališča na Ljubljanici in drugod gotovo ne nudijo radi svoje lege in premale obširnosti, namerava baje mestna občina graditi v prihodnjem letu kopališče na Savi pri Mednem.

Ako premotrimo sedaj ob koncu kopalne sezone, kam se je vrgel največji val ljubljanskih kopalcev, vidimo, da si je po uvedbi kopalnega vlaka na Gorenjsko večina kopalcev izbrala spontano za kopanje reko Soro, ki utegne postati s sistematičnim delom za Ljubljano to, kar je za Dunaj «Gänsehäufel». Sora je imela letos v mesecih juniju, juliju in v prvi polovici avgusta stalno temperaturo od 20 do 24 stopinj C, kar odgovarja skoro toplini morske vode ob našem Primorju.

Ves promet kopalcev se je osredotočil na postajo Gorenja vas-Reteče. Tu ni kopališče stisnjeno na par 10 m, temveč se razteza v dolžini do 2 km in si torej vsak kopalec lahko izbere poljubno mesto po svoji mili volji in plavalni zmožnosti. Sipin za solnčenje je v izobilju. Največji vrvež je bil pač ravno pod Retečami, kjer je vladalo naravnost razigrano življenje. Kdorkoli izmed kopalcev je bil letos le enkrat v Retečah, si bo gotovo premislil, da bi se drugo leto pustil utesniti v kak bazen mrzle savske vode, ki doseže ob najhujši vročini komaj 18 stopinj C in bi zato moral pač še plačevati dnevno primerno vstopnino, ker projektirano kopališče bi stalo vendar parkrat 10 tisoč dinarjev.

Umestno bi bilo zato, da stopi mestna občina ljubljanska v stik z občino Stara Loka, oziroma vaškim odborom vasi Reteče in se pogovori s tema glede odškodnine, ki jo delajo številni kopalci na par travnikih pod Retečami, o čemer so si kopalci sami edini. Iznašalo bi to komaj par 1000 Din, kar ne doseže niti obresti kapitala, investiranega v nameravanem projektu pri Mednem. Eventualno bi mestna občina ljubljanska lahko zgradila na tem prostoru obsežno lopo za slačenje, kjer bi v slučaju dežja kopalci našli tudi zavetje. Tu bi se lahko pobirala tudi malenkostna vstopnina, ki bi lahko krila vse stroške naprave in za odškodnino kmetom.

O tem naj bi magistratni gospodje razmišljevali in še pred prihodnjim letom stopili v stik z merodajnimi faktorji.

Obenem bi prosili direkcijo drž. železnice, da v prihodnjem letu dovoli kopalne karte že tudi pri opoldanskem vlaku in za povratek tudi zadnji večerni vlak. O umestnosti tega predloga pa menda ni treba posebej pisati.

Še to in ono z ljubeljske tekme

Poleg prokleto resne dirke na Ljubelj in obupno resnih obrazov funkcijonarjev je bilo videti na ljubeljski dirki prošlo nedeljo seveda tudi par veselih pojavov.

Že na soboto so Tržičani videli zanimivo in smešno sliko avtomobila, ki je privozil lepo in umetno k Lončarju. Naenkrat pa nastane v veži ropot in kraval, dve mizi se prekucneta, natakarice vpijejo in vozač izusti kar na mah par prav izdatnih kletvic. Naenkrat pa se prikaže izza ogla ženski obraz. Mož, ki je ravnokar klel kakor Bosanec, postane mahoma nežno, potrpežljivo in blagohotno bitje, pospravi lepo mize v kraj, sede v svoj vehikel in odrine skromno in tiho v svojo bokso. Pa naj še kdo reče, da je vpliv ženske na moškega slab!

Druga slika, ki jo je prinesel ljubeljski kino, je bil zmagovalec na startu. Mrzlična nervoznost konkurentov, večno menjavanje sveč in olja, interesirano povpraševanje za ključe in orodje, ga je pustilo čisto mrzlega. Ko se mu pa stvar zdi vendar prehuda, pograbi na mah par francozov, ključev, kanto olja in slično ropotijo in zapleše krasen indijanski ples, v začudenje množice, ob navdušenem odobravanju sokonkurentov. Ko mu pa ponudi nekdo vina, ga odkloni, češ da vino slabi in da bo pil po dirki.

Nekaj prav posebnega, četudi že manj smešnega, je bil telegrafski sel, ki je sredi startanja privozil z biciklom med startne funkcijonarje. Mož z rdečim trakom na levem rokavu ga v zadnjem momentu ustavi ter vpraša, da-li ima samomorilne namene. Mož pa pravi, da ne, le par sto korakov bi se rad vozil po dirkalni progi . . . To je pravo sportno razumevanje.

Dan pred tekmo se je zgodilo tudi nekaj čudnega. Odet v belo haljo z gojzerji na zadnjih ekstremitetah, razkuštran in prašen se je prikazal strah v obliki tehničnega referenta avtokluba. Začudeno so ljudje sledili kretnjam individuuma z drugega sveta. Ta pa se ni dal motiti. Neumorno je polnil žepe z zakladi s ceste. Žeblji, črepinje, podkve in slične utenzilije so romale v njegov žep. Večkrat je tudi zavihtel grablje in lepo počasi odstranjeval razne prometne ovire s ceste.

Avstrijski dirkač Hansal ima v zadnjih momentih pred startom še različne bolečine

Tehnični referent pospravlja progo dan pred dirko

Tržič je imel lep poset, ne le po tekmovalcih in gostih, tudi vojaki, orožniki in skavti so se polastili proge. K sreči. Če jih ne bi bilo, bi se sigurno ponesrečilo par radovednežev, ki so — morda kratkovidni, silili neprestano na dirkalno progo, direktno pod kolesa strojev.

Upajmo, da se za drugo leto navadijo boljše discipline in boljšega dirkalnega obnašanja.

Strašna nesreča v kamnolomu

Novo mesto, 20. avgusta.

V Pogancah pri Novem mestu razstreljujejo že dolgo vrsto let tako zvani «Berončev hrib», last več posestnikov. Kamnolomi so znani daleč naokoli, ker uporabljajo kamen in pesek iz njih skoraj pri vseh tukajšnjih stavbah.

Kakor običajno je bil tudi včeraj zaposlen pri razstreljevanju skal Anton Štih, posestnik iz Gotne vasi. Ker se mina ni takoj vnela, je šel Štih pogledat, kaj je temu vzrok. V svoji nepremišljenosti je vzel palico in pričel drezati v mino. Ta se je nenadoma vnela, eksplodirala in vrgla Štiha več metrov vstran, vsega razmesarjenega. Prihiteli so sosedje in ga prenesli v njegovo hišo, kjer so ga za silo obvezali. Štih ima strašno razmesarjena prsa, roke in glavo in je malo upanja, da bo ostal pri življenju.

Rodbinska drama v Grušovi

Maribor, 20. avgusta.

V Grušovi pri Mariboru se je odigrala preteklo sredo krvava rodbinska drama, koje žrtev je postal 37 letni posestnik Jurij Klemenčič. Mož je živel že dalje časa v prepiru s svojo ženo Ivanko in pastorko Ivano Rajškovo. Prepiri so bili na dnevnem redu. Tudi preteklo sredo je nastalo med njimi radi neke malenkosti prerekanje, ki se je razvilo v krvav pretep.

Ženski sta, kakor zatrjujeta, v obrambi Jurija tako obdelali, da so ga s smrtno nevarnimi ranami na glavi prepeljali v mariborsko bolnico, kjer je sinoči umrl, ne da bi se zavedel. Takoj po prevozu v bolnico je zahteval vode, nato pa je takoj padel v nezavest, iz katere se ni več prebudil.

Njegova žena Ivana in pastorka Rajškova sta se v petek sami javili pri okrožnem sodišču v Mariboru ter izjavili, da sta ravnali v silobranu in da nista imeli namena, da bi ga ubili. Preiskovalni sodnik je njunim besedam verjel in ju je zato pustil na svobodi. Truplo pokojnega Klemenčiča bo sodno obducirano.

Sokol

Sokol I. vabi svoje članstvo, da se v čim večjem številu udeleži današnje javne telovadbe bratskega društva na Ježici. Odhod izpred Narodnega doma ob 14. popoldne. Zdravo! Odbor.

Sokolska župa Ljubljana. Vabijo se vsa ljubljanska in okoliška društva, da se udeleže v čim večjem številu prireditve sokolskega društva na Ježici, ki se vrši danes v nedeljo dne 21. avgusta. Skupen odhod članstva v krolu z godbo Sokola I. na čelu je ob 14. popoldne izpred Narodnega doma. Zdravo! Župno starešinstvo.

Danes popoldne vsi v Ruše na sokolsko prireditev, kjer sodelujejo naši najboljši telovadci, kakor: br. Štukelj, prvi jugoslovenski olimpijec ki je na telovadnih tekmah v Parizu osvojil prvenstvo sveta, potem prvak Jugoslavije br. Primožič in Lyonski tekmovalec br. Osvald. Poleg uzodnih železniških zvez (vožnja polovična) vozi od 14. ure dalje vsako uro avtobus iz Maribora (od Velike kavarne) v Ruše in nazaj.

Sokolsko društvo v Žalcu priredi v nedeljo, dne 9. oktobra t. l. telovadni nastop in dne 23. oktobra t. l. pa tombolo za fond gradbenega odseka. Bratska društva že sedaj opozarjamo na prireditev. Odbor. 1253

Šah

V. amaterski savezni šahovski turnir v Karlovcu

Karlovac, 19. avgusta

V ponedeljek smo torej pričeli amaterski šahovski turnir v Karlovcu in se borimo zopet z elanom kakor lani v Ljubljani. Letos je udeležba sicer številna, vendar pogrešamo nekatere igralce, ki slovijo kot najboljši amaterji v državi. Tako pogrešamo iz Ljubljane Furlanija, Jerošova, nadalje iz Maribora dr. Kramerja ter prof. Poljanca, ki slovi kot izredno duhovit in ofenziven igralec. Od Slovencev igrajo v Karlovcu: Ljubljančana C. Vidmar in Zdenko Rupnik ter Mariborčan Pirc. Zadnji velja za favorita turnirja. Neprijetno je razočaral mladi Rupnik, ki je lani dosegel 3. mesto letos pa je zadnji. Ciril Vidmar igra jako menjajoče.

Prvo kolo dne 15. avg. je končalo naslednje: remis sta končali partiji Bošan-Vidmar in Ačimović-Grenčarski, ing. Fritz dobi proti Abrahamu, Nedeljković proti Agapijejevu, Jonke proti Tothu in dr. Singer proti Grenčarskemu. Prekinjene sta ostali partiji Židovec-Pirc in Rupnik-Kurdjukov.

II. kolo 16. avg.: Kakor v prvi rundi, je bil boj tudi v drugi zelo oster. Igralo se je z vsemi močmi na zmago in sta končali samo partiji Pirc-Jonke in Agapijejev-dr. Singer remis. Dobili so Abraham proti Filipčiću Bošan proti ing Fritzu, Vidmar proti Rupniku Grenčarski proti Kurdjukovu, Židovec proti Nedeljkoviću. Neodigrana je ostala partija Toth-Ačimović.

III. kolo 17 avg.: Dobili so: Ačimović s Pircom, Jonke z Židovcem Toth z Abrahamom, Fritz z Rupnikom. Igre Bošan - Filipčić, Grenčarski-Vidmar, Agapijejev - Kurdjukov so končale remis. Prekinila sta Nedeljković-dr. Singer. Popoldne so se igrale prekinjene partije I. in II. kola. Pirc - Židovec remis, Kurdjukov tolče Rupnika.

IV. kolo 18. avgusta. Partije so končale večinoma z zmago favoritov. Na čelo tabele je prišel dr. Singer. Rezultati so bili: dr. Singer porazi Židovca, Agapijejev Vidmarja, Toth Bošana, Pirc Abrahama, Filipčić Rupnika. Remis so ostale partije Jonke-Ačimović Nedeljković-Kurdjukov in Grenčarski-Fritz.

V. kolo 19. avg.: Niti eden izmed vodečih ni mogel dobiti partije. Tako se je dr. Singer zapletel v jako nerentabilno varijanto proti Kurdjukovu in je končno izgubil. Ačimović je proti dr. Židovcu dosegel remis, Jonke pa stoji v prekinjeni partiji z Abrahamom slabo. V energični igri tolče Agapijejev Fritza in Pirc Bošana. Rupnik je dobil svojo prvo igro proti Tothu, a Vidmar je s težko muko »izvlekel« remis z Nedeljkovićem. Filipčić je v energični končnici porazil Grenčarskega. Stanje po 5. kolu: dr. Singer Ačimović 3 in pol, Jonke 3 (1), Agapijejev, Filipčić, Pirc 3, Fritz, Kurdjukov Vidmar in Nedeljković 2 in pol Bošan, Toth, Grenčarski in Židovec 2, Abraham 1 (1), Rupnik 1.

Iz Novega mesta

n— *Napad v Žabji vasi.* V Žabji vasi so ponoči napadli trije tukajšnji fantje g. Josipa Kastelica, po domače Kovačevega, in ga telesno hudo poškodovali. Napadenec ima zlomljeno levico na dveh krajih. Odpeljali so ga v kandijsko bolnico. Proti krivcem je uvedena preiskava.

n— *Živinski sejem v Kandiji* dne 18. t. m. je bil prav lepo obiskan. Kljub temu pa so kmetje prodali malo živine. Močno se občuti pomanjkanje denarja.

n— *Lov na volkove.* Gozdni urad v Radohi napravi danes, v nedeljo, pogon na volkove, ki so se pojavili v velikem številu v tamošnji okolici. Lova se udeleže tudi novomeški lovci in oni iz bližnjih okoliških vasi.

n— *Socijalnost SLS v praksi.* Katoliška tiskarna v Novem mestu je dala deložirati po svojem upravitelju g. Urbana Hrovata, trgovca na glavnem trgu. G. Hrovat je bil 26 let šef novomeške tiskarne. Pred par leti ji je dal slovo in se osamosvojil. Stanoval pa je še vedno v poslopju tiskarne, dokler ga niso pred kratkim za njegove zasluge vrgli na cesto. G. Hrovat je moral shraniti pohištvo na raznih krajih. Ker ni prostora, se je morala tudi družina ločiti in tako živi g. Hrovat že mesec dni brez skupnega družinskega življenja. Postopanje tiskarne je vzbudilo v vseh krogih obsojanje.

n— *Proti ciganski nadlogi.* Da ne bo več ciganske nadloge je odredilo okrajno glavarstvo, da se smejo cigani kretati le v svoji domovinski občini. Iz kraja v kraj se ne smejo seliti. Kdor pa bo skušal priti v mesto, ga bodo varnostni organi prijeli in mu ostrigli lase na golo, naj bo ženska ali moški. Tega se cigani silno boje in pričeli so se izogibati mesta.

n— *Na naslov poštne uprave.* Na tukajšnji pošti imamo zelo slab in star telefon. Če govoriš z Ljubljano, se malo sliši ali pa sploh nič. Nujno potrebno je, da preskrbi poštna uprava novomeški pošti nov telefonski aparat. Nadejamo se, da je v Novem mestu toliko strank, da ga v polni meri zaslužijo.

n— *Umetni ogenj za Obrtno društvo* v Novem mestu, katerega se je posluževalo pri Ferliču, si g. Ogrič ni nabavil v Nemčiji kakor smo pomotoma poročali, temveč pri domači pirotehnični tovarni «Pyrota» v Celju.

Iz Zagorja

z— *Volilni sestanki.* Danes ob 14. dopoldne se bo vršil volilni sestanek Združene slovenske gospodarske stranke v Št. Lampertu v gostilni Iv. Vrtačnika. Popoldne ob 16. pa na Izlakah v gostilni Ivana Bregarja. Obeh sestankov se udeleži srezki kandidat g. Juvan.

z— *Izseljevanje rudarjev.* Zadnje čase je odšlo zopet več tuk. rudarjev v Srbijo k premogovniku v Rtanj, kjer baje mnogo boljše zaslužijo. Opozarjamo rudarje, da se radi večjih naročil vrši zopet normalno obratovanje pri tukajšnjem rudniku, in je odslej vsako praznovanje dela izključeno.

z— *Za obnovitev pralnice.* Pred par leti je rudniško ravnateljstvo napravilo pri mostu rudniške zbiralnice, zelo praktično pralnico. Pred kratkim so pralnico opustili in vodne cevi, napeljane iz Vin, porabili v druge svrhe. Ker je pralnica zelo potrebna, apeliramo na občino, naj stopi v dogovor z rudniškim ravnateljstvom, da se pralnica obnovi. Akcijo bodo rudarji in ostali prebivalci pozdravili z velikim veseljem.

z— *Ustanovitev javne knjižnice.* Podružnica rudniških nameščencev v Zagorju je na svoji zadnji seji sklenila, da ustanovi javno ljudsko knjižnico. Njena dosedanja knjižnica je že sedaj bogato opremljena z leposlovnimi in znanstvenimi knjigami. Z ustanovitvijo javne knjižnice bo vsem omogočena kar najširša izobrazba. Z dviganjem ljudske kulture smemo pričakovati tudi boljšega socijalnega položaja. Dobiti bo treba v prvi vrsti primeren lokal, ki bo vsakomur dostopen. Upamo, da bo javnost upoštevala dobro voljo društva in da bo v vsakem oziru pomagala, da se ustanovitev čimprej uresniči.

Naši onstran Granic

p— *Radi podlistka «V Benečiji»* so bile zaplenjene tržaške «Novice». Prefektov odlok pravi, da je podlistek, opisujoč Nadiško dolino kot slovensko ozemlje, tendencijozen in tak, da bi mogel razburiti duhove v nevarnost za javni red... Beneški Slovenci živijo v Nadiški dolini. Italijanski vojaški poveljniki se jih radi spominjajo ob raznih prilikah in proglašajo, kako vrli alpinci so bili v vojni beneški Slovenci! Zemlja, na kateri prebivajo je njihova, in če govorijo visoki častniki o beneških Slovencih, se lahko piše tudi o njihovem slovenskem ozemlju. Po rodu se imenuje zemlja. Ali pa so morda v sedanjih časih pri tržaškem prefektu tudi omenjeni govori vojaških poveljnikov tendencijozni in taki, da bi mogli razburiti duhove v nevarnost za javni red?

p— *Tečaj za drugorodne učitelje* otvorijo tudi letos v Vidmu. Dopuščenih bo v tečaj okoli 50 slovenskih učiteljev iz okoliša Idrije, Tolmina in Trbiža. Predavali jim bodo o italijanski kulturi.

p— *V Renčah* izročijo 21. t. m. podčastu Grazianiju troboino šerpo v znak njegovih izrednih zaslug za občino. Fašisti hočejo, da bo izročitev združena z veliko slovesnostjo in ljudsko veselico. Podčastat Graziani prihaja v Renče bolj poredkoma in njegove izredne zasluge v prid občini so domačinom neznane. Te dni je bilo razpuščeno renško izobraževalno in sportno društvo...

p— *Veslarski klub «Sirena».* V petek smo poročali, da je razpuščen tržaški veslarski klub «Sirena». Oblast trdi, da je bilo njegovo delovanje nasprotno naciji. Ko je komisarijat javne varnosti iz ulice Valdirivo izvršil odlok, so prisotni odborniki protestirali proti motivaciji, da je klub razvijal protidržavno delovanje ter so izjavili, da v klubu ni bilo nikdar nikakega delovanja, ki bi bilo naperjeno proti nacijonalnim ciljem. Protest in izjava sta sprejeta v zapisnik.

p— *Procesijo proti preklinjanju* so priredili 18. t. m. v Ogleju. Udeležba je bila ogromna. Prof. Penso iz Benetk je rotil ljudstvo, da se mora odvaditi preklinjanja, katero se razlega še vedno enako po javnih lokalih, cestah itd. Manifestacija se je zaključila s slovesno prisego, da se bo proti preklinjanju vodil odslej najstrožji boj.

p— *Samomori.* V Gradišču nad Prvačino se je obesil 27letni Dominik Lukežič. Njegova žena se nahaja v Kairu. 50letni Ivan Štokelj v Rihemberku se je v pondeljek napil in v torek zjutraj obesil. Imel je precej številno družino. Razmere, v katerih živi naše ljudstvo na Vipavskem, so vedno hujše, obup se seli v hiše naših kmetovalcev in v razburjenosti napravi marsikateri konec svojemu trpljenju. Kdaj se je prejšnje čase iz teh krajev slišalo o samomorih?

p— *V Štanjelu* na Krasu vprizorijo v nedeljo 21. t. m. igro «Golgoto». Na sporedu prireditve so še druge točke. Dovoljenje je oblast že izdala.

p— *Živinorejska razstava v Idriji.* Kmetijski urad v Gorici priredi s pomočjo pokrajinske uprave dne 4. septembra v Idriji razstavo gorske goveje pasme, prašičev in ovac. Namen razstave je, pokazati uspehe racijonelne živinoreje in dati navodila za nadalnje gojenje živine.

p— *Svojega očeta je pretepel* Josip Huljat v Gorici. Zato bo sedel v ječi 2 meseca in 20 dni.

p— *Biškote* iz bele moke in masla je prodajal trgovec Ivan Živec v Sempasu. Zato bo moral plačati globo 500 lir.

Pričetek šolskega leta

Začetek šol. leta 1927/28 na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani in na z njo združenih oddelkih. Vpisovanje za gojenke, ki žele vstopiti v I. razred, se bo vršilo v četrtek, dne 1. septembra od 9. do 11. ure. S seboj je prinesti zadnje izpričevalo in krstni list. Iz krstnega lista mora biti razvidno, da dovrši gojenka v tekočem letu 10 do 13 let. Gojenke iz drugih zavodov se bodo vpisovale v petek dne 2. septembra od 9. do 11. ure. Razredni izpiti se vršijo 25. in 26. avgusta vsakokrat ob 8. in po razporedu, ki je javljen na deski v veži. Dopolnilni izpiti se vršijo 27. avgutsa ob 8. Vpisovanje v enoletni trgovski tečaj je določeno na petek, 16. septembra od 9. do 11. Sprejemni izpit je v soboto, 17 septembra ob 8. Pouk se prične v ponedeljek, 19. septembra ob 8. Vpisovanje v enoletno gospodinjsko šolo se bo vršilo 29. in 30. septembra ob 9. zjutraj v poslopju Mladike. Pouk se prične 1. oktobra ob 8.

Ravnateljstvo drž. mešč. šole v Ribnici sporoča: Ker se v zadnjem času širijo po ribniški okolici vesti o ukinitvi III. in IV. razreda tukajšnje meščanske šole, javlja ravnateljstvo, da se prične pouk v vseh štirih razredih s sv. mašo v ponedeljek, dne 5. septembra t. l. V torek, 6. septembra ob 8. dopoldne bo že redni pouk v vseh razredih. Razredni in drugi izpiti se vrše po prizadetim podanih navodilih. Vse potrebne informacije glede izpitov dobite na uradni deski v I. nadstropju šole. Vpisovanje v I. in v ostale razrede je 1. septembra dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 2. do 6. v ravnateljevi pisarni. Vse pa opozarjamo na običajni razglas v cerkvi, ki bo v nedeljo, 28. t. m.

Na drž. deški mešč. šoli v Krškem se prične novo šolsko leto 1927/28 v ponedeljek, dne 5. septembra t. l. ob 8. z otvoritveno službo božjo. Z rednim poukom se prične v torek, dne 6. septembra ob 8. uri. Vpisovanje učencev in učenk je dne 1. in 2. septembra v ravnateljevi pisarni, vsakokrat od 8. do 12. ure. Razredni ponavljalni izpiti se vršilo dne 31. avgusta od 8. ure dalje. Ravnateljstvo.

Meščanska šola v Trbovljah. Vpisovanje se bo vršilo dne 1. septembra od 8. do 12. in od 14. do 16. Ta dan naj se zglase z izpričevali vsi oni, ki žele vstopiti v I. ali II. razred. Učenci, ki vstopijo v I. razred, naj pridejo v spremstvu staršev ter predlože razen zadnjega izpričevala še rojstni list ali izpisek iz matične knjige. Ponavljalni izpiti se bodo pričeli 25. avgusta, privatni čez I. razred pa 29. avgusta. Obakrat naj se zbereio učenci ob 8. v I.a razredu ter prinesejo s seboj nekaj pol papirja.

Na drž. moškem učiteljišču v Ljubljani bo vpisovanje v prvi letnik dne 29. avgusta od 8 do 20., v I. razred vadnice pa 29. avgusta od 10. do 12. Ponavljalni (razredni) izpiti se vršilo 29. in 30. avgusta po sporedu ki je objavljen na črni deski. Vpisovanje v 2.—4. letnik ter 2.—4. razred vadnice bo 1 septembra od 8. do 11. Zrelostni izpiti se vrše dne 1. septembra (pismeni) in 2. in 3. pa ustni.

Na drž. žen. učiteljišču v Ljubljani se bo vršilo vpisovanje v I. letnik v ponedeljek dne 29. avgusta od 9. do 12. Vpis se dovoli le onim učenkam, ki so z odličnim ali prav dobrim ali dobrim uspehom brez zadostne ocene dovršile 4. razred srednje šole ali napravile završni izpit z enakim uspehom na meščanski šoli. Predložiti morajo krstni (rojstni) list in zadnje šolsko izpričevalo V I. razred dekliške vadnice in otroški vrtec je vpisovanje v torek, dne 30. avgusta od 9. do 11. na podstavi krstnega »rojstnega) lista in izpričevala o cepljenih kozah. V II.—IV. letnik učiteljišča in 2.—4 razred dekl. vadnice se bo vpisovalo v soboto, dne 3. septembra od 9. do 11. Prinesti je s seboj zadnje letno izpričevalo ozir. šolski izkaz. Ponavljalni oziroma razredni izpiti se prično v ponedeljek, dne 29. avgusta ob 8. Pismeni zrelostni izpit je 1 septembra ustni pa 3. septembra. Podrobno pojasnila so razvidna na oglasni deski v veži šolskega poslopja.

Na II. dekl. mešč. šoli v Ljubljani bodo pismeni ponavljalni in razredni izpiti dne 27. t. m., ustni dne 29. in 30. Pismeni završni izpiti dne 30., ustni 31. Vpisovanje je 1. septembra od 8. do 12. in od 14. do 16. Novo vstopivše učenke morajo prinesti tudi krstni list s seboj.

Domače vesti

* **Izpremembe v šolski službi.** Rado Grum in Andrej Sežun sta imenovana za učitelja na vadnici moškega učiteljišča v Ljubljani, Viljem Deržaj pa je prideljen na službovanje omenjenemu zavodu. Napredovali so naslednji učitelji, oziroma učiteljice in sicer: v 3. skupino II. kategorije Anton Seliškar, Ferdinand Poderžaj, Angela Legiša, Marija Zorn - Košič, Angelika Bezlaj - Jakulin, Vid Vertačnik, Roza Golob - Kogelnik, Rudolf Galob in Ferdinand Vidmar, v 4. skupino II. kategorije pa Nataša Suhadolec - Sartori, Vera Krišković, Franica Sturm in Albert Bregant.

* **Kongres jugoslovenskih učiteljev.** Predvčerajšnjim je bil v Skoplju, v dvorani tamkajšnjega Sokolskega doma otvorjen kongres delegatov Udruženja jugosloven. učiteljev. Slavnostni otvoritvi so prisostvovali zastopniki vojaških in civilnih oblasti. Predsednik udruženja Lazar Petrović je otvoril kongres s pozdravnim govorom, v katerem je povdarjal pomen Skoplja in njegovo zgodovino, pozdravil delegate in zastopnike oblasti ter predlagal, da se pošlje kralju brzojavni pozdrav, kar je bilo soglasno z navdušenjem sprejeto. Potem so bili izvoljeni odbori, ki naj prouče ves materijal ter ga pripravijo za skupščino. Popoldne so imeli seje odbori, včeraj pa je skupščina nadaljevala svoje delo.

* **Promocija.** Na visoki šoli za ladjedelsko inženjerstvo v Genovi je napravil doktorat iz ladjedelstva in strojnega inženjerstva g Stanko Punčuh iz Logatca.

* **Zdravniško pregledovanje učiteljev.** Po odloku ministrstva prosvete se bo zdravniški pregled učiteljev, ki prosijo za dopust, bolovanje ali penzijo, vršil odslej v najbližjem mestu in ne več v Beogradu, kakor je to doslej bilo običajno. V ministrstvu prosvete se v sporazumu z ministrstvom za narodno zdravje pripravlja tozadevni pravilnik.

* **Spomenica sanitetnih uslužbencev.** Minister za narodno zdravje je predvčerajšnjim sprejel deputacijo sanitetnih uslužbencev SHS, ki mu je izročila spomenico, v kateri je razloženo težko materijalno stanje uslužbencev, odkar je stopil v veljavo finančni zakon 1927/1928, zlasti člen 177. Deputacija je ministra prosila, naj bi našel zakonsko možnost, da se njihovo težko stanje vsaj deloma izboljša. Minister je dal prijazno obljubo.

* **Smrtna kosa.** V lepi starosti 75 let je včeraj umrl v Kamniku g. Fran Zupan, bivši gostilničar in zastopnik zavarovalnic »Slavija« in »Jugoslavija«. S pokojnikom lega v grob vrl narodnjak in poštenjak, ki je užival splošen ugled nele v širokem krogu svojih znancev v Ljubljani in Kamniku, marveč tudi marsikod drugod širom Slovenije. Pogreb se bo vršil v ponedeljek ob 13.30 popoldne iz Šutne (Kamnik) na pokopališče v Žalah. Bodi pokojniku ohranjen blag spomin, ugledni rodbini pa izrekamo naše iskreno sožalje!

* **Uradni dan »Sreskega gremija trgovcev v Celju za Gornji grad.** V četrtek 25. avgusta t. l. uraduje tajnik »Sreskega gremija trgovcev v Celju« za člane gornjegrajskega sreza od 8.—12. v **Gornjemgradu** v posebni sobi gostilne F. Veršnika in od 14.—18. v **Mozirju** in sicer v občinski pisarni (posebna soba). Z ozirom na obsežno gremijalno področje je načelstvo gremija na zahtevo prizadetega članstva uvedlo za posamezne okraje stalne uradne dneve, ki imajo namen, omogočiti članstvu stalen kontakt z gremijem in jim na ta način nuditi potrebne informacije in navodila v vseh občekoristnih gospodarskih vprašanjih. Radi tega se člani iz gornjegrajskega sreza uljudno vabijo, da se v lastnem interesu poslužujejo v čim večji meri uradnih dni in prihajajo z željami in pritožbami, ki tangirajo in omejujejo prospeh gospodarstva. Gremij se bo za njih zavzel, kolikor mu bo pač mogoče v okviru predpisov sedanjih zakonov. Pripominjamo še, da bo gremij po potrebi uvedel posebne uradne dneve tudi v drugih krajih n. pr. Ljubno, Luče, Radmirje. Uradni dnevi za gornjegrajski srez se bodo zaenkrat vršili vsakega 25. v mesecu, če je ta dan nedelja ali praznik, pa naslednjega dne.

* **Odkritje spomenika umorjenemu finančnemu pripravniku.** V nedeljo 28. t. m. bodo odkrili na vrhu Golice na Jesenicah na svečan način spomenik žrtvi svojega poklica Alojziju Brinšku, bivšemu pripravniku finančne kontrole, katerega je pred tremi leti zahrbtno umoril zloglasni tihotapec Matevž Lederer iz Save. Ta spomenik bodo postavili organi finančne kontrole iz cele kraljevine Jugoslavije. Ker je Golica manjša turistovska partija in lahko dostopna, vabi k obilni udeležbi — Odbor.

* **Proslava 25letnice »Prosvete« v Sarajevu.** V petek zjutraj se je pričela v sarajevskem Narodnem gledališču obsežna proslava jubileja velezaslužnega kulturnega in humanitarnega društva »Prosvete«. Poleg številnih zastopnikov raznih oblasti, organizacij in korporacij je društvu čestital tudi kraljev zastopnik general Stojšić, a v imenu vlade je g. Andrić po daljšem govoru izročil »Prosveti« visoko kraljevo odlikovanje: red sv. Save II. stopnje.

* **Izpremenba posestva.** Vogelnikovo veleposestvo v Kotljah - Podgori je na javni dražbi kupil notar dr. Dušan Senčar na Prevaljah

* **Neki otroški zdravnik** piše: »Da odstranimo iz ust vse škodljive snovi in da bi obenem kolikor mogoče antiseptično ravnali, nikakor ne zadostuje snaženje s samo čisto vodo, temveč ji je treba dodati še zobne vode, ki predvsem ni strupena, a vendar uničuje gnilobne klice, pri tem pa ima ugoden okus, kar je za otroke jako važno. Tem zahtevam odgovarja v polni meri »Odol«, ki ga je treba dodati vodi vsako jutro, zlasti pa vsak večer.

* **Natečaj za scenične osnutke.** Uprava velesejma razpisuje povodom jesenske razstave »Gledališče — Ljudstvo — Družba« (od 17. do 26. septembra), natečaj za scenične osnutke za O. Župančičevo »Veroniko Deseniško«, Cankarjevo »Pohujšanje v dolini šentflorijanski« in za poljubno slovensko izvirno ljudsko ali pravljično igro, s 4 nagradami po 1000 Din, 800 Din in dve po 600 Din. Osnutki naj se izdelajo v barvah, v velikosti 30 × 51 cm s pasportujem vred s pogledom in tlorisom, vseh dejanj, odnosno slik. Osnutki naj se vpošljejo na naslov »Velesejem Ljubljana« do 12. ure dne 14. septembra t. l. (velja datum poštnega pečata) v zaprtih kuvertah, ime z geslom. Natečaja se lahko udeleže vsi slovenski oblikujoči umetniki. Žirija se objavi naknadno. Rezultati natečaja bodo objavljeni na dan otvoritve razstave. Nagrajeni osnutki so last velesejma za avtorsko pravico nagrajenca.

* **Novi tečaji za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo** se začnejo na zasebnem učnem zavodu **Ant. Rud. Legat v Mariboru dne 12. septembra t. l.** Prospekti, pojasnila in vpisovanje v prodajalni tvrdke **Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon št. 100.** 1249

* **S 1. septembrom** si lahko posestnik velike hiše, če kupiš srečko, ki stane samo 10 Din. Drugi krasni dobitki bodo razstavljeni od 20. avgusta do 1. septembra v »Delavskem domu«. — **Društvo »Invalidski dom«, Trbovlje.**

* **Opozarjamo** na današnji oglas potovalne pisarne Jos. Zidar za družabno potovanje v Palestino. V cenah so zapopadeni razven hrane in vožnje po suhem in po morju tudi vsi izleti, vodniki, vstopnice i. t. d. 1174

* **Žika je samo ena.** Zaradi izredno dobrega okusa ima vedno več prijateljev. Ni čudno, če se pojavljajo tudi ponaredbe. Pri nakupu pazite zato na ime »Žika«. 276

* **Urejeno prebavo in zdravo kri** dosežemo z vsakdanjo rabo pol kupice prirodne grenčice »Franz-Josef«. Strokovni zdravniki za motenje prehranjevanja hvalijo vodo »Franz-Josef«, ker vzpodbuja delovanje, poživlja kri in omiljuje razdražljivost živcev. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Tkanina »Eternum«,** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95

* **Svetlopisni papir** negativni 42—52, pozitivni 52. 62 Din, priporoča papirna trgovina I. Gajšek nasl., Ljubljana, Svetega Petra cesta 2. 180

* **Dobrodelni koncert v Rogaški Slatini.** Ob priliki velikega dobrodelnega koncerta v korist siromašni šolski deci, so se izkazali nastopajoči in publika. Prvi s svojim solidnim načinom pevanja, publika z mnogobrojnim posetom. G. M. Rus razpolaga z velikim in simpatičnim materijalom, kateremu je treba samo v mezzo voce najti precizno resonanco. Volumen glasu bi zadostoval za največje pozorišče. Gčna. Vera Popović, katere glas bo z marljivim študiranjem v srednji legi sigurno pridobil na širini, razpolaga že danes s posrečeno staccato - tehniko. Če tudi so arije Gilde in Traviate za njo danes še malo težke, bo s časom tudi take težke naloge obvladovala. Oba navedena sta učenca našega Betetta, izrednega pedagoga, kolikor se more soditi po znanju njegovih gojencev. G. prof. Sancin in njegova soproga sta pokazala lepo stopnjo sigurnosti v Griegovi sonati, pikantnost in sladkobo v manjših stvareh. Naš g. Rijavec, ki se je pri tem koncertu tako rekoč poslovil od Jugoslavije, da ponese slavo svojega glasu in imena v inozemstvo, je bil sprejet z neobičajnim navdušenjem. Vedno in vedno je moral dodajati. Vse umetnike je spremljal diskretno na klavirju g. V Bizjak, pekovski mojster in tovarnar, po čigar zaslugi se je vršila ta prireditev, ki je imela velik moralni kakor tudi materijalni uspeh.

* **Revijo slovenskih narodnih noš** priredi slovensko žensko društvo ob času jesenske razstave od 17. do 26. septembra v Ljubljani na velesejmu. Tekmovanje narodnih noš, združeno z obhodom po mestu, pa bo v nedeljo 18 septembra. Ta prireditev, ki mora biti ponos naših žena širom Slovenije in dokaz lepote in umetnin naših narodnih noš, bo gotovo kar najlepše uspela. Treba pa je, da se delavne prireditelje podpre z vseh strani in skrbi, da tudi moška narodna noša ne izostane. Štajerska, Koroška, Prekmurska, tržaška okolica, Beneška, Belokrajina — ta dan je vaš, zastopajte ga častno. Vse prijave in dopise je nasloviti na urad Ljubljanskega velesejma.

* **S čolnom iz Budimpešte do Turn-Severina.** Predvčerajšnjim so z navadnim čolnom na tri vesla trije sportniki iz Budimpešte prispeli v Novi Sad. Za pot od Budimpešte do Novega Sada so potrebovali tri dni. Prenočili so prvi dan pri Mohaču, drugi dan pri Aljmašu, v petek pa pri novosadskem veslaškem klubu »Danubius«. V nadaljnih treh dneh prispejo na cilj svojega programa v Turn Severin. Distanca znaša 720 kilometrov. Čoln je dolg 10 metrov ter tehta z vesli vred 280 kilogramov.

* **Smrtna nesreča v sušaški luki.** Pri razkladanju nekega italijanskega parobroda na Sušaku, spuščajoč z žerjavom težak zaboj, se je delavec Peršin spodtaknil in padel. Pri padcu se je prijel za zaboj, izgubil ravnotežje in si zlomil hrbtenico. Z glavo je udaril ob kamenito obalo ter je na mestu obležal mrtev. Naročeni so bili potapljači, da potegnejo truplo iz morja.

* **Smrt pod kolesi vlaka.** Na kolodvoru v Novski se je predvčerajšnjim pripetila težka nesreča. Seljak Rade Ostojić iz Rajića je bil po opravkih došel v Novsko. Ker je za povratek zamudil osebni vlak, se je hotel odpeljati s tovornim vlakom, ki je bil že v teku. Skočil je na vagon tako nesrečno, da je padel pod kolesa, ki so mu zdrobila desno nogo v kolenu, na levi nogi pa odrezala stopalo. V težkem stanju je bil mož prepeljan v bolnico. Ako preboli, bo ostal brez nog.

* **Zemlja zasula tri delavce.** V rudniku »Adria - Bauxit« pri Drvarju v Bosni se je pripetila te dni težka nesreča. Trije delavci so bili zaposleni s kopanjem v smeri proti rezervoarju. Nenadoma je prodrla voda iz rezervoarja. Trije delavci: Josip Delač, Mile Brusina in Ilija Grubor so našli smrt v podzemskih prostorih. Prva dva sta bila oženjena. Na kraj nesreče je pozvana komisija, ki naj ugotovi, koga zadene odgovornost za to nesrečo.

* **Samomor dveh starcev.** V Subotici sta bila v četrtek izvršena dva samomora, ki sta vzbudila pozornost že zaradi tega, ker sta bila oba samomorilca v visoki starosti. Posestnik Sabo Rajčik se je ustrelil zaradi bolezni, seljak Toma Trnov pa je skočil v vodnjak. Prvi je štel 80, drugi 73 let.

Javen volilni shod

združene napredne gospodarske liste se bo vršil v sredo, 31. avgusta ob 20. v gostilniških prostorih g. L. Kosija **na Grabah pri Središču.**

Poročata: nosilec liste g. dr. Ljudevit Pivko in srezki kandidat g. obl. poslanec Urek.

Somišljeniki in prijatelji napredne sloge, pridite in privedite s seboj svoje znance in prijatelje!

Skrbite za dobro udeležbo, da slišijo vsi naši volilci moške besede voditeljev naše politike, ki je politika poštenosti, dela in ideje.

Zdravo!

Združeni volilni odbor.

* **Žrtev granate.** Pastir Dušan Milenko je našel na pašniku blizu Pančeva ročno granato, ki so jo najbrž pozabili vojaki. Skušal jo je odpreti z žepnim nožem. Granata je eksplodirala in pastirju odtrgala desno roko. Več koščkov se mu je zadrlo v prsni koš. Težko ranjenega so Milenka prepeljali v pančevsko bolnico, kjer je kmalu podlegel težkim poškodbam.

* **Ponarejen denar v Osijeku.** V Osijeku so se pojavile ponarejene 100dinarske novčanice. Falzifikati pa so tako primitivni, da jih je mogoče spoznati na prvi pogled.

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Zveza državnih nameščencev za Slovenijo** ima **izredni občni zbor v nedeljo, dne 18. septembra t. l. ob 9. v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani.** Dnevni red po členu 14. točka 1.—5. pravil. Poleg tega volitev novega odbora in pregledovalcev računov po čl. 15. in 18. pravil Glede občnega zbora opozarjamo na določbe čl. 13. pravil. Za odbor: Joža Bekš, tajnik Anton Svetek, načelnika I. namestnik.

* **Povratek ameriških izletnikov.** Snoči je odpotovalo iz Ljubljane po francoski liniji Kolodvorska ul. 35, štirideset ameriških Slovencev — tretja skupina, ki je prispela spomladi na obisk v Jugoslavijo. Odpelali so se z brzovlakom ob 21. polni najlepših spominov proti Havre, kjer se bodo dne 24 avgusta vkrcali na sloveči brzoparnik »Paris«:', last francoske paroplovne družbe »Cie. Gle. Transattantique«. Dragim rojakom kličemo: Srečno pot in na ponovno svidenje!

KUŠAKOVIĆA KALODONT
najboljša pasta za zobe.

* **Letovišče za književnike in slikarje.** V Srebrnem pri Dubrovniku je bila prošli četrtek otvorjena v hiši Jaroslava Čermaka razstava mladega češkega umetnika Jože Mikša. Razstavljenih je štirideset slik, ki predstavljajo Dubrovnik in njegovo okolico: Lapad, Kupara, Srebrno, Mline itd. Hišo so krstili za »hišo Jaroslava Čermaka« zato, ker je glasoviti češki slikar živel tri leta v tej hiši ter tamkaj dovršil svojega »Ranjenega Črnogorca«' in »Hercegovske sužnje«. Uprava kopališča Kupari namerava osnovati v tej hiši letovišče za književnike, glasbenike in slikarje.

* **Pevsko društvo »Kum« v Radečah** obhaja 25letnico in ne 20letnico, kakor smo pomotoma poročali.

Iz Ljubljane

u— **Še enkrat socijalen škandal kleroradikalnega režima.** Na našo tozadevno notico je »Slovenec«' hitro odgovoril, češ, kaj vas briga, uslužbenec je pristaš SLS in je že dr Kulovec in sosvetnik interveniral pri vladnem komisarju. Da bo javnost lahko presodila ta škandal, pojasnujemo, da sta oba klerikalna sosvetnika na prošnjo uslužbenca Arkota, da se mu orožne vaje plačajo kot dopust, glasovala proti. Čemu enkrat glasovati proti in odobriti odklonitev utemeljene prošnje, potem pa intervenirati?! Intervencija pa sploh nič ni zalegla, ker so včeraj uslužbenci — mimogrede povedano, pristaši SDS — zopet nabirali za rodbino k orožnim vajam vpoklicanega. Namesto da se je g. Pirc in vladni komisar peljal na Bled, naj bi raje izplačal ženi in otrokom tiste stroške. Le glejte jih, kako hitro intervenirajo! Mestno strojno osobje ima že osem mesecev pritožbo proti znižanju plač za nadure, pa se nihče ne zmeni. Klerikalni gasilci v Mestnem domu pa vedo povedati, da se je neki sosvetnik izrazil: Ja, ti naj pa le čakajo, saj so demokrati! Naš Vovko na parnem valjarju je pa tako že dobil vse za nazaj. Mestno strojno osobje, ki je vsakokratnemu klerikalnemu režimu v želodcu, naj pa še malo potrpi... Mesto, da bi krivice popravili, šnofajo gospodje okoli, kdo neki razkriva te škandale. Gospod Jože, le brez skrbi, še bodemo razkrivali razne druge stvari, ki vam in še nekomu drugemu ne bodo všeč in prijetne. Ne bomo si dali zamašiti ust od nikogar. Mestni uslužbenci pa lahko uvidijo, kdo jim je šel na roke ter da je bil bivši gerentski svet dr. Puca vedno naklonjen njihovim težnjam. Dr. Puc je imel res socijalno čuteče srce, današnjemu sosvetu se pa vidi, da niti socijalnih slin nima. 11. september se bliža, ta dan bomo pa obračunali.

u— **Odlikovanje.** Pri jetnišnici deželnega sodišča v Ljubljani je bil od Nj. Vel. kralja odlikovan jetniški paznik - zvaničnik Leopold Faganels srebrno medaljo za državljanske zasluge. Gospod Faganel je služil kot jetniški paznik polnih 35 let ter je bil upokojen z 31. junijem 1927.

u— **Ostro streljanje na Barju.** 16. artiljerijski polk v Ljubljani bo imel 22. in 23. avgusta (samo dopoldne) ostro streljanje na prostoru, katerega omejuje: državna cesta Ljubljana—Škofljica—Pijava gorica, Cesta na Ig - Planica - Jezero - Podpeč in reka Ljubljanica. Vsled prošnje komande puka se to tudi javno razglaša s pozivom, da prebivalstvo predkrajev mestne občine ljubljanske: Ilovca, Hauptmanca in Črna vas naznačena dneva ne zapušča svojih domov, ne dela na poljih in ne pase živine na tem okrožju. Polk postavi stražarje na najvažnejših krajih, kakor tudi napise: »Pozor — ostro streljanje!«

u— **Pojasnilo.** Resnici na ljubo objavljamo, da Zinka Habjan, stanujoča na Večni poti 17, ni istovetna s Terezijo Habjanovo, Rožna dolina 5, ki je pretekli mesec pretepla ljubico svojega moža.

u— **Drobna policijska kronika.** Tekom včerajšnje noči so stražniki prijeli štiri nočne ptičke, ki so prodajale ljubezen na ulici. Aretiran je bil tudi neki Janez radi beračenja. Nadalje so bili prijavljeni naslednji dogodki: 1 tatvina kolesa, 1 tatvina obleke, 1 tatvina lasnice, 1 prestopek prikrivanja najdenine, 1 prestopek kaljenja nočnega miru in 11 prestopkov cestnega policijskega reda.

u— **Zopet okraden kopalec.** Akademik Boris Zupan, stanujoč v Vodmatu, se je kopal v petek v Savi na Tomačevem. Obleko je odložil na bregu med borovci in je nanjo tudi pazil, kadar se je podal v vodo. Kljub vsej pazljivosti pa se je posrečilo drznemu tatu, da ga je okradel. Zupan je okrog 16. opazil čepeti na bregu tik mesta, kjer je imel shranjeno obleko, mladega človeka z belimi kopalnimi hlačicami, ki pa je trenotek nato izginil kakor kafra. Zupan je takoj nato prihitel na breg in ko je preiskal svojo obleko, je opazil, da mu je neznani kopalec ukradel listnico z nekaj gotovine in važnimi dokumenti. Zupan trpi škode 500 dinarjev.

u— **Gozdovniki.** V torek 23. avgusta ob 6. uri popoldne v Narodnemu domu obvezen sestanek za vse. Opozorite drug drugega, da ne bo nihče manjkal. Zadeva važna. Pridite točno in gotovo. — Beli Medved.

u— **Malinovec, pristni** dobite v drogeriji Kanc, Židovska ulica. 1039

u— **Dentist E. Koder zopet redno ordinira.**

u— **Dr. Dereani, Kongresni trg 14,** zopet redno ordinira za očesne, ušesne, nosne in vratne bolezni. 1223

u— **Navodila za fotografiranje,** s katerimi se na enostaven način hitro in zanesljivo priučiš fotografiranja ter »Fotomer« za pravilno osvetljevanje plošč dobiš v drogeriji Kanc, Židovska ulica. 1124

u— **Ivanka Praznik, papirna trgovina,** ust. 1903, je sedaj: **Erjavčeva c. 2.** 1097

u— **Stenicol** najboljše sredstvo proti stenicam v zalogi drogerije A. Kanc, Židovska ulica. 1006

u— **Ob pričetku šolskega leta** opozarjamo cenj. učiteljstvo glasbenih javnih in zasebnih šol na našo veliko izbiro vseh šolskih not, etud, šol itd. za vse instrumente in petje. Posebno smo založeni s klasičnimi in zadnjimi modernimi skladbami. — **Matična knjigarna, Kongresni trg.** 1252

u— **Radi preselitve trgovine** odprodaja tvrdka Fran Lukič krasne damske plašče, obleke, dežne plašče, obleke za gospode itd., po globoko znižanih cenah. 1251

u— **Razne tatvine.** V neko ljubljansko trgovino je prišla pred par dnevi neznana, okrog 45letna ženska, velike, močne postave, bledolična, belih las in na rafiniran način ukradla 3500 Din gotovine. — Tatvine kolesa trgovca Josipa Ivančiča, o kateri smo poročali pred par dnevi, je osumljen nepoznan, okrog 30letni moški, suhljate postave. S kolesom se je odpeljal brzkone na deželo in ga spravil v denar. — V Ljubljani so neki tatovi ukradli že pred časom dva velika bobna, last nekega razpuščenega orkestra vredna okrog 1800 dinarjev. Oba instrumenta so storilci baje prodali neki okoliški godbi, katere funkcijonarji pa seveda niso vedeli, da so kupili ukradene predmete.

Za dijakinje
ter deklice nudi najboljše moderne in kar najcenejše dekliške obleke, predpasnike ter perilo tvrdka
BELIHAR & VELEPIČ, Mestni trg 13.

u— **Drzna tatvina.** V baraki na Dunajski cesti št. 65 stanujoči delavec Ivan Kovačič je doživel predvčerajšnjim malo presenečenje, ki ga stane okrog 600 Din. Od doma idoč je namreč pozabil zakleniti vrata stanovanja, kar je izrabil neznan tat in se vtihotapil v njegovo stanovanje. Tat se je hotel očividno obleči v lepšo obleko, ki jo je Kovačiču pobral iz nezaklenjene omare.

u— **Restavracija Tabor v Sokolskem domu na Taboru** posluje redno in bo ustrezala v vsakem pogledu potrebam svojih gostov.

Gostilna za prevzeti
z vinom in sodi vred. Promet dober. Potrebni kapital Din 20.000·—. Po dogovoru inventar na račun. Stanovanje dve ali tri sobe gratis. Pismene ponudbe: Dobra gostilna v Ljubljani sredi mesta. V ponudbi, kolika družina in kakšna zmožnost. 9119

Iz Celja

e— **Nova zgradba deške okoliške šole na Dolgem polju** bo zgotovljena v najkrajšem času tudi na znotraj. Želeti je samo, da bi se še pred otvoritvijo izvršilo nasipavanje, cesta ter vsa ona dela okrog šole, ki bodo dala impozantni stavbi primerno ozadje ter okolico. Že nekaj časa je v Salmičevi izložbi na ogled nova ura za okoliško šolo, ki je res mojstrsko delo širom Slovenije znanega urarja g. Rafka Salmiča. Ura bo vršila tudi natančno zvonenje po razredih. Ogledalo si jo je in občudovalo že mnogo občinstva.

e— **Kolavdacija elektrifikacijiskih del v celjski okolici.** V smislu točk 25., 28. in 30. obrtnega reda v § 11. zak. od 12. marca 1866, štaj. dež. zak. št. 6 in § 159. stavbnega reda za bivšo Štajersko z dne 9. novembra 1857, dež. zak. št. 5, se vrši komisijonelna kolavdacija elektr. daljnovoda in hišnih vodovodov v Gaberju, v Spodnji Hudinji, Zavodnj in na Bregu v ponedeljek dne 29. avgusta. Sestanek komisije in interesentov bo ob 9. dopoldne pri transformatorju v Gaberju v bližini Westenove tovarne. Vsi načrti so do dneva kolavdacije na ogled med uradnimi urami pri celjskem srezkem poglavarstvu.

e— **Za staro pravdo.** Ign. Pezamovski se je vračal nekega dne meseca junija s svojo kravo iz sejma domov ter jo je gnal po običajni stezi preko travnika posestnika Janeza Kostevca na Veterniku pri Pilštanju. Nenakrat ga je Kostevc ustavil ter mu pre-

Sušite Vaše belo perilo na solncu in vetru.

LUX

S pravilnim sušenjem dosežete že polovico uspeha v pranju, naravno da se mora tudi pri pranju pravilno postopati.

Z milom nikdar ne drgnite nežne strani tkanine, ker bi vsled tega porumenela in postala hrapava. Namočite perilo raje v penečo Luxovo raztopino, katera je za tkanino povsem neškodljiva.

Uporaba Luxa Vam se mnogokratno izplača. Lux je samo eden, ki se dobiva v originalnih zavojih

Bela volna in platno naj se suši na solncu!

Kopališče.
Piešťany
Slovaška, 3½ ure od Dunaja.

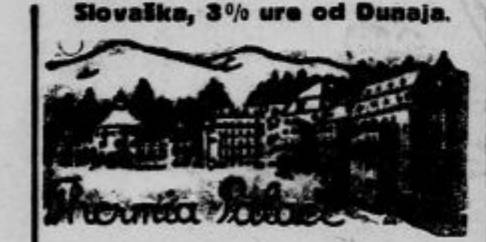

Edino zdravilišče z vsemi kopeljmi v hiši in moderno kuhinjo za dijeto. Idealno za zdravljenje v jeseni proti Arthritis, ischias. Posezijske cene. Pojasnila: Skladišče muljnih kock in kompresa za domače zdravljenje:
L. SCHREIBER, ZAGREB,
Akademički trg br. 1, II. kat.

povedal iti dalje. Pezamovski ga je opozoril na staro pravico. Začel se je prepir, tekom katerega je dvignil Kostevc proti svojemu nasprotniku koso, da bi ga udaril, kar je pa Pezamovski pravočasno preprečil. Na kraj prepira je med tem prispela tudi Kostevčeva žena, ki je prinesla s seboj poleno. Tega se je nato poslužil Kostevc na tak surov način, da je zlomil Pezamovskiju levo roko v podlehtnici. Udarec bi ga bil zadel po glavi, ako ga ne bi bil k sreči prestregel z roko. Običajni kmečki prepir je zaključilo celjsko okrožno sodišče ter obsodilo Janeza Kostevca na šest tednov., njegovo ženo pa, ki se je prav živahno vmešavala v prepir, na tri tedne težke ječe.

e— **Da se poznamo...** »Slovenec« zadnji čas med celjskimi novicami na naslov »pokvarjena« napredna gospoda nenavadno mnogo moralizira. Poizvedovavši po koreninah in koreninicah tega nadvse dopadljivega dela, smo ugotovili, da se bavi nočna poročevalska služba z verskimi transcedentalnimi problemi zlasti od takrat, ko stoji pod neodoljivim vplivom spokornega Petra Črnića.

e— **Iz poslovnega sveta.** Na Slomškovem trgu v Celju je otvoril novo trgovino s pleteninami g. Ženko Hribar, sin tovarnarja Dragotina Hribarja iz Ljubljane.

NAROČAJTE MARIBORSKI VEČERNIK «JUTRA»!

Iz Maribora

a— **Zanimiv obisk mariborskih pekov v Gradcu.** Mariborski peki so priredili minule dni pod okriljem svojega pevskega zbora društveni izlet v Gradec, kjer so obiskali tamošnjo sorodno stanovsko organizacijo. Izlet te socijalistične strokovne organizacije je bil tudi z nacijonalnega stališča zanimiv. Ob prihodu v Gradec so Mariborčani na kolodvoru zapeli v pozdrav v slovenskem jeziku in priredili zvečer v znani dvorani »Juliensall« koncert, na katerem so prepevali samo slovenske pesmi. Ko so hoteli nastopiti tudi z nemškimi točkami, je številna publika to odklonila z zahtevo, da naj pojejo le slovensko, češ da nemške pesmi itak poznajo. Mariborčane je pri tem pozdravil tudi graški župan g. Muchitsch, rojak od Sv. Lenarta v Slovenskih goricah, ki je bil svojčas sam pekovski pomočnik v Mariboru. Godba pa je zaigrala na tem koncertu »Triglav moj dom««. Tudi na terasi palače graške delavske zbornice so Mariborčani zapeli slovenske pesmi. V kratkem bodo baje Gradčani vrnili obisk v Mariboru. Nekdaj bi takšna ekskurzija v Gradec pač ne bila mogoča.

a— **Kolo jahačev** sklicuje v torek 30. avgusta v vrtni dvorani hotela Zamorec ob pol 21. ustanovni občni zbor, h kateremu se vabijo vsi prijatelji in prijateljice jahaškega športa.

a— **Društvo državnih policijskih nameščencev in upokojencev** mariborske oblasti s sedežem v Mariboru vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki se bo vršil 24. in 25. avgusta, obakrat ob 19., v dvorani gostilne Vetrinjski dvor.

a— **Ubijanje avtoprometa v okolici.** Vsi listi so beležili razveseljivo dejstvo, da so se baš v mariborski okolici, ki je imela doslej najslabše prometne zveze, tako lepo razvili avtobusni podjetniki, ki so skoro prepregli vse državne in okrajne ceste z lepimi, modernimi avtobusi. Za prebivalstvo je bila ta pridobitev nedogledne vrednosti. Saj je bilo treba doslej plačati po par sto dinarjev samo za voznika, če je potreboval n. pr. kmet iz mesta zdravnika. Ogromne so bile težave, ki so jih imeli ljudje iz Slov. goric v mokrih jesenskih ali mrzlih zimskih dneh, ko so morali po več ur daleč v mesto po opravkih in k uradom. Bili so torej pravi dobrotniki oni smeli podjetniki, ki so se odločili za nakup dragih avtobusov in začeli s prometom v oddaljene kraje po Slovenskih goricah. Bili smo prepričani, da bo ta promet vsakdo, zlasti pa oblasti, podpirale po svojih močeh in šle podjetnikom v vsem na roko. Mesto tega je pričela krepka »protiakcija«. Gerent mariborskega okrajnega zastopa in odličen vodja SLS dr. Veble je n. pr. naložil avtobusnemu podjetniku g. Rudolfu Smolniku, ki vozi v Svečino, za uporabo okrajne ceste letni prispevek okroglih Din 10.000. Lahko bi se bil pri svojem tovarišu dr. Leskovarju prepričal, kako dobičkanosno je avtobusno podjetje pri mariborski občini in bi potem takoj uvidel, da morajo takšni gorostasni davki uničiti vsakega podjetnika in s tem odvzeti prebivalstvu komaj dobljeno in dragoceno dobroto olajšanja prometa. Gospod Smolnik se je proti naloženi davščini pritožil in smo prav radovedni, kako bo presodil v drugi instanci referent in član oblastnega odbora g. dr. Veble odlok gerenta okrajnega zastopa g. dr. Vebleta. Mogoče bi se za zadevo zanimal tudi veliki župan dr. Šaubah in pri tej priliki premotril vprašanje o združljivosti gerentstva v okrajnem zastopu s članstvom v oblastnem odboru v eni in isti osebi.

„Van Kaster kakao"
poskusite kvaliteto »Goold« in »Special« katere dobite v vsaki boljši trgovini.

Sport

Pričetek jubilejnih prireditev SK Slovana

Danes ob 15.30 se pričnejo na igrišču Ilirije nogometne prireditve v proslavo 15-letnega jubileja SK Slovana. V prvem kolu se srečajo Hermes s Slavijo in Jadran z jubilantom. Moštva so v približno enaki formi, kar bo napetost in zanimivost iger zelo dvignilo. Hermes se je jeseni že pokazal v dobri formi; zadnjo tekmo je sicer izgubil, vendar pa s tem še ni zavrgel svoje volje in elana za nadaljne nastope. Slavija in Jadran sta zaenkrat neznana; kolikor je znano, sta se oba temeljito pripravila za letošnji start v jeseni, ki obeta poleg moralnega uspeha tudi krasen pokal, dar mestne občine. Jubilant Slovan je trčil v pokalni tekmi za poškodbeni fond na prvaka Ilirijo in se mu je postavil trdo v bran. Moštvu se pozna sistematičen trening; gotovo je, da bo napelo vse sile, da se odreže v tem boju kar najbolj častno.

Tekme se vrše ob 15.30, ozir. 17.15 na igrišču Ilirije. Z ozirom na prve jesenske nastope naših prvorazrednih moštev, je pričakovati, da bo naše občinstvo posetilo tekme kar najbolj številno.

Redna glavna skupščina LNP.

Polnoštevilna udeležba. — Spremenjen načrt prvenstvenega tekmovanja.

Kakor smo že kratko zabeležili, se je vršila pretekli četrtek redna glavna skupščina ljubljanskega nogometnega podsaveza, ki je pokazala, da se nogometni klubi krepko oklepajo svoje nadrejene organizacije in obenem z zanimanjem spremljajo njeno delo in načrte za bodočnost. Skupščini so prisostvovali delegati vseh 25 včlanjenih klubov; celjski Red Star se je med poslovnim letom razdružil.

Malo pred 20. je predsednik rav. Jug s kratkim nagovorom otvoril zbor in predlagal za zapisnikarja namesto odsotnih Cimpermana in Kovača Barla in Baltesarja, za overovatelja Boštjančiča in Pretnarja in za člane verifikacijskega odbora Šetino, Lukežiča, Vodeba in Betetta. Predlog je bil sprejet. Verifikacijski odbor je nato verificiral poverilnice 24 klubov, dočim je poverilnico SK Diska iz Domžal razveljavil, ker ni bila izdana po pravilih. Predsednik je nato v daljšem govoru podal v splošnih obrisih bilanco dela, ki je ugodna in daje nekaj podlage za nadaljnje delo v podsavezu. Organizacija je postala nekoliko manj odvisna od saveza in je tudi v gospodarskem oziru urejena. Vsi ukrepi, ki bi jih utegnili klubi grajati, so bili storjeni iz pogleda splošnosti in celokupnosti. Kritika pa naj bo stvarna in ne razdirajoča. Končno se je zahvalil odbornikom za njihov trud ter časopisju, ki je s svojo naklonjenostjo pomagalo graditi stavbo mladega slovenskega nogometa.

Iz tajniškega poročila, ki ga je prečital I. tajnik Betetto, smo povzeli, da je podsavez izvedel v tem letu 85 podsaveznih prvenstvenih tekem, med temi 51 v Ljubljani. Najvažnejše med njimi so 3 tekme za državno prvenstvo, ki so naložile podsavezu mnogo odgovornosti. Prvak podsaveza je SK Ilirija, mariborskega okrožja SD Rapid, celjskega okrožja Atletik S. K., II. razreda v Ljubljani SK Slavija, rezerv I. razreda v Ljubljani SK Ilirija. Odnošaji do saveza, klubov in sodniške sekcije so bili prav dobri.

Pravilnik o tekmah za poškodbeni fond še ni dovršen; prvo kolo tekem je bilo odigrano po začasnih propozicijah. Število verificiranih igralcev se je zvišalo od 591 na 790. Upravni odbor je imel 16, poslovni 32 in kazenski 9 sej. Med letom sta bila v odbor kooptirana Stiene in Pogorelec.

Pri debati o tajniškem poročilu je delegat Kuret (Atletiki) kritiziral postopanje podsaveza glede vprašanja sodnikov v provinci in zanemarjanja provincijalnih klubov sploh, kar je tajnik pojasnil tako, da LNP na sekcijo sodnikov nima direktnega vpliva. Po daljši debati o tem pride na glasovanje predlog g. Vodiška za konec debate in sprejem poročila. Prvi je bil sprejet z 19 proti 3 (2 vzdržala), drugi pa z 20 proti 4 glasovom.

Nato je blagajnik Smole podal blagajniško poročilo, ki izkazuje okoli 250 Din aktiv. Slabe finančne razmere je pripisovati predvsem slabšemu obisku prvenstvenih tekem, ki spomladi niso več pritegnile gledalcev. Predlog g. Šetine, da se debata zaključi, je bil sprejet z 22 proti 2 glasovoma. Revizijonalni odbor je nato predlagal absolutorij blagajniku; dostavil je še, da naj se v bodoče spremeni način knjiženja, ki za sedanji obseg poslov v podsaveznem gospodarstvu ni več na višku. Predlog je bil sprejet s 23 glasovi. Predlog g. Vodeba (Maribor), da se izreče absolutorij ostalemu odboru, je bil sprejet soglasno dodatni predlog g. Oberlintnerja (Ptuj), da se izreče podsavezu zahvala za delo v korist vsem klubom brez ozira na desno in levo, pa je bil sprejet s 17 proti 7 glasovom.

Pri volitvah, pri katerih je bilo treba po pravilih izvoliti I. podpredsednika, I. tajnika, blagajnika, 6 odbornikov in tri revizorje, so bili izvoljeni za I. podpredsednika Betetto s 15, za I. tajnika Kramaršič s 15, za blagajnika Kovač s 15, za odbornike pa na listi A (večinski) Gosar, Lukežič, Novak, Bajc, Šircelj in na listi B (manjšinski) Ček. Razmerje glasov za listi A in B 17 : 6. V revizijonalni odbor so bili izvoljeni dr. Bercé s 15, nadsv. Zajc z 21 in Oberlintner s 15 glasovi. Sestavo izpopolnjenega odbora smo že objavili.

Pri slučajnostih je bil prvi sprejet predlog g. Betetta, da se načrt prvenstvenega tekmovanja za l. 1927-28 spremeni tako, da se število prvorazrednih klubov v Ljubljani zviša na 6, število drugorazrednih klubov s tem zmanjša na 5. Mariborsko in celjsko okrožje tekmujeta v enotnem razredu. Izvenljubljanski klubi ljubljanskega okrožja se razdelijo v župo A (Disk, Elan) in župo B (Javornik, Slivnica). SK Mura se radi finančnih težkoč izloči iz okrožja Maribor in igra le finale s prvakom Maribora. Celjsko okrožje dobi še župo Trbovlje, v kateri sodelujeta trboveljska Trbovlje in Amater. Protipredlog gospoda Kureta (Atletiki), da se razdele ljubljanski klubi v tri razrede po 4 klube je propadel z 12 proti 6 glasovom (5 delegatov se je glasovanja vzdržalo).

Nadaljni predlog istega delegata radi razdelitve čistih dohodkov vseh ljubljanskih prv. tekem na vse klube v Ljubljani je bil zavrnjen.

G. Šircelj predlaga, da se cena prijavnic za verifikacijo zviša od 2 Din na 10 Din, in sicer v korist poškodbenega fonda. Predlog je bil sprejet soglasno.

G. Betetto (Elan) predlaga, da se za prestop igralcev iz kluba v klub v istem kraju plača s prijavnico posebna taksa 100 Din, za zopetno vrnitev v matični klub pa nadaljnih 50 Din, in sicer v korist poškodbenega fonda. Predlog je bil sprejet s 23 glasovi.

Predlog g. Kureta, naj bi LNP skrbel, da dobi čimprej lastno igrišče, kjer bi lahko dobili mesta slabše situirani klubi brez lastnih prostorov, ni dobil večine.

Ob 24.15 je predsednik ravn. Jug zaključil skupščino s toplim pozivom vsem klubom, naj po najboljših močeh podpirajo delo podsaveza in njegovih odborov.

Hajduk na mednarodni tehtnici

Kakor znano, je naš nogometni prvak JSK Hajduk iz Splita v prvi tekmi za srednjeevropski pokal z dunajskim Rapidom na Dunaju doživel katastrofalen poraz, ki je iznenadil ne samo optimiste, temveč tudi najhujše pesimiste. Danes se nudi istemu moštvu v Zagrebu — in ne v Splitu, kakor bi samo želelo — prilika, da dokaže, da strašne številke 1 : 8 ne odgovarjajo dejanskemu razmerju med avstrijskim profesijonalnim in našim najboljšim amaterskim nogometom. Izgledov za popolno rehabilitacijo skoraj ni, da bi Spličani »nesli« Rapid z razliko osmih golov in si tako zagotovili dostop v drugo kolo, na to, skoraj ni misliti. Današnje srečanje ima torej več ali manj le moralen pomen, ki je posebno z ozirom na pisanje vodilnih strokovnih listov o kvaliteti našega najboljšega moštva izredno velik. V zvezi s tem ni zakasnelo, ako pokličemo našim sportnikom v spomin podrobno oceno Hajduka, kakor jo je prinesel dunajski »Sport-Tagblatt« o prvem nastopu jugoslovenske reprezentance v borbi za srednjeevropski pokal:

»Sprva so iznenadili Jugosloveni, ki niso dosegli samo gola, temveč pokazali vseskozi prevdarno kombinacijsko igro. Bili so predvsem, kar je posebno presenetilo, mnogo mirnejši kot Dunajčani in njihovo moštvo je pričelo s sodnikovim piskom delovati kot dobro preizkušen stroj. Srednji krilec Kurir je razbijal napade Rapida in dobro predlagal žoge napadu: med napadalci sta pokazali obe zvezi, da sta vešči umetnosti »driblanja«, dočim je obramba razmeroma lahko opravljala z Rapidovci. Tak je bil začetni štadij boja, toda po malem so se znašli Dunajčani in sedaj so se brez prikrivanja pokazale slabosti Dalmatincev. Gosti so dobri tehniki, njihovi branilci so zelo močni in sigurni v strelih, njihov Desković je nenavadno nadarjen krilni krilec z dobro igro z glavo: imajo pa predvsem v Gazzariju I. vratarja, ki je odušević celo Rapidovo publiko. Na drugi strani pa so slabi taktiki, ki ne znajo štediti svojih moči s tem, da bi posamezni deli moštva tvorili celoto. Znano jim je tudi, da je delo olajšano, ako se žoga odda možu za seboj; to je prav za prav edini manever, v katerem igralec zavestno išče pomoči pri sosedu. V vseh drugih primerih smatrajo oddajanje žoge le bolj za izraz zadrege. V tem pogledu so slični moštvu Penarola (iz Južne Amerike! Op. ur.), ki je imelo izborne posamezne igralce, slednjič pa je padlo — kot Hajduk — kot žrtev pomankljivega skupnega dela. Njihovi najmarkantnejši igralci so vratar Gazzari I, ki v vsaki kretnji, v postavi in načinu lovljenja spominja na Safta, vratarja Austrie, dalje oba branilca, izmed katerih je Gazzari bolj zanesljiv, končno Desković in razen obeh zvez morda še levo krilo Radić, ki je izvedel nekaj brzih sunkov. Pomanjkanje zmožnega vodje v napadu — Markovina, ni za to (namesto njega igra danes Lemešić Op. ur.) — in dejstvo, da se je srednji krilec prekmalu utrudil sta glavna vzroka, da je bil popolnoma zasluženi poraz Dalmatincev tako visok.

Teh Dalmatincev smo se bali, ker smo slišali, da so na domačih tleh igrali zelo ostro; na Dunaju pa so se pokazali — kljub temu, da je bil eden izmed njih izključen — kot igralci, ki znajo izrabiti svojo moč, vendar pa ne prekoračujejo dovoljenih mej. Pretežno so močnejši kot Dunajčani; njihov najmanjši igralec je še tako velik kot najdaljši Rapidovec. V bojih z možem, ki se jih ne izogibajo, so navadno zmagovalci, kljub temu so imeli sim patije gledalcev na svoji strani. Celo nedisciplinirano sicer korektnega Rodina, ki smo se ga bali —, ko je udaril Hoffmanna s pestjo, ni bistveno skalila dobrega razpoloženja. Gotovo je, da bomo te Dalmatince, ki smo jih prvič videli na Dunaju, kmalu zopet radi pozdravili.«

»Tagespost« piše: »Ko so Jugosloveni, sami veliki in močni igralci, dve minuti po pričetku igre dali vodilni gol, ni nikdo verjel, da bo ta prvi gol gostov tudi edini. Rapid v prvem polčasu ni postal slaven..., toda drugi polčas je prinesel katastrofo. Pred tem odlični vratar je odpovedoval drug za drugim, ostalo moštvo je komaj še lezlo, popolnoma izčrpani Hajdukovci niso mogli več oddati poštenega strela..... vratar Gazzari je bil najboljši mož v moštvu. Izmed branilcev je bil Rodin boljši; bil pa je v drugem polčasu, 20 minut pred koncem, radi neke surovosti izključen. Izmed krilcev sta igrala Kurir in desni krilec Desković odlično, dokler sta bila zmožna. Napada skoraj ni bilo opaziti; najbolj je ugajal še Bonačić I v levi zvezi.«

Tako in slično nas je ocenil inozemski sportski tisk. Danes naj Hajduk dokaže, da te ocene — dasi niso najslabše — ne drže popolnoma in da se moštvo — ako ni presenečenja — lahko postavi ob stran vodilnih nogometnih moštev v Srednji Evropi.

O II. ljubeljski tekmi prinaša včerajšnji »Sporttagblatt« detajlirano poročilo in se zelo simpatično izraža o prireditvi sami in doseženih rezultatih. Posebno hvali vozača Hansala za nov ljubeljski rekord (10:00) in gorskega prvaka Štrbana, ki je z motorjem zboljšal lanski rekord za celi 2 minuti in 4 sekunde (lanski čas 12:30, letošnji 10:26!) Dobro se je držal Dunajčan Hunger, ki je tudi daleko prekosil lanski rekord in oba vozača na Indianih (Vodišek, Romanov); uspeh slednjih je za to znamko pomembnejši, ker sta jih dosegla privatna vozača. Splošno se ugotavlja, da je ljubeljska cesta najtežavnejša gorska cesta v Evropi.

Gradjanski je zmagal v Splitu nad Borcem s 3 : 0 (0 : 0).

Bele nogometne žoge. V nekem angleškem listu je predlagal neki čitatelj, naj bi se barva nogometnih žog spremenila iz rjave v belo. S tem bi bila žoga za igralce, sodnika, stranske sodnike in tudi za publiko bolj vidna. Za Anglijo je ta predlog radi češte goste megle tembolj umesten. V pravilih ni nikjer predpisano, kakšne barve mora biti žoga, tako da za to novotarijo ne bi bilo treba spreminjati pravil. Predlog sicer nima prave podlage, vendar pa tudi proti njemu ni tehtnih ugovorov. Morda bi bilo res boljše?

Praška Sparta protestira proti imenovanju sodnika Geröja za tekmo z Admiro na Dunaju. Zanimivo je, da zahteva Ivančiča ali Dubravčiča iz Zagreba. Madžarski sodniški kolegij je končnoveljavno delegiral Schiesslerja.

Finci v formi. Pri okrožnih prvenstvenih tekmah v Helsingforsu je tekel Nurmi 1500 m v 3:57.7, v troskoku je dosegel Ralvio 14.80 m, v skoku na daljavo je skočil 7.01 m. Skok ob palici je izvedel Salo s 3.65 m.

SK Jadran. Danes ob 17. morajo biti na igrišču Ilirije sledeči igralci: Logar Peter, Zor, Steiner, Žnidarič, Bončina, Pokorn Zomer, Kos, Rape, Brcar, Sandi, Logar, Gärtner, Banovec, Jerina. — Tajnik.

SK Slovan (nogometna sekcija). Danes ob 15. morajo biti na igrišču Ilirije radi prevzema nove opreme kakor tudi slikanja sledeči igralci: Škofic, Globelnik, Marchiotti I in II, Flak, Skalar, Volkar, Hiršman, Lumbar, Novljan, Bucik, Bögel, Rakuš, Strehovec, Vrtačnik, Koschel, Kastelic, Burger in Gregorič. Vrhovno reditelj stvo: Černivec in Siard, rediteljstvo vrše sledeči gg.: Premerl, Čehovin, Furlani, Osterman, Jamnik in Wagger. Opozarjam vse reditelje, da morajo službo prevzeti točno ob 15. — Načelnik.

SK Svoboda. K tekmi za sodniške izpite, danes ob 10. na igrišču Ilirije postavljam sledeče moštvo: Starčnik, Novak, Hariš H., Sušnik, Potrato, Gaberšek, Boncelj, Breznik, Seme, Kovač Rado, Jesenko, Skapin, Baggia. Navedeni igrači naj bodo najkasneje ob pol 10. na igrišču Ilirije.

Juniorska pokalna tekma Jadran : Mars je odgodena na 4. ali 8. september, ker je igrišče Ilirije danes zasedeno z drugimi prireditvami. 4. ali 8. september se vrši tudi finale za prehodni juniorski pokal med Ilirijo in Mariborom.

Ilirija : Reka — Svoboda : Krakovo igrajo danes dopoldne ob 8.30 ozir. ob 10. uri na igrišču Ilirije prijateljsko tekmo.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 17. uri trening med A in B timom. Ob 16.30 uri morajo biti sledeči igralci v garderobi: Erman I, II, III, Pečnik, Ivo, Turkovič, Birsa, Vidic, Joža, Dramičanin, Sočan, Pišek I in II, Koradini, Pečar, Privšek, Jug I in II, Čamernik, Čebohin, Uršič, Senica, Slapar, Terček, Zalar, Anžlovar, Ravnihar. — Načelnik.

SK Krakovo. Danes ob 9. se naj zglasijo sledeči igralci pri gospodarju: Malij, Novak I, Jeršek, Marinko, Černy, Demšar, Kotar, Bončar, Kalaš, Gabrijan, Fredl, Koser. — Kapetan.

Kako se naučim fotografirati
je ravnokar izšla v drugi popravljeni izdaji. — Dobi se v vsaki knjigarni. Cena Din 10·—

O lečenju kačjega pika

Praktično prihaja za nas v poštev samo otrov dvoje strupenih kač, gada in modrasa. Gadov strup je nekoliko jačji kot modrasov, zato ga pa slednji nekoliko več vbrizgne v ugrizino, tako da smemo strup obeh kač smatrati kot enak po svoji učinkovitosti. Oba strupa spadata tudi med tiste kačje otrove, ki povzročata izrazite lokalne simptome na mestu ranitve, ki se deloma izločujeta v želodec in črevo in ki sloprav resorbirana splivata na ostale organe, predvsem na živčevje.

Pri lečenju kačjega pika se bomo morali ozirati na razne faze nastalega otrovanja. Prvič: predvsem bomo skušali strup spraviti iz rane in njegovo resorptijo zabraniti ali vsaj omejiti in otežkočiti. Če je torej sluznica v ustih neokvarjena, lahko strup izsesamo iz rane. To ima pa smisel delati samo v prvih trenutkih po ugrizku. Tudi z nožem lahko razširimo ranico ter jo stiskamo, da po možnosti izcedimo kri iz nje in iz ugriznine. Tudi to ima smisel delati samo v prvih minutah. Da preprečimo prenagel prehod strupa v telesne sokove, podvežemo ud, a ne preostro in ne s pretanko obvezo nad rano. V svrho olajšanja bolečine lahko polagamo na zatekli ud mrzle ali ledene obkladke.

Skušamo pa strup v prvem času tudi lahko k e m i č n o uničiti na mestu ugrizka s tem, da se zgavamo krog rane raztopine kalijevega permanganata ali kalcijevega hipoklorita. Žalibog teh učinkovitih sredstev navadno ni pri rokah in jih more uporabiti pravilno skoro vedno le zdravnik.

2. Skušali bomo že resorbirani, v telesu krožeči strup izločiti iz njega. Ker vemo, da se vsaj del strupa izločuje, kot povedano, v želodec in črevo, bomo bolniku izpirali želodec in mu dajali primerna odvajalna sredstva. Izločevanje izpopolnimo lahko tudi s potenjem in z odvajanjem na mehur. Zato bomo dajali bolniku piti gorkih tekočin, da se znoji in da ga spravimo do krepkega izločevanja seči. V to svrho mu bomo dajali piti črno kavo, gorko slatino, eventualno podpremo znojenje še z aspirinom ali s salicilovokislim natrijem. Nadalje lahko otrovano kri puščamo in primanjkljaj dopolnimo z infuzijo fiziološke raztopine kuhinjske soli. Tudi to lahko napravi samo zdravnik.

3. Proti že pojavljajočim se resorptivnim učinkom na živčevje in srce ne poznamo specifičnih zdravil. Pešajoče srce oživljamo z zmernimi dozami dobre črne kave. Alkohol samo srce slabi, ne pomaga pa čisto nič, kakor so to dognali nešteti poskusi na ljudeh in živalih.

4. Že resorbirani strup bomo v sokovih skušali kemičnim potom vezati ali ga uničiti, kar se pa da doseči edino le z uporabo kačjih serumov.

Že stari narodi, predvsem Grki in Rimljani, so vedeli, da so nekateri ljudje več ali manj neobčutljivi za kačji strup odnosno da si znajo pridobiti na neznan način to imuniteto. Opazovanja pri raznih divjih in drugih narodih so celo dognala, da se da neobčutljivost na ta način pridobiti, da človek neznatne in nenevarne, potem pa vedno večje doze strupa spravlja v svoje telo, ki se na strup polagoma tako navadi, da končno prenese brez večje škode poln kačji pik. Sicer pravijo, da se tisti, ki ga je kača pičila, boji celo zvite vrvi; zgodilo se je pa le izjemoma, da je človeka, ki je pred par meseci komaj ozdravel od kačjega pika, zopet kača na novo pičila, a da je to pot ostal pik brez zlih posledic. To je zdravnike napotilo, da so pričeli živali, navadno konje, cepiti z zanje nenevarnimi dozami, katere so potem stopnjevali do take višine, da je konj 100—200 tolíko strupa prenesel, kot bi necepljenega brez dvoma umoril. Konji so sedaj postali torej s cepljenjem imuni. Odvzeli so jim kri in iz nje izcejeni serum so z najboljšim uspehom uporabljali kot protivno in lečilno sredstvo pri ljudeh. Izkazalo se je pa, da so cepljeni imuni samo za strup tistih kač ali njih sorodnic, s katerih strupom so bili cepljeni. Torej: cepljeni s kobrinim strupom so samo neobčutljivi za pik od kobre, ne pa za pike drugih kač, n. pr. klopotač.

Pričeli so potem konje cepiti s cepivom raznovrstnih kač in tako so dobili tako zvani večvredni ali polivalentni serum.

Pri nas bi zadoščal samo serum, dobljen s cepljenjem strupov gada in modrasa odnosno ker sta si kači sorodni, celo samo serum enega izmed obeh. Ker se drže ta sera kake dve leti, bi tudi ne bil riziko na blagu bogve kako velik. Imeti bi morali majhno zalogo, katero pa bi bilo treba vedno sproti dopolnjevati. V vsakem kraju bi morali imeti strup v zalogi, vsaj po ena lekarna, drugod pa zdravniki. Marsikaterega otroka bi bilo mogoče še rešiti, ki mora danes umreti, ker se seruma ne uporablja, tako da bi ostali smrtni samo tisti redki primeri, ko so vsekale kače koga v vrat ali v obraz. Pa tudi v teh primerih bi bila rešitev večkrat še možna, če bi bila pomoč hitro pri rokah.

Zanimivo ozdravljenje

Pred nekaterimi meseci se je podal Američan Dorsay Palmer s svojimi stariši in s svojim bratom v tropično Afriko na lov. V pragozdu v bližini jezera Tanganika je zbolel nenadoma na opasni dremavici, ki zahteva v tropični Afriki nešteto žrtev, tako da so izumrle že cele pokrajine. Bolnik je trpel na močni mrzlici in na velikih bolečinah v glavi in v hrbtu. Njegovi spremljevalci so poslali takoj sla k profesorju dr. Kleine-ju, ki je lečil po naročilu Zveze narodov domačine v Nairobi. Zdravnik je bival 150 milj daleč od mesta, kjer se je nahajal bolnik.

Dr. Kleine je takoj preiskal bolnikovo kri in ugotovil, da se nahajajo v njej trypanosomi, ki povzročajo spalno bolezen. Nato je dal bolniku več injekcij najmočnejšega nemškega zdravila zoper spalno bolezen »Bayer 205« ali »Germanin«. Takoj nato je ugotovil, da se je število trypanosomov v bolnikovi krvi znatno znižalo. Štiri dni pozneje je zdravnik ponovil injekcije, nakar je mrzlica popolnoma odjenjala. Tudi je dr. Kleine ugotovil, da v krvi ni več povzročiteljev bolezni. Nato se je Palmer odločil, da se vrne v domovino. Profesor Kleine mu je svetoval, naj se ustavi spotoma v Londonu in naj se da tam iznova preiskati pri znanem specijalistu za tropične bolezni dr. Manson-Bahru, da se ugotovi, če je bolnik povsem okreval. Dr. Manson-Bahr je tudi ugotovil, da je bolnik prestal bolezen srečno in brez kvarnih posledic.

Letalski rekordi in sv. Birokracij

Meseca oktobra lanskega leta je mednarodna aeronavtska federacija sprejela v Rimu naslednji sklep:

»Pri slehernem poskusu za dosego rekordov v aeroplanu ali hidroplanu — izvzemši za dosego največje hitrosti brez obtežitve letala — morajo biti piloti odnosno potniki opremljeni s padali in vsako padalo mora tehtati najmanj 10 kg.«

Ta sklep je stopil v veljavo s 1. zanuarjem t. l.

Kakor znano, sta bila do 1. januarja v posesti rekorda za najdaljši polet brez pristanka francoska letalca Costes in Rignot (Pariz - Djask 5396 km, 28 — 29. oktobra 1926). Potem ju je potolkel Lindbergh s poletom iz Newyorka v Pariz (5836 km) in le-tega Chamberlin in Levine (Newyork - Eisleben 6283 km). Toda niti Lindbergh niti Chamberlin in Levine niso imeli s seboj padal in tako obstoja bojazen, da jim federacija ne bo priznala njihovih rekordov. Čeprav ni nikakega dvoma, da so njihovi rekordi v resnici rekordi.

Tak je pač sklep in če si sv. Birokracij kaj vtepe v glavo, je proti njemu tudi Bog brez moči.

Zloglasni bandit Palestri pod ključem

Pariška policija je te dni aretirala proslulega italijanskega bandita Palestrija, ki ga je že dolgo iskala. Palestri je pred tremi leti izvršil s tolpo svojih tovarišev celo vrsto vlomov v trgovine z zlatnino in dragulji. Dognano je, da je imel v Franciji okrog 30 tovarišev, ki so ubogali njegova povelja in mu pomagali pri izvajanju zločinskih načrtov.

Ko so mu postala v Franciji tla prevroča, je pobegnil v Italijo in ondi nadaljeval svoja zločinstva. V teku dveh let je ubil osem oseb. Nekega njegovega komplica so nedavno odkrili v vlaku, ki je vozil iz Italije v Francijo. Mož pa je rajši storil samomor, kakor da bi se dal ujeti. Pri njem so našli listine, ki se glase na ime Palestri, zato je policija mislila, da se je na cenen način iznebila proslulega zločinca. Bil pa je samo njegov zaveznik in učenec: mojstra so te dni po trdem odporu vkrotili in zvezanega odpeljali v zapore.

Iz življenja in sveta

James Olivier Curwood,

eden največ čitanih sodobnih ameriških romanopiscev, je kot smo že poročali, te dni umrl. — «Jutrovim» čitateljem je dobro poznan iz romanov «Onstran pragozda» in «Preganjana žena», ki pravkar izhaja v našem listu.

Moja pomlajevalna metoda

Iz pogovora z dr. Voronovom.

Znanost je šele v zadnjih desetletjih spoznala velikansko važnost funkcije žlez za človeški organizem. Med žlezami pa sta najvažnejši spolni žlezi, ki se v svojem delovanju spopolnjujeta. Ena je v službi ploditve, poglavitna naloga druge pa je, odvajati svoj izloček v kri, s čimer se povišuje življenska sila vsega organizma. Če se operativnim potom odstranijo spolne žile, izgubi človek ne samo zmožnost ploditve, nego se tudi začno kmalu javljati znaki starosti, njegovo telo izgublja na moči in lasje se mu zgodaj pobelijo. Evnuhi umro prej kakor normalni ljudje; oni ljudje pa, ki si do pozne starosti ohranijo telesno in duševno svežost, se imajo za to zahvaliti, kakor uči znanost, v prvi vrsti jakemu funkcijoniranju spolnih žlez.

V želji, da bi človekovim spolnim žlezam ohraniti moč, so nekateri zdravniki skušali napraviti ekstrakt iz živalskih spolnih žlez, ki so ga potem vcepili v človeški organizem v obliki injekcij ali pastilj. Toda izkazalo se je, da ti ekstrakti nimajo tiste regenerativne moči kakor je v živih žlezah.

V Egiptu sem imel mnogo prilike študirati na evnuhih velikanski pomen žlez za človeški organizem. Leta 1910 sem spoznal, da je primernejše od injekcij in pastilj cepljenje žlez. Težava je bila le v vprašanju: kje dobiti materijal? Na prenašanje človeških žlez ni bilo misliti, ostale so torej le še živalske. Toda vpoštevati je bilo treba različnost med živalskimi in človeškimi spolnimi žlezami. In v resnici se je izkazalo, da so le šimpanzove žleze za prenos na človeški organizem, ker so edino one v svoji strukturi enake človeškim. Mikroskopska raziskava šimpanzove in človeške krvi ne kaže namreč nikakih medsebojnih razlik.

20. julija 1920 sem v Parizu izvršil prvo operacijo s prenosom šimpanzovih žlez. Operiral sem 74letnega moža, ki je bil že po treh tednih ves pomlajen. Njegovo možgansko delovanje je postalo živahnejše, spomin se mu je zboljšal, skratka, vzbujal je vtis krepkega petinštiridesetletnika

Ta operacija mi je svedočila, da človeško telo ne absorbira šimpanzovih žlez in da le-te niso strupene človeškemu organizmu. Od takrat sem skupno s svojimi učenci izvršil v Parizu nad tisoč uspešnih operacij. Med klijenti je bilo tudi nekaj pisateljev, ki so mi pozneje povedali, da se po operaciji ne samo počutijo pomlajene, nego da jim je tudi oživela pesniška fantazija.

Mnogokrat me sprašujejo, ali je mogoče z vcepljenjem žlez odpraviti seksualne motnje. Če je slabost seksualnega organa le posledica splošne slabosti organizma, gotovo. Toda če imajo te motnje izvor ustroja seksualnega organa, moram na vprašanje odgovoriti negativno. Povdariti je namreč treba, da moje operacije niso nikak afrodisiakum.

Zadnje čase sem mnogo potoval po Italiji, Španiji in Severni Ameriki. Moja potovanja so imela izključni namen demonstrirati zdravnikom teh dežel metodo pomlajevanja. V Parizu sem izučil okoli 400 zdravnikov, med njimi tudi tri Dunajčane, od katerih je eden asistent prof. Eiselsberga.

Najtežje vprašanje pri teh operacijah je seveda, odkod dobiti zadostnega materijala. Kakor znano, so lovci šimpanze že iztrebili s sveta. Razveseljivo je, da so mi angleška, francoska in španska vlada dale zagotovilo, da bodo poslej dovoljevale lov na šimpanze le z mrežami. Francoska vlada je vrhu tega prepovedala izvoz šimpanzov, ki bodo smeli biti na razpolago le za pomlajevalne operacije. A tudi pri skrajnem varčevanju s šimpanzi njih število daleko ne zadostuje za operacije v velikem slogu. Zato je potrebna racijonalna gojitev opic, za kar je najprimernejše podnebje na laški in francoski Rivijeri med Napolijem in Marseillem. Jaz sem storil prvi korak, ki ga priporočam v posnemanje: uredil sem si pri Ventimiglji vzorno farmo, ki je izborno organizirana.

Jack Delaney

«Drevi potolčem Delaneya», je izjavil baskovsko-španski drvar Paolino Uzcudun, evropski boksarski šampijon, pred borbo s Kanadčanom Delaneyem. «Potem odpravim Sharkeya, za njim Dempseya in naposled še Tunneya.» Zgodilo pa se je drugače. Paolino je bil zavoljo udarcev v trebuh diskvalificiran in za zmagovalca je bil proglašen Delaney.

De Valera,

voditelj irske neodvisne stranke.
«Magdeburger Zeitung»)

Nazadovanje tujskega prometa v Italiji

Neizpodbitno dejstvo je, da nasilniške metode sedanje italijanske vlade ne koristijo tujskemu prometu. Črne srajce so pri naprednejših krogih v inozemstvu čedalje bolj na slabem glasu. Vedno manj je tujcev, ki jih mika »dežela solnca in citron«, dokler čarobno pesem Mignona prevpije fašistični Ala-la. Italijani čutijo to na lastni koži; promet v krajih, ki žive od tujcev, zastaja; vešča in pretkana reklama ne more prikriti nesimpatičnih pojavov, ki do neke mere spominjajo na boljševizem.

Tudi statistika govori o nazadovanju tujskega prometa v Italiji. L. 1925. je obiskalo Italijo približno en milijon inozemcev, ki so pustili v deželi okrog 3600 milijonov lir, lansko leto je padlo število obiskovalcev na 870.000 in dohodki od njih na 3000 milijonov lir. Kakor vse kaže, bo letos šlo še bolj nazaj. Precej zasluge ima nemški bojkot, a iz drugih držav izostajajo tujci iz prezira nasproti fašizmu.

London in bodoča vojna

Znani angleški letalec sir Allan Cobham je dal te dni listu «Daily Heraldu» pomembno izjavo o možnosti obrambe Londona pred napadi sovražnih letalcev. Izvid poizkusnega napada, ki so ga izvršili angleški letalci, je namreč Londončane zelo prestrašil in ondotna javnost še sedaj živahno razpravlja o tem, kakšne grozote bi utegnilo doživeti prebivalstvo tega velemesta, če bi zopet zavihrala vojna.

London — pravi Cobham — leži na prostoru, ki je izložen vsakršnemu napadu. Že danes lahko sovražna letala 35 minut po startu na kontinentu obkolijo London in ga bombardirajo. Edino obrambno sredstvo, ki ga imajo Londončani, je izredno močna zračna flotilja. Vendar pa bi bila v danih primerih tudi ta brez moči, ker ima London veliko nesrečo s svojo meglo. Sovražnika megla ne moti, ker lahko s preciznimi kompasi natančno dožene lego Londona in lego vseh angleških velemest. Tem težavnejša pa je v megli obramba.

Če bi izbruhnila nova evropska vojna, bi bil po vsej verjetnosti London z bombami razrušen. Enaka usoda bi zadela vsa industrijska središča Anglije.

Sir Allan Cobham se je ob tej priliki povoljno izrazil o razvoju civilnega letalstva na Angleškem. Zlasti malo letalo še čaka velik razvoj. Čez kakih deset let bo imelo vsako angleško mesto svoje letališče. Samo če bo Anglija na gosto prepredena ž njimi, bo lahko v bodoči vojni branila svoj obstoj z verjetnostjo zmage.

Avto padel v morje

Nenavadna avtomobilska nesreča se je te dni primerila v bližini Toulona v južni Franciji.

Neki bančni direktor iz Marseilla se je peljal z avtomobilom po tako zvani «Route de la Corniche» v Nico. Z njim je bila tudi neka dama. Route de la Corniche je obrežna cesta, ki je ponekod vsekana v skalo in pada mestoma strmo proti morju. V bližini Trayasa je začul šofer trobilo drugega avtomobila, ki ga je hotel prehiteti. Okrenil je zato svoj voz na desno stran ceste, da dá prostora avtomobilu, ki je vozil za njim. Toda mahoma se je zemlja pod kolesi usedla in avto je treščil iz višine 50 metrov v morje. Šofer je bil na mestu mrtev; oba potnika pa sta dobila težke poškodbe in so ju morali z motornim čolnom odpeljati v bolnico. Obrežje je namreč na kraju, kjer se je pripetila nesreča tako strmo, da je bila s suhega sleherna pomožna akcija popolnoma nemogoča.

Češki pevci v Švici

Pod vodstvom svojega učitelja Bakuleja je te dni posetil Ženevo «Zbor praške dece», ki je priredil dobro uspelo akademijo.

Gentlemani

Politične manire angleškega javnega življenja služijo lahko ostalemu svetu še danes za vzor. O tem svedoči naslednja karakteristična sličica.

Pred dnevi je umrl lord Cowdray. Ob njegovi smrti je prišlo na dan, da je Asquith prejemal od njega letno rento, ki mu bo poslej izostala. Veliki vodja liberalne stranke si pri politikovanju ni mogel toliko prihraniti, da bi mogel živeti primerno svojemu plemiškemu naslovu. (Kakor znano, je kralj povzdignil Asquitha za njegove zasluge v plemiški stran z naslovom lord Oxford.)

In kaj se je zgodilo? Takoj so se javili bogati Angleži, ki so zbrali za Asquitha častno darilo v znesku 10.000 funtov, povrhu pa so mu ponudili še dosmrtno letno rento 3500 funtov šterlingov, češ da jih je zaslužil in da mu jih država dolguje. Med onimi, ki so prispevali je eden iz Južne Afrike, trije pa iz Kanade. Toda noben izmed darovalcev ni pristaš liberalne stranke, nego so vsi konservativci.

Angleški humor

Gospod Kirkmon je konzervativen škotski presbiterijanec, ki se še do danes ni mogel vživeti v moderno dobo. Zato je le preveč razumljivo, da mu je vse prej kakor ljubo, da igra njegova nečakinja na glasovirju same ultramoderne plesne komade.

Ob neki taki priliki je mera njegove potrpežljivosti prikipela do vrhunca in ko je nečakinja prestala z igranjem, se je resno obrnil k njej in jo je karajoče vprašal:

«Suzy, ali poznaš «Deset božjih zapovedi?»

«Mislim, da sem jih že čula,» mu je nedolžno odgovorila nečakinja. «Zažvižgaj mi začetek, dalje jih bom znala igrati že sama!»

Če se pisateljem mudi...

Francoska humorista Curnonsky in Bienstock sta izdala mnogo čitano knjigo «Muzej zmot ali francoščina, kakor se piše.» Knjiga je od kraja do konca resna, a čitatelj se zabava ž njo, kakor da bi bile v tem spisu same posrečene humoreske. Pisca sta namreč pobrala iz knjig in časopisov razne neumnosti, ki so bile v naglici vržene na papir, natisnjene in se zdaj ne dajo več zbrisati. Gre v prvi vrsti za stilistične nerodnosti in napake, ki so pisateljem, piscem in pisunom ušle iz peresa v naglici njihovega dela. Knjiga dokazuje, da ni nihče varen pred takimi smešnostmi. Največji francoski pisatelji so delali napake, ki bi jih opazil vsak količkaj bistroumen otrok. Tudi pri korekturi niso opazili svojih nesmislov in včasi so jih popravili šele pri drugi izdaji. Nekatere pa so šle celo skozi več izdaj.

Da so novinarji v tem oziru precejšnji grešniki, je umljivo. Toda njih delo je tako naglo, da jim noben pameten človek tega ne zameri. Vendar pa celo novinarjem prav redkokdaj uidejo taki nesmisli, kakor so jih zapisali nekateri ugledni in manj ugledni pisatelji. Slovenci nimamo človeka, ki bi imel toliko časa, da bi po vsej naši literaturi lovil take-le race. Francozi pa so dobili z omenjeno knjigo res pravi muzej jezikovnih in stilističnih pokvek. Beležimo zgolj nekatere:

Alfred de Musset piše v «Le Monde lier»: «Viljem je pošten fant, ki pa ni nikdar opazil, da bi mu srce rabilo za kaj drugega kot za dihanje.» Emile Zola je zagrešil v «Lourdesu» sledeči stavek: «Da, pojdemo — je rekel Peter, ki se je obrnil, da bi našel klobuk, ki bi si ž njim obrisal oči.» Henry Bordeaux je zapisal v «Les Roquevillard»: «In njegova usta so zavzela mesto njegovih rok.» J. H. Rosny karakterizira veliko žalost tako-le: «In bilo je tako žalostno, kakor da bi šli za pogrebom zadnjega živečega bitja.» Balzac je napisal v

Za Sacca in Vanzettija

Na levi: protestni miting v Parizu. — *Na desni:* manifestacije v Londonu.

Maurice Decobra:

Pustolovščina v kopališču

V nekem hotelu na zapadni obali, blizu Dieppea, kamor zahajajo številni tujci, sem doživel neobičajno prigodo. Sedel sem zvečer na terasi za mizo, srkal cherry cobbler in razmišljal o skrivnostih človeškega življenja. Nebo je bilo polno mrkega kovinskega sija. Zdaj pa zdaj se je na njem zasvetila zvezda in se je v velikem loku spustila proti zemlji. Zaprl sem oči in sem, zatopljen v svoj svet, gledal zlate ceste, ki so jih meteorji puščali za seboj. Baš ko sem se globoko zamaknil v igro prirode, me je zdramil iz zbranosti mehak in nežen glas:

»Oprostite, da vas motim...«

Ozrl sem se nazaj. Za menoj je stala mlada dama. Ramena ji je pokrival ogrtač. Njene temnozelene oči — to barvo sem dobro razločil — so me živo spominjale alg. Upirala jih je vame ter nadaljevala nerodno, da sem čutil, kako je v zadregi:

»Oprostite, da se vam bližam tako neznana... A prosim vas, uvažujte, da nujnih zadev ni moči obravnavati po pravilih etikete. Izkažete mi lahko veliko uslugo. Ali se smem zanesti na vas?«

»Prosim, izvolite milostiva! Ali ste zaigrali pri banaratu?«

»Nisem. Vedite, da vobče ne igram. Kratko vam hočem razložiti, kaj me teži in kakšne pomoči si želim od vas. Ločena žena sem. Gotovina mi je pošla do zadnje pare. Tu trošim svoje poslednje novce in če ne najdem moškega, ki mi pomore iz zadrege, poginem. Iščem, iščem, iščem... in mislim, da sem že našla pravega. Naletela sem na ameriškega bogataša, ki je z dolarji založen kakor sem jaz zatrpana z računi. Že osem dni mi diskretno dvori, a jaz se bojim, da me ne bi našel prelahke in da me ne bi odslovil. Saj veste, kaj se pravi, biti v očeh bogataša kokota ali kaj sličnega... Nalagála sem ga, da sem omožena, rekla sem mu, da se z možem sicer ne razumeva, a da se trpiva in sem še pristavila, da pričakujem moževega obiska v kopališču. Prevzemite vi, prosim vas, to delikatno in komplicirano vlogo — potem sem si svesta zmage. Dolarski bogataš se bo odločil zame. Verjemite mi, da poznam položaj in da bom dobro vozila: ali se bo diskretno umaknil ali pa me bo prosil, naj zapustim moža in naj postanem njegova žena... Prosim vas... pomagajte mi! Le z vašo požrtvovalnostjo in dobrosrčnostjo lahko začnem novo življenje in postanem poštena žena. Usluge vam ne pozabim nikoli...«

Kaj sem mogel storiti drugega, kakor ugoditi njeni obupno-genljivi prošnji...

*

Seznanili smo se opolnoči v hotelskem baru. Obvestila me je, da se pišem Claude Lebouis in da imava zakonsko stanovanje v Parizu, Rue des Belles Feuilles, 121.

»Gospod Claude Lebouis... moj mož... M. Andrew Goldsmith,« naju je predstavila črnolasa Gizela drugega drugemu.

»Zelo se čutim počaščenega, M. Goldsmith,« sem zlogoval in stiskal Američanu roko. »Gizela mi je mnogo pripovedovala o vaši pozornosti in ljubeznivosti. Globoko sem vam hvaležen...

»Don't mention it!«

Vloga namišljenega moža me je zelo zabavala. Povabil sem Andrewsa nekajkrat na coctail, on pa mene na extradry. Dogovorili smo se tudi, da napravimo izlet v mojem avtomobilu.

★

Obedovali smo v treh pri »Pomme cuite«. Andrew se je za hip odstranil; prisedel je k sosednji mizi, kjer so kramljali njegovi prijatelji. Gizela mi je pošepetala:

»Vaše usluge so neprecenljive! Vse gre kakor namazano. Andrew govori z menoj, odkar me ima za omoženo, čisto drugače in je spremenil tudi svoje vedenje. Ko bomo v gozdičku, naju ostavite nekoliko sama.«

Oddrdrali smo. Zavil sem s ceste na stranpot in sem ustavil vozilo ter se opravičil, da bi rad skočil v gozd in pogledal, če je najti v njem kaj užitnih gob. Avtomobil je ostal na križišču »Pri treh devicah«.

»Mr. Goldsmith,« sem dejal, »bodite tako ljubeznivi in zabavajte mi ženo, dokler se ne vrnem.«

Oddaljil sem se. V gozdu sem legel na mah ter vzel iz žepa Jamesov »Pragmatizem«. Ko sem se naveličal čitanja, sem se vrnil. Počakal sem za širokim deblom. Goldsmith in Gizela sta se objemala in poljubljala. Previdno sem se odkašljal; šele ko sta se spustila, sem se pokazal na planem.

»Pomislite,« sem hinavčil,« v tem gozdu ni najti prav nič užitnih gob! Strupenih pa je vse polno. Nu, dasi mi to ni po godu, sem vendarle zadovoljen, da sem se malo pošetal. Če se razhodiš, nikoli ne škodi.«

Sedel sem zopet k volanu. Gizela in Andrew sta se zasidrala zadaj. Ogledalce za hrbtom mi je kazalo, kako se objemata in poljubljata. Vozil sem z veliko brzino in sem pozabil, da me žena vara...

★

Drugo jutro sem zaman iskal Gizele na terasi. Hotelski vratar mi je dal dve pismi. Razpečatil sem prvega:

»Velecenjeni gospod! Prisrčno se Vam zahvaljujem za Vaše kratko in neprecenljivo sodelovanje. Andrew me je zasnubil. Rano zjutraj sva odpotovala. Srečna sem, hvaležna sem Vam in Vam te usluge nikoli ne pozabim. Gizela«.

Drhteč od razburjenja sem odprl še drugo zalepko. Bila je od Goldsmitha. Uzrl sem ček, zraven katerega je ležalo pismo:

»Dear sir! Ljubim Vašo ženo. Odpeljal sem jo. A ker smatram, da je treba vsako škodo povrniti, prilagam ček za 25.000 dolarjev. Blagovolite razpolagati z njim kakor se Vam zdi najbolj primerno. Sincelery yours: Andrew Goldsmith.«

Nakazilo se je glasilo na Bankers Trust Co. Nisem ga še vnovčil, ker še vedno ne vem, kako sem postal mož črnolase Gizele in po kakšni pravici mi gre ta odškodnna za bitje, ki mi ni bilo nikoli zakonska žena.

«Beatrix»: «Ne vidim več jasno, je rekla slepa starka.» itd.

V zbirki so tudi razne tiskovne napake, izmed katerih so imele nekatere dalekosežen pomen. Tako je n. pr. v uradnem «Journalu de l'Empire» izšel govor Napoleona I. Zgodila pa se je težka tiskovna napaka. Napoleon je rekel: «L'union de deux empereurs doit dominer l'Europe». Uradni list pa je prinesel: «L'un de deux empereurs» itd. Ruski politični krogi so bili takoj po sprejemu tega uradnega lista strahovito razburjeni. Nekateri zgodovinarji smelo trdijo, da je dala ta napaka neposreden povod k vojni med Napoleonovo Francijo in Rusijo. Hudo je namreč to, da poznejšim popravkom nihče ne verjame. Najmanj pa se vzamejo resno tako zvani uradni popravki in demantiji.

Telefon v Zedinjenih državah

Ameriški statistiki so napravili velikanski račun. Izračunali so namreč, koliko telefonskih razgovorov se izvrši v Zedinjenih državah v teku enega leta. In ko so to dognali, so dobljeni rezultat ponazorili. Toliko besed se tekom enega leta izgovori po amer. telefonskih žicah — so izračunali ti statistiki —, da bi vsi ti govori skupaj trajali 700 let, če bi jih združili v enega.

Dalje so Američani izračunali, da zazvoni v Dolariji vsako minuto 50.000-krat telefonski zvonec.

Prvega januarja 1926 je bilo na vsem svetu v prometu 27 milijonov 783.963 telefonskih aparatov, od teh jih je bilo v ameriški Uniji 17 milijonov. Velikansko število, če pomislimo, da datira iznajdba telefona jedva 51 let nazaj!

Kako je treba pozdravljati turške žene

Emancipacija turške žene zadaja muslimanom zelo delikatne probleme v pogledu etikete. Predvsem je aktualno vprašanje: kako moraš pozdraviti turško damo, kadar je srečaš na ulici?

Znano je, da je še v polpretekli dobi veljal za neolikanca, kdor je Turkinjo pozdravil na cesti. Celo za dobe Mladoturkov sta se dva prijatelja, ki sta se v spremstvu svojih žen vračala na javnem prostoru, ignorirala. Pozneje je nastal običaj, ki je dovoljeval pozdravljanje na ulici, še več, smel si celo spregovoriti z možem kako besedo, toda žena je stala diskretno ob strani. Prijatelj moža se je moral delati, da je ne pozna, to pa ne iz zaničevanja nego obratno: v njegovih očeh je morala biti žena toli nedostopna, da se ni niti upal približati se ji.

Istočasno s pajčolani so padli na Turškem tudi mnogi predsodki. Ostal pa je še vedno problem: kako pozdraviš ženo, če jo srečaš samo na cesti?

Nekateri Turki se ogrevajo za »temenni«, to je tradicijonelni turški pozdrav (z roko na srce in potem na čelo). V rabi pa je tudi že rokovanje, ki se poslednje čase vedno bolj širi. Nekateri konzervativci se mu sicer protivijo, češ da Turkom ni treba inozemskega importa, ali podoba je, da se bo počasi vendarle uveljavilo.

Brunetke ali blondinke

Francoska statistika dokazuje z zanesljivimi številkami presenetljivo dejstvo, da se omoži znatno več brunetk kakor blondink. Izmed 100 temnolask se jih poroči 77, med blondinkami pa jih doseže le 53 dvomljivo zakonsko srečo. Paul Brulat se v listu «Presse» bavi s temi številkami in skuša odgovoriti na vprašanje, kaj je krivo, da se temnolaske preje omože nego blondinke. Pravega odgovora ne najde in je vsakemu čitatelju dana prilika, da razmišlja o tem nerešenem problemu, če nima slučajno važnejših skrbi in vprašanj.

Ali imajo blondinke močnejši nagib k nezavisnemu in samostojnemu življenju, pa zaradi tega lažje nego brunetke odbijajo moške izkušnjavce? Ali pa lahko domnevamo, da imajo brunetke več za zakonsko življenje potrebnih lastnosti in čednosti, torej tudi večje jamstvo za zakonsko srečo? Vsekakor bi bil pritrdilen odgovor na oboje vprašanj nekoliko presmel, zakaj ženski značaj sigurno ne zavisi od barve las. Reči pa je treba, da dajejo črnolaske dojem solidnih in krepkih žena, medtem ko se o blondinkah sodi, da so bolj nestanovitne, muhaste in fantastične. Toda — ali ne bi bila prav v tem njih prednost, saj je ženska s takimi slabostmi še bolj zapeljiva?! Zdi se, da imajo blondinke več častilcev nego brunetke, zato pa imajo slednje več resnih snubcev. Z blondinko — pravi omenjeni modrijan Brulat — se moški rad poigra, z brunetko pa se — ženi.

Kakorkoli je že, statistika govori (vsaj za Francoze): brunetke se lažje omože nego blondinke. Mi, hvala Bogu, take statistike še nimamo in je morda razmerje pri nas ugodnejše za blondinke.

Govorniška

Govorniki, pazite, zakaj vaše besede vas utegnejo v navdušenju zavesti predaleč! V svarilo vam hočemo navesti krvoločen pasus iz govora nekega romanskega politika, ki bi mu gotovo nikdar ne bi ušel iz ust, če bi se bil imel nekoliko bolj v oblasti. Sicer dotične besede zanj niso imele nikakih slabih posledic, a vendar... Utegnile bi škodovati njegovemu dobremu imenu in dobro ime je, kakor vsi veste, za slehernega politika conditio sine qua non.

Torej, dotični govornik je vehementno napadal svoje politične nasprotnike, svojo ognjevito govoranco pa je opopral z naslednjim krvavim vzklikom:

«Da, gospoda, nam je tega že dovolj... In če nas ne bodo pustili v miru, jim bomo o priliki z nožem odprli trebuhe in pogledali, kaj imajo v drobovju!»

Malo preveč krepko, kaj ne? Poslušalci so sicer priredili govorniku gromovit aplavz, toda prav tako bi ga bili lahko izžvižgali. Odvisno je pač od okusa...

Babilonski stolp v Berlinu

Nemci so začeli v zadnjem času zopet riniti v svetovno ospredje. Sovraštvo napram Francozom se je nekoliko umirilo, njih industrija pa se je okrepila in tako gre svet zopet po normalnem tiru naprej.

Zdaj pripravljajo v Berlinu veliko razstavo stavbarstva. Razstava se otvori l. 1930. in bo trajala celih 10 let. V Witzlebnu se že delajo priprave: kopljejo jame in udarjajo temelje. Sčasoma bodo tam zrastle iz tal ogromne palače, kolosi, ki baje nimajo para na kontinentu. Samo s palačami pa se nemška stavbna industrija ne kani zadovoljiti; poleg nje hočejo Nemci sezidati še nov babilonski stolp. Po načrtih, ki so že izgotovljeni, bo stolp višji nego Eiffelovo čudo v Parizu, služil pa bo seveda radio-telegrafiji. Berlinski babilonski stolp bo — tako vsaj pišejo — daleko presegel Eiffelovega: visok bo 500 m in bo torej najvišja zgradba človeških rok na zemlji.

Aretacija ameriškega milijonarja

Radi dvoženstva!

Veliko senzacijo je te dni pobudila v Ameriki aretacija dolarskega milijonarja Purnella. Purnell je čudak posebne vrste, ki se dá vedno klicati za »kralja«. Njegovo kraljestvo je bila neka posebna verska srenja, ki jo je sam ustanovil in nazval »hišo Davidovo«. Purnell je bil obdolžen, da se v njegovi srenji vrše stvari, ki se nikakor ne skladajo z zakoni moralke, in da vlada v njegovi hiši, ki nosi biblijsko ime, velika, zelo velika svoboda. V ostalem je bil Purnell, kojega premoženje se ceni na 2 milijona dolarjev, napram srenji precej radodaren; njeno imetje je vredno baje milijon dolarjev.

Ko so Purnella prinesli na nosilnici v sodno dvorano (milijonar je visoko tuberkulozen) in zahtevali njegove personalije, je izjavil, da je bigamist. S šestnajstimi leti se je prvič poročil in se dal ločiti, ko je vzel drugo ženo — ono isto, ki je v »hiši Davidovi« nastopala kot »kraljica Mary«. Denar za ustanovitev srenje so mu nanosili »spreobrnjenci«. Njegovo »poslanstvo«, je dodal, mu dovoljuje, da žvižga na tradicijonalno moralo.

Zanimivo je, da je bil Purnell v svoji mladosti misijonar. Policija je njegovemu početju prišla že zdavnaj na sled, uspelo pa mu je, da se ji je odtegnil. Potoval je nad dve leti širom sveta in je obredel malone vso zemeljsko oblo. In zdaj, ko se je vrnil v Ameriko, je položila policija nanj svojo roko.

Suvereni v karikaturi
Španski kralj Alfonz XIII.
(«Dagbladet»)

„Obdržite avto, a vrnite mi psa!"

V newyorških listih je bil pred kratkim objavljen tale oglas:

»V sredo se mi je na Broadwayu izgubil hkrati z avtomobilom znamke Nach črn škotski terrier z rdečim trakom, ki sliši na ime Jarl. Iz čuvstvenih razlogov prosim, da mi najditelj vrne psa, za kar mu obljubljam 75 dolarjev. Naslov: Central Park West 275, Schuyler 8086.«

Ali ste razumeli? Oseba, ki je poslala v liste gornji oglas, je mrs Richard H. Toeplitz, ki ji je bil ukraden avtomobil s psom vred, ki je ležal v njem. Gospa Toeplitzova je pred kratkim dobila od svojega moža v dar prekrasen voz in majhnega, sicer nekam slabotnega, a zato čistokrvnega črnega psička škotske pasme z veliko glavo, mršavimi tacami in smešnim repkom. Voz ji je bil všeč, še rajši pa je imela psička. Tako, da ji za avtom niti ni bilo kaj hudo, izguba psička pa jo je spravljala malone v obup.

Gornji oglas bi se dal po tem takem smiselno prevesti tako-le:

»Gospod tat, obdržite avto, a vrnite mi psa! Za trud, ki ga boste imeli, če mi prinesete psa nazaj, vam plačam 75 dolarjev.«

Taka je torej ta stvar. Seveda velja pripomniti, da avtomobila ni tako težko nadomestiti, če ima človek denarja, in gospodu Richardu Toeplitzu, predsedniku neke družbe za kavčuk, ga gotovo ne manjka.

Krava in kokoš, ki bi obogatili vsako gospodarstvo

Gospodarsko društvo v Sorö poleg Kodanja na Danskem je razpisalo nagrado za najboljšo molzno kravo v svojem okrožju. Krava se je res našla. Redil jo je kmet J. A. Bech v Krussmindeu. Komisija, ki je kravo pregledala in preizkusila, je celo izjavila, da ne gre tej kravi prvenstvo samo na Danskem, ampak sploh v vsej Evropi.

Ko se je ta krava tretjič otelila, je dajala 35 kg mleka dnevno. Srečni posestnik goveda je začel na žival paziti ter je kravo kontroliral skozi leto in dan. Ugotovil je, da je dala krava v enem letu povprečno po 47.3 kg mleka dnevno. V celem letu je vrgla 12.326 kg mleka, 882 kg maščobe in 526 kg masla. Ta krava je torej redkost in edini primer svoje vrste. Marsikatero veliko gospodarstvo bi lahko podprla — malo kmetijo pa naravnost rešila. Kmet Bech ima v hlevu še osem repov, ki ne zaostajajo mnogo za tem sijajnim vimenom.

V kanadski Ottawi so imeli letos sejem za perutnino. Sejem je bil za marsikoga iznenadenje. Šest tisoč delegatov iz najrazličnejših dežel sveta je osebno prišlo na sejmišče ter si ogledovalo razstavljeno perutnino.

Senzacija razstave pa je bila kokoš «Maizie». Odgojila jo je kmetijska «univerza» v Britanski Kolumbiji. Ta kokoš je dosegla svetovni rekord s tem, da je v enem letu znesla 351 jajec. Dragoceni eksemplar je vodstvo razstave zavarovalo za visoko vsoto 10 tisoč dolarjev. To zavarovalnino bodo koncem koncev plačali posetniki razstave, kajti dostop do njenega kurnika je dovoljen samo proti vstopnini 5 dolarjev. Američani radi plačujejo to vsoto, samo da vidijo kokošje čudo, o katerem vse govori in piše. Ta kokoš bi bila v čast in podporo ne le vsaki ameriški, ampak tudi vsaki evropski, da ne rečemo naravnost: tudi vsaki slovenski gospodinji...

Popolnoma novo!

3, 1/1 5, 6, 1/2 8, 9

Bruno Kastner
Grete Reinwald
ZMAGA MLADOSTI

Sijajni ljubavni velefilm po znanem romanu slovite Hedwig Courts-Mahler „Die Assmans"

Elegantno! Razkošno! Velezanimivo!

Izven programa: Veliki letalski miting v Ljubljani.

Elitni Kino Matica

Pasji jubilej

Te dni je v Londonu slavil dvajsetletnico svojega rojstva pes »Jack«, ki se je proslavil v svetovni vojni. Gospodar mu je ob tej priliki dovolil, da sme sedeti pri slavnostnem obedu za mizo kakor ostali člani rodbine. Še več! Na gospodarjevo povelje je morala kuharica začeti s serviranjem pri »Jacku«.

Vojne se je Jack udeležil najprej v Monsu in pozneje pri Ypresu. Ranjen je bil trikrat. Angleški vojaki so ga vzeli s seboj v strelske jarke, kjer je pomoril nad tisoč podgan. L. 1917 mu je sovražnik ubil gospodarja in Jacka so prepeljali v London z aeroplanom.

Na dan svojega jubileja se Jack ni zadovoljil z navadno vsakdanjo porcijo. Požrl je namestu enega tri kose mesa in najbrž bi bil svoj apetit razkazoval še nadalje, da ga ni gospodar pozval k redu. Užaljen nad takim ravnanjem je Jack vstal in odšel od mize.

Zavarovalnina justificiranega Ledererja

V Budimpešti se je sprožil proces, ki vzbuja nenavadno zanimanje. Bivši orožniški nadporočnik Gustav Lederer, ki je bil zaradi roparskega umora justificiran, se je med vojno zavaroval pri družbi »Militaria« za 3000 dolarjev. V pogodbi je izrecno označeno, da se zavarovalnina izplača v primeru smrtne nesreče ali pa nasilne smrti, ki bi jo povzročil kak zunanji činitelj. Ledererjevi upniki, ki so prevzeli vso zapuščino, med njimi tudi zavarovalno polico, so predložili družbi zahtevo, da naj zavarovalnino izplača. Po njihovem mnenju je družba vezana nasproti njim, ker so Ledererjevi pravi dediči. Lederer pa je res umrl nasilne smrti, ki so jo povzročili — zunanji činitelji. »Militaria« se odločno brani, češ, da pogodba velja zgolj za slučaj nesreče ali smrti na bojišču. Po njenem mnenju ne spada pod ta pojem usmrtitev na podlagi kazenske obsodbe.

Kakor je videti, je trčilo v tem primeru dvoje pravnih pojmovanj: eno se ravna po formalnem besedilu pogodbe, drugo pa po duhu in smislu zavarovalnih pogodb. Zapleteno pravdo bo moralo odločiti sodišče. Razprava se bo vršila v septembru.

NOGAVICE
TRADE MARK
znamko in žigom
ALS
„KLJUČ"
najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Mavrica
Velikomesten sinček: «Papa, poglej no, kakšna reklama!»
(«Intransigeant»)

Tudi posledica prohibicije

Mrs. Mabel O'Neil Bush iz Chicaga je vložila tožbo za ločitev zakona. Na sodnikovo vprašanje, kaj ji je tako zagrenilo zakonsko življenje, je odgovorila z eno samo besedo: »Prohibicija«.

Gospa O'Neil je po rojstvu Irka, njen mož pa je Nemec. Če bi ne bilo te vražje prohibicije, bi lahko kupovala pivo za svojega moža v najbližji krčmi in še danes bi zakonski par živel v miru in slogi.

Gospod Bush je ljubil pivo nad vse in se mu za nobeno ceno ni hotel odpovedati. Njegova žena mu ga je skušala pripravljati doma, toda podoba je, da se irski nazori o pivu ne skladajo z nemškimi. Prvič, ko mu je žena postregla z domačim pridelkom, se je gospodu Bushu spačil obraz in je vrgel vrč skozi okno. Žena je bila užaljena, zakaj njej se je pivo zdelo primisima.

Tako je šlo to zakonsko življenje dalje in se je polagoma pretvorilo v pravcat pekel. Kajti gospod Bush je sčasoma svojim vrčkom spremenil smer in namestu skozi okno so leteli njegovi ženi v glavo. In ona se je slednjič naveličala te zabave ter je zahtevala od sodnika, da jo loči od moža.

Sodnik ji bo kajpak ustregel, saj mu drugo ne kaže.

J. Suchy:

O mojem profesorju in o morskem psu

Prisedel sem k mizi, kjer je sedel on, o katerem naj govore te vrstice.

Zunaj je pripekalo vroče, silno vroče solnce. Morje je izhlapevalo svoj znani smrad po gnilobi, ribah in kuhinjskih odpadkih. Zakaj tu je bilo morje ob kraju. Barkaši na obali, kolikor niso bili zaposleni s prevažanjem tujcev, so zehali, opiraje svoje izmučene ude ob zidovje v senci, ter so čakali novih gostov.

Kdo bi se v tej vročini vozil po morju, čeprav si ga je bil poželel! Stopil sem v krčmo in sem prisedel k mizi.

Na moj vljudni pozdrav je odgovoril glas, ki mu na prvi hip nisem mogel ugotoviti izvira. Mračno je bilo v kotu v krčmi. Ko so se oči privadile temi, sem zrl v lice možu, ki me je takoj navdal z zanimanjem. Mislite si pohleven, rdeč zagorel obraz, v čigar sredini je kraljeval precejšen nos, za pet odtenkov bolj rdeč od svoje okolice. Pod nosom so se nalik vijolicam za grmom sramežljivo skrivale rumene brčice, ki vzlic svoji rumeni barvi niso bile v Bog ve kak ponos drugače simpatičnemu izrazu lica. Oči so bile bolj majcene nego velike. Menda so bile sive. Vsekako so jih bila leta že utrudila, zakaj posluževale so se ščipalnika, ki je čepel na kraju orjaškega nosu, ali pa pri preiskavanju bližnjih predmetov povečevalnega stekla, kakor ga uporabljajo urarji. Na čelo so à la frou frou padali rjavkasto rumeni lasje, ki so bili ob levi strani predeljeni.

Čeprav sem se hotel samo malce ohladiti v notranjosti prikupne krčme pri Filipinu, sem nehote naročil še drugi kvartinček sladkega olja, ker so me v ta korak sugestivno zapeljale v skrajni zadovoljnosti mežikujoče oči mojega novega znanca. Tako sva se v teku popivanja spoznala kot sorodni duši quoad uvaževanja Horaca in njegovih pivskih kvalitet, kateremu sva oba »prav dajala«, in posebej še kakovosti vina, ki sva ga pila. »Olje je, olje,« sva pritrjevala drug drugemu. Seveda sva si privoščila tudi skombrov s salato, ki je šla gospodu profesorju prešmetano v slast.

In zgodilo se je, da sva tisti večer zamudila večerjo ter pozabila na morje in vobče na vse grenkosti življenja. Omenim naj samo in parenthesi, da je krčmar nama na ljubo nastavil novo šestdesetlitrsko »bačvo«. Seveda ne zaradi kvantitete, marveč radi kvalitete vina. Zakaj »nov sod — novo vino«. Opazil sem, če sem to vobče še mogel opaziti, da so postajale profesorjeve očke čemdalje manjše, da so tako rekoč zlezle vkup. Pa so se le vedno osokolile, kakor hitro je po goltancu stekla zapeljiva pijača. Goltanec je, kar se tiče živčevja, najbrže spojen z očmi... Tako sva tisto noč dosegla precejšnjo »popolnost«.

Odsihdob sva bila strašno navezana drug na drugega. — Če so iskali profesorja, so se obrnili do mene in obratno; samo midva sva vedela, kje ta ali oni izmed naju stika za novimi vrelci telesnih, zlasti pa še tekočih dobrot.

Naneslo je, da je bil profesor na severnem, jaz pa na južnem kraju mesta. Našla sva se pa ravno v sredini. Neutegoma sva si povedala, kaj vse sva iztaknila na ekspediciji. Fakat je bil, da sva potem korporativno »posetila« dotični krčmi. Ker se nisva hotela zameriti drug drugemu, sva odlično pohvalila kvalitete dotičnih vin.

»Neznansko sem se zadivil,« je pripovedoval gospod profesor pri obedu«, »ko sva stopila v sanktuarij pivnice. Jejhatano, kako dobro je bilo to vince—« V svojem zanosu je potem začel pripovedovati kake istorije iz svoje prakse na gimnaziju. Recimo ono: »Vprašal sem učenca, kaj je hrtenica — in se odreže Škrijanov Jakec: hrbtenica je oni skozi človeško telo potegnjeni kol, na čigar enem koncu čepi naša glava in na čigar drugem koncu — sedimo mi —«

»Uf!« je zajavkal ter se namuznil mož, ki so ga bili prav tisto opoldne posadili k najini mizi. »Javolčica« pa — apropos, saj vam še ni znano, da sva v svoji družbi imela tudi predstavnico nežnega, res nežnega spola. Bila je ta deva — učiteljica po poklicu in sicer tam nekje ob koroški meji. Ker je pri vsakem podčrtavanju kake epizode iz svojega mladega življenja rabila besedo »jawohl«, sva ji bila vzdela ime »Javolčica«. Javolčica se je sprva sramežljivo ogledala po sosednjih mizah, nakar je zamajala s svojo bubiglavico, da sem nehote namestu nje potrdil z besedico »jawohl«. To besedo je rabila zlasti tedaj, kadar je bila v zadregi. Sicer je pa spala ves božji dan, dopoldne do polenajste in popoldne do polpete ure. Toliko o njej.

Na izprehodih ob obali mi je gospod profesor predaval o trpih, to je, o onih na dnu morja nepremično ležečih — kako bi jih imenoval — pendrekih, ki na eni strani izbrizgnejo vodo, ako jih stisneš v sredini. Pravil mi je, da živi v njihovem telesu riba-parasit, ki jim dovaža hrano. — Se non è vero...

Neko popoldne sva bila zopet na obali Kar se od aleč vrže iz vode delfin. Pravkar sva govorila o delfinih. »Mejkuš,« je bil del, »kako bi ga rad videl živega.« — »Nu, sem rekel, sedaj imate priliko.« Pa je že imel smolo. Zakaj gospod profesor ne vidi baš dobro in preden je utegnil oborožiti svoje desno oko z ostanki predvojnega »Zeissa« v obliki le enega dela binokla, je bila žival že zopet na drugem koncu morja. Ta igra se je ponavljala skoraj pol ure. Videl ga je ali razločil ga ni. Smola, ki sva jo pozneje iz jeze solidarno zalila s »kvartinčki«!

Nekoč sva se precej zakasnila v krčmi, odnosno nazadnje v kavarni. Ko jo briševa proti domu, se za trenutek ustaviva v temni zakotni slepi ulici. Pa ni hudirja, da prav ta čas zarenči na naju s svetle glavne ulice — pendrek, da sva kar zijala. »Molim gospodo, pa nemojte baš ovde pod prozorom gospon doktora —«

Ti preklicana zadeva. Kak respekt sva imela odslej pred gospon doktorom, ni treba še posebej omeniti. Tiste ulice sva se nehote izogibala.

Je že menda tako v življenju, da se pod vplivom vročih solnčnih žarkov in vina, kakor sva ga običajno pila, v duši pojavi poželjenje po avanturah.

Kraljestvo mode

Jesenske modne novice

Prve novice o jesenski modi so že tu. Na našajo se zaenkrat na tako zvane suknene oblekce, ki jih je zadnje čase močno izpodrinila svilena kreacija. S hladnejšim jesenskim vremenom potrebujemo pač po eno sukneno oblekco, ki naj nam služi obenem tudi za štrapac. Razume se, da ostane svilena obleka slej ko prej v ospredju vsake odličnejše prilike, kakor za sprejeme, večerne prireditve itd.

Zunanji obrazec suknenih oblekc se naslanja na splošne modne linije krojne preprostosti ter elegantne fasone. Očarljivejše modne učinke bodo že morale posredovati raznovrstne borte in gumbi, v nekaterih slučajih pa tudi krzneni okraski. Vezene suknene oblekce so že redkejše. V tem slučaju morajo biti skrojene iz zelo finih blagov, najrajše iz blagov polvolnenega in polsvilenega materijala.

Glede barv bodo prevladovali modrobarvni in temni toni. Razen tega se bodo uporabljale tudi ostale modne barve nevtralnih odtenkov raznovrstnega kashablaga. Kot krzneni okraski prideje v poštev samo najboljši proizvodi najmehkejše prilagodljivosti.

Naša slika predočuje nekaj suknenih jesenskih modelov. Vsi streme pa enostavnih, toda odličnih modnih učinkih. Na prvem levem modelu je zanimiva uporaba pulloverskega izrezka. Zanimiva je tudi uporaba romboidnih okraskov.

Drugi model nudi primer močno garnirane oblekce iz volnenosvilenega mešanega blaga. Gornji del je nekoliko bluzast, spodnji pa je razdeljen v dva liki predpasnik učinkujoča dela. Za okrasje srednjega dela ter za zapestja rokavov se uporablja jekleno biserje ali pa medlo svetlikajoče se kovinaste ploščice.

Tretji model predstavlja zanimiv plaščast kroj s tenkimi krznenimi pasovi. Najelegantnejši pa je brez dvoma zadnji model na desni z zanimivimi bortnimi učinki.

Usnjene imitacije

igrajo v sodobni modi veliko vlogo, ker se je tudi moda, kakor vse ostalo življenje, temeljito zdemokratizirala in popularizirala. Najcenejše so imitacije kačje kože, ki se izgotavljajo iz finega usnja. Prava kačja koža

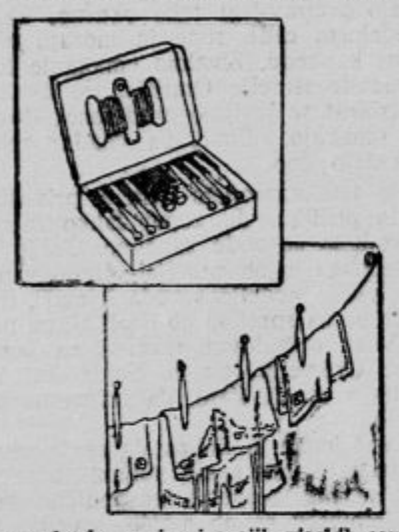

ostane slej ko prej pri svojih visokih cenah. Težje in dražje so že imitacije krzna iz tigrove in leopardove kože. Najpopolnejše imitacije pa so za te vrste krzna izgotavljali iz gazelinega krzna. Kot zadnja novost se pojavljajo celo v teh vzorcih črtani žameti, velurji in šifoni. Na naši sliki vidimo plašč, ki je izgotovljen iz takega blaga. Imenuje se »ciboline« in bo menda imel to jesen glavno besedo.

Novost za usnjene kovčege

so predeli za perilo, ki jih bo modna dama uporabljala na potovanju, kadar bo treba

kak v naglici izpran komad perila posušiti, ne da bi bilo v to treba uporabljati nekomodnih pripomočkov.

Po vsej Sloveniji gre glas, le „Domovina“ je za nas!

„SPECTRUM“ d. d.
inž. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica ogledal in brušenega stekla,
Ljubljana VII, Medvedova ul. 38, tel. 343
Zagreb, Beograd, Osjek. Središnica: Zagreb
Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena vseh velikosti in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vsteklevanje v med. Fina, navadna ogledala 87

Radio

Izvleček iz večernih programov

BERLIN (484 m 10 kw), FRANKFURT 428 m 9 kw), LANGENBERG (468 m 60 kw), STUTTGART (379 m 10 kw), PRAGA (349 m 5 kw), BRNO (441 m 8 kw), RIM (450 m 12 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), DUNAJ (517 m 7 kw).

Nedelja, 21. avgusta.

BERLIN 20.30: Odlomki iz oper in operet.
FRANKFURT 20: Koncert filharmonikov iz Budimpešte.
LANGENBERG 20.15: »Vesele žene Windsorske«, opera.
STUTTGART 20: Mešan večer.
PRAGA 20: Koncert: 1. Smetana: S čeških poljan in dobrav. — 2. Petje. — 3. Intermezo iz »Pravljice«. — 4. Petje. — 5. Dvořák: Pet slovanskih plesov.
BRNO 19: Prenos iz brnškega narodnega gledališča.
22: Prenos programa iz Prage.
RIM 21.10: Instrumentalni in vokalni koncert. — Prvi del: Španska godba. — Drugi del: Iz opere »Faust«.
VARŠAVA 20.30: Večerni koncert.

Pondeljek, 22. avgusta.

BERLIN 20.30: »Dobrava«. — Recitacije in petje; pozneje koncert.
FRANKFURT 19: Prenos salcburških slavnosti Mozart: »Don Juan«.
LANGENBERG 22.50: Koncert.
STUTTGART 20.15: Charles de Coster (spominski večer ob stoletnici rojstva).
PRAGA 19: »Mozart: »Don Juan«.
BRNO 19: Prenos programa iz Prage.
DUNAJ 19: Prenos slavnostni iz Salcburga. Mozart: »Don Juan«.
VARŠAVA 19: Prenos programa z Dunaja.

Torek, 23. avgusta.

BERLIN 20.30: Predavanje.
21: Komorna glasba. — 1. Reger: Trio op. 77 b. — 2. Mozart: Divertimento (violina, viola, violončelo).
FRANKFURT 20.15: Klasične arije in pesmi.
LANGENBERG 20: Filharmoničen koncert; prenos iz zdravilišča Norderney.
PRAGA 20.10: Mešan večer. — 1. Lehár: »Eva«. — 2. Vesele pesmi. — 3. a) Kreisler: Z Dunaja, valček; b) Kubát: Humoreska, op. 20., orkester — 4. Madžarski ples, 5. Vesele pesmi. — 6. Daly: Moreška deklica.
BRNO 19: Uvod v Smetanovo opero »Dve vdovi«.
DUNAJ 20.05: Josip Strauss; k stoletnici rojstva. Predavanje in godba.
VARŠAVA 20.30: Koncert.

Sreda, 24. avgusta.

BERLIN 20.10: »Lepa rivalinja«, operета.
FRANKFURT 20: Čvetje in šušelke, predavanje.
20.15: Večer komornih oper.
LANGENBERG 20.30: Zborovni in orkestralni koncert: Schubert in Brahms, Bach, Schumann in drugi.
PRAGA 19: Prenos iz brnskega gledališča. Saint-Saens: »Sameon in Dalila«.
BRNO 19: Prenos programa iz Prage.
RIM 21.10: Simfoničen koncert.
DUNAJ 20.05: Orkestralni koncert. — 1. Mendelssohn: »Lepa Melusina«. — 2. Mozart: koncert za flavto, harfo in orkester. — 3. Max Ast: Petje z orkestrom. — 4. Smetana: Šarka, simfonična pesnitev. — 5. Dvorak: Opoldanska čarobnica, komična pesnitev.
VARŠAVA 20.15: Večerni koncert.

Četrek, 25. avgusta.

BERLIN 20.30: Stroj in pesnitev. 1. Uvod: Leo Lania. — 2. Verhaeren: Ritem velemesta. — 3. E. Zola: Stroj. — 4. Gladkov: Cementna tovarna. — 5. Lewis: Recitacije.
FRANKFURT 20.15: Reger: Pesmi.
21.15: Koncert za violinčelo.
STUTTGART 20.15: Zabavni koncert filharmoničnega orkestra. Potem veseloigra: »Velemestno ozračje«.
PRAGA 20.10: Koncert. Petje klavir in flavta; pesmi, arije in uverture.
BRNO 19: Koncert. Smetana, Dvořák, Fibich itd.
DUNAJ: 21.05: Koncertna akademija: Verdi, Chopin itd.
VARŠAVA 20.15: Večerni koncert.

Petek, 26. avgusta.

BERLIN 20.30: Uverture. — 1 Ruske, francoske in nemške uverture.
STUTTGART 20: Poljudni koncert; orkester in petje.
PRAGA 20.10: 1. Kostál: Španska suita, op. 50. — 2. Češke narodne pesmi. — 3. Hrbánek: Fantazija slovaških pesmi.
21: Koncert: 1. Mendelssohn-Bartholdy: Vrnitev, op. 89, uvertura. — 2. Violina (solo). — 3. Lalo: Iz »Namouna«, suita št. 1, 4 in 5. — 4. Violinčelo (solo). — 5. Dvořák: humoreske, predice.
BRNO 20: Koncert: Glinka, Rubinstein, Čajkovskij itd.
VARŠAVA 20.15: Večerni koncert.

Sobota, 27. avgusta.

BERLIN 20.30: Mešan večer. — 1. Offenbach: Uvertura k operети »Lepa Helena«. — 2. Waldteufel: Moj sen, valček. — 3. Drescher: Dunajske melodije. — Lincke: Okrog sveta.
FRANKFURT 21.15: Koncert.
LANGENBERG 20: Problemi Fausta, predavanje.
STUTTGART 20.15: Sonatni večer. — 1. Brahms: Sonata v E-molu, za čelo in klavir. — 2. Sonata v F-duru, za čelo in klavir.
PRAGA 20.10: Godba orkestra na pihala.
BRNO 19: Prenos iz gledališča: Quo Vadis?« Opera po romanu H. Sienkiewicz; godba J. Nongesa.
DUNAJ 20.05: »Poljska kri«, operета.
VARŠAVA 20.15: Prenos večernega koncerta iz »Doline švicarske«.

Dušljivi (oslovski) kašelj

Vedno in vedno se opazuje, da starši dušljivemu kašlju ne posvečajo pozornosti, ki mu prav za prav gre. Vzrok temu je pač, da ta bolezen pri starejših otrocih večinoma brez težkoč preide. Ko bi pa roditelji vedeli, da umre letno več tisoč dojenčkov na tej bolezni, bi ji posvetili pač večjo pažnjo.

Kakor nedolžno prehlajenje se začne kašelj. Pa kako resen je že ta štadij, dokazuje dejstvo, da se v žmečku bolnega otroka nahaja nebroj bakterij, ki povzroče imenovano bolezen. Okužen otrok je že sedaj nevaren za druge, pa tudi za odrastle. Kmalu pa dobiva kašelj druge oblike. Nastopa sunkoma v napadih, katerih število se vedno povečava. Obraz postane modrikast, žile se napno; med posameznimi napadi lovi otrok sapo, čuje se značilni drhteč glas; oči se pordeče in se izbulijo. Sem ter tja drhti mlado telesce. Izpljuva stekleno sluzo in končno bruha, kašelj polagoma pojenja in dete se utrujeno vsede. Kmalu otrok pozabi na napad — dokler ga ne presenesti drugi. 20 takih napadov v enem dnevu ni nič nenavadnega, in najhujši so baš ponoči. Po nekaj tednih počno napadi pojenjavati. Po 10—12 tednih izginejo popolnoma.

Druga pa je slika, če nastopi vročina, znamenja, da bolniku grozé komplikacije. Težka vnetja bronhij in pljuč, slabosti srca in onesveščice ogrožajo mlado življenje in pogoste je oslovski kašelj začetek sušice.

Absolutno sigurnega sredstva za oslovski kašelj nimamo. Vsekakor pa se bo poskušalo z enim ali drugim zdravilom. Uspeh bodo imela posebno tista, ki zamorejo utešiti krče, ker baš krč na glasilkah povzroča ono mučno dihanje. Luminalete so se izkazale tu dobro ;tudi pyramidon vpliva blagodejno. Tudi kinin se upotrebljava, vendar so uspehi nesigurni; tudi ga otroci ne vzamejo radi, ker je grenak, in je radi tega bolje vzeti enkinin, ki je brez okusa. Ako ima novo, umetno, kininu podobno sredstvo plasmochin isti učinek, še ni dognano.

Poleg medikamentornega zdravljenja pa se ne sme zanemarjati drugih higijenskih mer. Svež zrak je glavna zahteva. Čudeže ustvarja včasih sprememba zraka. Tudi duševno se mora na otroke vplivati. Da otroci z dušljivim kašljem ne smejo obiskovati šol, je samo ob sebi umevno.

Dr. L. Traunes.

»Planinka« zdravilni čaj
zdravi slabo prebavo, zaprtje telesa, napihovanje, slabo delovanje črevesa, izpuščaje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolča in žolčni kamen. Pristen samo v plombiranih paketih po Din 20.— z napisem: Lekarna Bahovec, Ljubljana. 174-a

Kino

Billie Dove o moderni sposobnosti

Mlada igralka filmske družbe First National je pred kratkim obelodanila te šaljive besede:

»Gospod v tramvaju ne sme nikdar dami ponuditi prostor, ker bi hudobni ljudje takoj mislili, da se hoče ž njo seznaniti.

Zakonski mož naj ne hvali lepote svoje žene. Počemu bi izzival nevarnost in zakaj bi opozarjal ostale moške na ženino lepoto! Gospodu ni treba nikdar dajati avtogramov — na čekih.

Nikdar ne smete biti neprijazni s svojimi prijatelji, kajti sveto pismo pravi »ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe«. Razen tega naj služijo za dober vzgled tudi krokodili. Ti so celo sposobni prebaviti svoje prijatelje. (Tega nisem jaz pogodila. To duhovitost mi je nekoč povedal moj partner Lloyd Hughes. Upam, da ni imel mene v mislih.)

Če ste naročeni ob osmih zvečer v atelje, ne prihajajte pred enajsto, ker na ta način vzgajate režiserja k potrpežljivosti.

Če se na koga srdite, vam ne morem priporočati lepše osvete, kakor da mu »slučajno« stopite na kurje oko.

Kako je King Vidor postal režiser

King Vidor je danes eden najboljših filmskih režiserjev. Rojen je bil dne 8. februarja 1894. v Galvestonu v državi Texas. Galveston je ono mesto, kjer so imeli letos tekmo za najlepšo ženo na svetu, in King Vidor je našel tam svoje lepo ženo, od katere se je šele pred kratkim ločil — Florence Vidor.

Najprej je hotel postati pisatelj. Spisal je nekaj novel, ki so mu jih pa zavrnili, nakar se je poskusil v romanu. A tudi tu sreča ni bila mila. Tedaj se je lotil filmskih rokopisov. 51 rokopisov so mu odklonili. Z dvainpetdesetim je imel srečo. Toda zahvaliti se ni imel toliko vrednosti svojega rokopisa, kolikor svojemu daru govora. Po triurnem razpravljanju s producentom mu je dokazal King Vidor, da bo njegov film največja senzacija vseh časov, zlasti ako bo smel sam izbrati igralce, igrati glavno vlogo in voditi režijo. In ko je bilo vse dovršeno, King Vidor nikakor ni mogel razumeti, da njegov film ne samo ni bil največja senzacija vseh časov, ampak je celo propadel. To je bilo leta 1922.

Mesec dni pozneje se je King premislil. Uvidel je, da je bil nemara vendarle sam kriv neuspeha. Odločil se je, da popusti režijo — odšel je med navadne delavce v atelje. Nato je bil elektrik, pomožen aperater in končno je dosegel čast glavnega operaterja. Tako je do dna proučil tehnično stran filmske fabrikacije, ki je za režiserja neobhodno potrebna. In kot režiser je King Vidor dokazal, da se je mnogo naučil. To svedočijo uspehi, ki jih je dosegel s filmi »The big Parade« (John Gilbert, Renée Adoree), »La Bohème« (Lillian Gish) in »Grof obešenec«, v katerem igra z Johnom Gilbertom glavno vlogo tudi njegova druga žena Eleanor Boardman.

«Cinema», revija za kino i film

Prejeli smo številko razkošno opremljene ilustrovane film. revije »Cinema«. Iz bogate vsebine naj omenimo članek Lye de Putti o nemoralnem Hollywoodu in dopis Štefice Vidačić iz Berlina. Kot stalen sotrudnik se predstavlja Mr. Indiskret, ki pripoveduje o Hollywoodu, poseben članek pa je posvečen filmskima igralkama Clari Bow i Louisi Brooks. Drobne vesti, in dva zanimiva natečaja kompletirajo vsebino. Zvezek krasi nad trideset slik v bakrotisku. Ako se bo revija vzdržala na tej višini, se bo kmalu razširila, zlasti še ker ji je cena nastavljena razmeroma nizko. Izhajala bo dvakrat mesečno, 1. in 15. Naslednja številka izide 1. septembra. Posamezne številke se prodajajo v trafikah po 4 Din, naročnina pa je celoletno Din 90 in polletno Din 45. Naroča se pri Tipografiji, d. d., Zagreb, Preradovićev trg 8.

Tom Mix,
filmski cowboy v zasebnem življenju. (»Life«)

Čujte, kaj se je nama pripetilo. Gospod profesor je že ves dopoldne izpraševal ribiče in barkaše, ali so že videli morskega psa, kar so seveda vsi potrdili. Pod dojmom strašnih opisov te krvoločne živali sva proti polnevu zopet zavila tja k Filipinu, kjer pa sva popila samo po čašici vina. Zmenila sva se, da se popoldne popeljeva z barko v Matovico, kjer je baje najidealnejše kopališče na vsem otoku. Ker je kraj dokaj oddaljen od mesta, sva se seveda založila z jedačo in pošteno pijačo.

Naposled smo prišli na lice mesta, kjer pa je bilo na najino žalost že vse polno gostov iz mesta. V sveti jezi sva naročila barkašu Petru, naj zavesla proti drugemu zalivu. Barkaš Peter pa je bil menda hudomušnež prve vrste. Ko smo ravno krenili pred obrežnimi skalami, da se jih ognemo, je zdajci zavpil Peter: »Bogme, morski pas!« Strašno je prebledel — ali pa se je le nama tako zdelo. Izpustil je vesla iz rok. Profesor je bil mahoma na dnu barke, odkoder se je čul negov tremolirajoči glas: »Kje, kje?...« Jaz sem seveda tudi zdrknil s svojega sedeža na drugem koncu barke in sem začel z revolverjem streljati v morje, da je odmevalo po vsem obrežju. Nisem gledal ne na desno ne na levo.

Petra pa, ki je očivino užival najino prepadenost — nama se je zdel sam najbolj prepaden — je tisti mah zadela pravična kazen. Barka je namreč drčala po izpustitvi vesel nekaj metrov sama naprej, nato pa je zdajci zadela ob skalo, ki je dobri Peter v svojem razpoloženju ni bil opazil. Strašen sunek — Peter na tleh, naše vino s čašami na tleh, moj ščipalnik na tleh in — groza na naših obrazih. Menda smo bili sedaj vsi uverjeni, da smo imeli »sukob sa morskim psom«.

Ko smo naposled prišli do sape, kakor se to pravi, je profesor najprvo ugotovil žalostni fakat, da se je vse vino razteklo po tleh, Peter pa, da je barčica vzlic strahovitemu pretresljaju dobila samo majhno luknjico, ki smo jo zamašili s krpami. — Oni večer sva bila že ob deveti uri v postelji.

Ker sva skupaj potovala v domovino preko Reke, naj še povem, da sva prvi vlak z Reke v Ljubljano zamudila za dve minuti. Morala sva čakati do treh popoldne. Svoj kovčeg sem oddal v garderobo na kolodvoru, med tem ko gospoda profesorja nikakor nisem mogel pripraviti do tega, da bi bil tudi on izročil svojo torbo v garderobi. »Ja veste,« je rekel, »moram jo imeti seboj, ker imam notri robec in če bi se ravno moral usekniti — —« Mojega ugovora o žepu, kamor naj vtakne robec, ni vpošteval. Rajši je nosil torbo po mestu.

Zdaj sva zopet vsak na svojem kraju. Škoda, da so tako idilični časi tako hitro minili v družbi tega znamenitega moža!

V. D.:

Pucika

Včasih, ko mi je duh hladen, kritičen, vidim mnogo.

Ko opazujem dete v zibelki, vidim moža in ko gledam staro ženo, vidim otroka. Ko gledam igrajočo se triletno deklico, vidim v njej ženo, mater, z detetom v naročju in ko gledam starca, vidim mladeniča, polnega zdravja in življenja, pijanega moči in mladosti. In ko srečam šestnajstletno devojko, vidim sitno, muhasto, nezvesto ženo...

Nasproti mi priteče triletna Pucika.

»Ako, Ako, gol!«

Vzel sem jo v naročje ter jo pogladil po svileno mehkih, rumeno belih kodrih. Gledal sem v njene mile, nedolžne, sinje oči, njen lepi, nežni obrazek in videl sem — dekle.

»Ali me imaš kaj rada, debelačica?«

»Lada, lada, Ako!« je žvrgolela.

»In zakaj me imaš rada, Pucika?«

»Kei mi das tutla, ako!«

In ko ji je bilo pet let, sem jo vprašal:

»Me imaš kaj rada, Puci?«

»Rada te imam, Slavko!«

»Pa zakaj me imaš rada, Puci?«

»Ker si lep!« — in se mi je ovila okrog vratu.

Potem je nisem videl štiri leta in sem jo zopet vprašal če me ima rada.

»Nič!«, mi je odgovorila jezno.

»Zakaj pa ne, Fidica?«

»Zato, ker si grd!«

Takrat ji je bilo devet let, bila je suha in je imela zlatorumene lase.

Ko ji je bilo enajst let, sem jo zopet vprašal:

»Fidka, me imaš kaj rada?«

»Jaz ne!«

»I zakaj pa ne, Fidka?«

»Ker si fant!« in je zbežala.

Minuli sta dve leti in sem jo zopet vprašal.

»Rada!« mi je odgovorila ter zbežala. Takrat je imela svetlo kostanjeve lase.

Imela je petnajst let in sem jo vprašal:

»Povej mi Fridka, ali me imaš kaj rada?«

Pogledala me je živo, nato pa je pobesila oči in zardela.

»Nu, povej, Fidka.«

»Slavko — ne vem,« mi je boječe odgovorila ter si zakrila obraz. Takrat je bila že na pol dekle in je imela temnokostanjeve lase.

*

Na zemljo je legel tih večer. Ob takih večerih je človeku mehko pri srcu in duša zahrepeni po sreči, lepoti, ljubezni...

Sedela sva na klopi pod bezgovim grmom. Držala sva se za roko in sva molčala in najini srci sta goreli...

»Frida...«

»Slavko — — —«

»Povej mi... Frida ali me imaš kaj rada...?«

In me je objela okrog vratu, poljubila me vroče.

»Frida — Pucika — moja...«

»Slavko — Ako — moj...«

In tedaj sva bila srečna, srečna neskončno...

Takrat ji je bilo sedemnajst let in je imela temno višnjeve oči in črne lase.

Žrebanje loterije trgovske akademije v Ljubljani
neprekliceno 31. oktobra. Srečka Din 10. Dobitkov 885 od 50 do 100.000 dinarjev. — Poskusite srečo. Naročite takoj srečke. 128

Z Jutrovčki na morje

Rekli so, pa smo šli.

To rečem, da stvar ni tako lahka, kakor se bere. Take-le na široko zasnovane predpriprave za odhod bi zaslužile poseben odbor z odseki, častnega predsednika ali vsaj petično pokroviteljico in tipkarico. Bilo bi bolj imenitno in gotovo bi bili do prihodnjega poletja pripravljeni za pot.

Najprej sem prevzel dečke na priznanico. Bili so štirje, ker so trije zamudili po en teden in to znese ravno tri tedne, pa so ti trije zamujeni tedni vrgli še četrtega fanta, ki smo ga telefonično dobili iz Logatca. Ker trije niso imeli potrdila, da nimajo nalezljivih bolezni, jih je doktor Tone pregledal v Židovski ulici, podložil Kosovo hišo pod izpričevalo in ga podpisal.

Prijavo, da smo izlet in imamo četrtinsko vožnjo, sem iskal v šoli na Ledini, a je bila ravno na lovu. Dobil sem jo na Vrtači, na postaji pa moker žig na karto.

Ta mokri žig se pa kaj hitro posuši in pride ob veljavo. Ni rožmarin zelen al' pa suh.

Ob tej priliki naj mi bo dovoljeno opozoriti slavno občinstvo, potujoče v izletne svrhe na jug radi zdravljenja, da nazaj grede vstopi v Ogulinu revizor, ki so mu mokri žigi na kartah in prijavah le figa, za komad in osebo po Din 128.50 od Sušaka do Ljubljane. Večjo kazen gospod revizor spregleda z ozirom na človekoljubni namen vožnje. Na prihodnji postaji že izstopi in skoči v brzovlak proti jugu. Mene je hopnil zadnjo sekundo. Bila je najdražja v mojem življenju. Din 128.50.

S potnim dovoljenjem ljube ženke, štirimi Jutrovčki, košarami in bližnjimi sorodniki izleta sem prišel na postajo. Ko so bili vozni listki v redu, ki niso bili v redu za povratek, nam je prijazni gospod šef odkazal prazen kupe, ki so ga zasedli drugi. Najlepša hvala pa gospej prijatelja Petra, ki je branila vso pot prostore naših fantov, da sta vsaj po dva in dva lahko sedela. Saj izbirčni niso bili, ker so bili že od 4. zjutraj na nogah. Tudi gospa Mara, njen soprog, posebno pa njun mali kavalir Duško, so požrtvovalno skrbeli, da dečki niso omagali. Na težavnem potu se je pokazalo najlepše, kako vsi naročniki in čitatelji «Jutra» smatrajo Jutrovčke za svoje in jim skušajo z najrazličnejšimi uslugami lajšati potovanje. Meni res ni bilo mogoče storiti vsega, ker sem moral paziti na cekar, ki ga mi je dala ženka seboj. Lepo pisan cekar, s srcem spredaj in srcem zadaj, notri pa lepo zloženi dobri nauki. V naročju sem ga pestoval, prekladal s police na polico in z očmi nisem trenil od njega do Sušaka. Ko smo zložili prtljago na voziček, pa cekarja ni bilo. Škoda zanj, veljal je 12 dinarjev.

Hujših dogodivščin med potjo ni bilo, samo gneča je bila vedno večja. Za Grosupljem sta vstopila dva moža s postarno ženo v svetlosivi židani ruti. Premožni ljudje. Razdelili so cule po policah, zaspanega fantička je pa oče mirno položil pod klop, kjer je sladko sanjal do dne.

Pomenek je tekel o barkah in čolnih. Starejši mož se je vmešal z vprašanjem, če so čolni in barke na Sušaku. Ko smo mu pritrdili, se je napol okrenil k ženi: «To bomo pa najeli.»

«Ali se tudi peljete naprej?» — «Ja, na Trsat.»

Nevihta je tulila in spremenila noč v dan. V Novem mestu so vstopili potniki z obrnjenimi dežniki, vlak ni mogel 20 minut dalje. Na levi in na desni so odsevali oddaljeni požari, posestnik iz izsušene Bele krajine je pa hvalil boga: «Milijoni padajo». Ko smo privozili skozi Gorjance, je pa rosil le rahel dežek.

V Karlovcu je konobar zabičil kakor šolarjem, da nikdo ne dobi ničesar, kdor se premakne s svojega prostora pri mizi. Še predno smo pospravili naročeno, smo morali plačati, da je gospod plačilni lahko šel spat. Nikdo mu ni zameril, ko smo zvedeli, da je nepretrgoma že 17 ur v službi. Začetek slavne postrežbe na Sušaku. Vse v interesu tujskega prometa.

Sušak, vrata na Jadran, in postaja kakor v Retečah, med njo in pristaniščem v prahu brez dna pa dve restavraciji v barakah. Pred mostom na Reko visok hotel brez postrežbe. Povsod vročina, prah in smrad. Ko smo v trafiki hoteli kupiti poštnih znamk, nas je prijazni lastnik poslal tja, kjer smo kupili razglednice. Šele pogled na firmo in svinčnik v roki sta odprla njegov z znamkami natlačeni predal in mu razvozlala jezik, češ da smo vsi Slovenci teroristi, ker se pritožujemo na tako uljudno postrežbo. Tujec mora dobiti vtis, da je po prevratu na Sušaku napredovalo samo oderuštvo. Da se o tem lahko vsakdo temeljito prepriča, so tudi vozni redi vlakov in ladij urejeni tako, da je treba po več ur čakati na zvezo. Sušak je kot Balkana, kamor so pometli vse smeti balkanizma z vse države. Sušak naj tujcu najbrže pokaže, kako smo pometli vse ostanke balkanizma po državi in jih zvozili se[illegible] na to smetišče. Tako skrbe občina, oblasti in država za reprezentanco. O, Kenda, župan blejski, kako krvavo bi te tu rabili.

Čeprav do skrajnosti iznemogli, smo vendar pobegnili na Trsat. Kakor nekdaj, so na stopnicah še vedno enaki berači. Ti so večni povsod, kjer človek dela pokoro. Že pot sama po razbeljenih stopnicah nam je izbrisala vice. Gori je vse pri starem, le razgled se je spremenil. Na desno, kjer je prej mrgolelo mravljišče narodov in so se gnetle ladje vseh zastav, je tiho, mrtvo pogorišče nekdaj ponosne Reke. Z zagonetnim strahom strme slepe oči reških oken na zastavo, ki jo nosi zmaj na Trsatu, na stolp Frankopanov, ter čitajo napis na mavzoleju: Mir junaka. Učka ve, da mir ni smrt.

Jutrovčkom so se oči zasadile v globino, v brazde, ki jih režejo barke. Daleč, daleč plava pogled s smehom bodočnosti in kroži nad morjem čez obzorje. «Ali je res naše?!» Zmaj z zastavo, gnezdo in grob Frankopanov in blagoslov Majke Trsatske, Morske Zvezde, pa bi ne bilo naše. In vi, dečki!

Kakor galebi so dečki zleteli na morje. Kamor je, naj pelje parnik, samo da smo vendar že na morju.

A mesto, ki smo ga že ob zori videli s kopnega visoko nad morjem, je vedno večje in spodaj že trepeta bela črta, kakor pena ob obali. Naši nas pozdravljajo! Zdravo, zdravo, zdravo!» In z obale nazaj kakor salva pušk: Zdrav... zdrav... zdrav...!

Sprejem je bil impozantnejši kakor ga morejo prirediti Indijanci svojemu poglavarju. Urnebesno tulenje šestdesetih nagih divjakov je pretresalo morje in ozračje, da je kapetan premišljeval, če se je varno primakniti k pomolu. Na sredi med to junaško gardo pa njen komandant, gospa Gašperlinova v spreminjasti zelenomodri židi in belih rokavcih ošpetlja. Sakra, sakra, če bi ne vedel, da je gospa Gašperlinka, pa bi mislil, da je vdova Rošlinka. In poleg nje njen zvesti adjutant, zagorela in rdeča gospodična Lahajnarjeva, ki vriska in poje kakor fant. Pa sta me vzeli v svojo sredo, ker sem bil tako rekoč v funkciji narodne dame ali prav za prav narodnega dameža in sem bil hudo ginjen, da sem skozi solze radostnice komaj opazil vampek in brado prijatelja Rudelna, oskrbnika mojih posestev v Ljubljani. Takoj mi je šinilo v glavo, da je šara v kovčegu in obleka na meni čisto odveč in nepotreben balast, ker leta vse v samih kopalnih hlačah okrog, pa sem mu takoj ob viharnem pozdravu namignil o razširjenem oskrbništvu. «Sedaj ne uradujem, brate, po počitnicah se oglasi pri meni v Prečni ulici,» se je odrezal gospod ravnatelj in me gnal proti barakam Kolo-kolonije.

Imenitno fajn se imajo naši pamži preklicani tod in ni čuda, če se ves dan rezgetajo kot žrebeta. Najbolj se je pa rezgetal Jutrovček Prosen, ki je pred tremi dnevi utonil, da je bil čisto mrtev, in ga je požrl še morski volk po vrhu. Ljubljanski skavti so že pobirali za mašo in talijanski agenti so trepetali že pred praženimi sardelicami. No ja, gavzal je res nekoliko, kakor vsak, ki se uči plavati, zato se pa sedaj prekucuje po morju kakor delfin. To je tista riba, ki se ji v bukvah pravi pliskavica in ni riba, ker doji mladiče z mlekom. Kadar pa nima opravka s svojim naraščajem, prevrača kozolce po valovih kakor pajac in brizga vodo v vis kakor počena cev ljubljanske motorne brizgalne. Nevarne so pa te šaljive živali ravno toliko kakor omenjene počene cevi in se jih boje samo Lahi, kadar odganjajo tujce z našega morja. Ker je resnica hčerka božja, moram pogumno priznati, da sem jo [illegible]i jaz pobrisal pred njimi na suho, [illegible] me je sprejel tak krohot, da je [illegible]il Košeninov mehur, ki ga mi je dala skrbna ženka seboj, da ne bi storil žalostnega konca v vodi. Sicer ni lepo dišal, vendar mi je pa bil ljuba in draga priča, da se še malo boji za mene. Ne mehur Košeninov za vodo, ampak moja blaga žena, ki mi je že vse odpustila, kar je bilo tam na morju in sem in tja med potjo. Tudi je že kupila še lepši in večji cekar s pomnoženo izdajo tehtne vsebine. V ponesrečenem mehurju imam sedaj tobak, ker se miomirisa obeh bratsko izpopolnjujeta v harmoničen monopolski aroma.

Morje krije čudesa, a največje je to, da ne popokajo tudi naši dečki. Sprejem me je pripeljal ravno k' južini. Kakor lokomotiva mišičava Nežka, ki Kolokoloniji kuha, je pred gospo navalila skladovnico štruc belega kruha. Gospa je tesala in kakor za mlatiče velike tese je z rdečo marmelado za prst debelo mazala gospodična, ki vriska in poje in boksa. Potili so se pri žvečenju, pa so dobili še drugi tes, seveda z marmelado. Tako se podpro dopoldne in popoldne, pa ljudje še hodijo na splahnenje v Marijine lazne namesto pit morsko vodo. So pa fantalini vmes, seveda ne Vaši, dragi čitatelji, ki poližejo le marmelado in pridejo po repete! To bi jih!

Po južini je na vrsti kopanje in egiptovski lonci večerje. Vodo in telovadbo je bog ustvaril pač le za pospeševanje prebave naše mile mladine. Petje in smeh krajšata koloniji čas, dokler ne pospé kakor polhi. Sanje in polni želodčki varovancev pa dobrim nadzornicam še ponoči ne dajo miru.

Že ob 5. zjutraj je treba pripravljati kavo in rezati kruh, ker otroci že tulijo po jedi, še predno zlezejo iz lepih, belih posteljic. Postiljajo si sami kakor vojaki, zato da je red, a spali bi na trdem, če bi jim gospa in gospodične ne uredile posteljic. Volja zadostuje. Po molitvi in kavi je kopanje. Po kopanju telovadijo, da se ogrejejo. Izbrani gredo k sv. Martinu na ledeno mrzel studenec po vodo, drugi pišejo razglednice in pisma. Pisarna je kaj primitivna. V senci pod hrastom leže kratka bruna, pisalne mize, sedajo pa kar v pesek. Pišejo, da je luštno in lepo, s smehom na ustnih in z roso v očeh. Samo pri pisanju so tihi, privezani na dom. Na naši sliki ravno piše mali Mavsarček z Viča, admiral s 30 ladjicami. Šle so po vodi, a papirja ima še. Imel je tudi veliko denarja spravljenega kakor drugi pri gospej. Bilo je 9 dinarjev, pa je že vse porabil za pisma, samo dva dinarja je posodil prijatelju iz Trnovega. Sedaj pa ne ve, kako stoji, ker mu je dolžnik dal orglice, ki so še skoro čisto dobre, a vendar še računa na en dinar premoženja.

Največji dogodek v koloniji so pa pisma od doma. Bahavo teče adresat k gospej, da tudi ona čita, potem pa k gospodični, naj še ona izve novice od doma, in k vsem in vsakemu, ki pride v kolonijo. Šele dopoldanska južina jih zmoti. Ali onim srečnim s pismi ne gre niti marmelada. Tiho iščejo školjke in morske ježe v pesku, da jih odneso domu za spomin mami — če jo še imajo. Malo mamic imajo Jutrovčki in malo atkov, mnogo pa bratcev in sestric. Zato so naši tako tihi in najbolj pridni med vsemi. Brez besedi in nevede hrepene po onem, česar nimajo in kakor mucike se privijajo k človeku, če jih poboža po glavici in vpraša, kako je. S kako čistim zlatom plačajo ponujeno breskev!

Gospodična že kliče h kosilu. Nagci še postavijo v vrsto in molijo pred lonci, ne lonci, pred čebri, polnimi juhe, mesa, makaronov, krompirja in drugih dobrot. Da, najmanj po dve prikuhi imajo pripravljeni tako okusno, da se gledalcem cede sline in morajo hitro sami k obedu. Živahno cmakanje lomi kamenite temelje Omišlja. Po dvakrat in trikrat se javljajo pred lonci, dokler ne omagajo. Lonci pa vendar redko pokažejo dno.

Po tem napornem delu si privoščijo malo počitka, da zopet lahko migajo v vodi in se pode za žogo. Če je kaj posebnega in ob nedeljah gredo v mesto, vsako nedeljo seveda k maši, drugače pa na sprehod ob obali ali pa proti Vozu občudovat razgled na kopno proti Crikvenici tja do Senja in Velebita v megli. Zato, da južina ne gre v nič.

Lepo imajo in dobro, da se je zavist razpasla širom naših poljan, posebno kar se tiče gospe in gospodične. Tam, na letovišču so ob morju, seveda, zabavajo se in uživajo... Milostljiva, ali viste ravno Vi pustili edinega deteta doma služkinji, ker bi Vas motilo na oddihu? Gospa je vzela 60 tujih seboj in je za vse odgovorna, nad šestdesetimi čuje ponoči in pazi čez dan, najmanj 50 kil kruha je treba narezati, da ima žulje od noža, ogromne lonce je treba izprazniti, da ji omahujejo roke, nakupovati je treba hrano in jo šele iskati po Omišlju in Sušaku, — take so počitnice narodnih dam, ki vodijo kolonijo v barakah, razbeljenih od solnca in kuhinje, brezplačno samo zato, ker so prave narodne dame. Zamenjajte jih! Preverjene bodite, da boste deležne pohvale vse naše javnosti, kakor so jo že krvavo zaslužile vse dosedanje voditeljice in pomočnice. Zavidajte jim raje zahvalo, ki jo jim za trud in skrb in materinsko ljubezen s priznanjem izrekajo vsi naročniki in vsi čitatelji «Jutra».

Stric Tone.

Jutrovčki v vodi.

Od leve na desno v sprednji vrsti: Srečnik, Prosen, ki je tri dni pred fotografiranjem «utonil», Mavsar, Lokar, Rustja, Tkavc, Copič. — Zadaj so: Dežan, Gostiša, Kunsterle, Peče, Bajec, Novak.

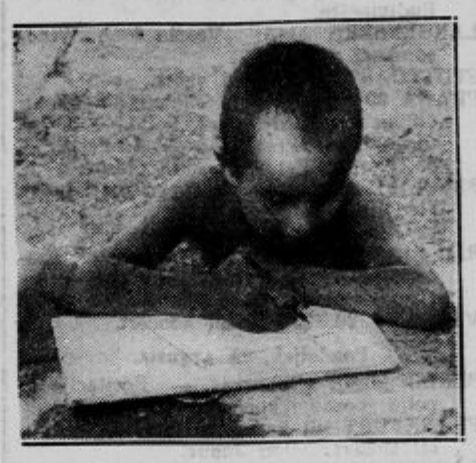

Pismo piše mali Mavsar z morja, da ga pošlje tja v Ljubljano belo . . .

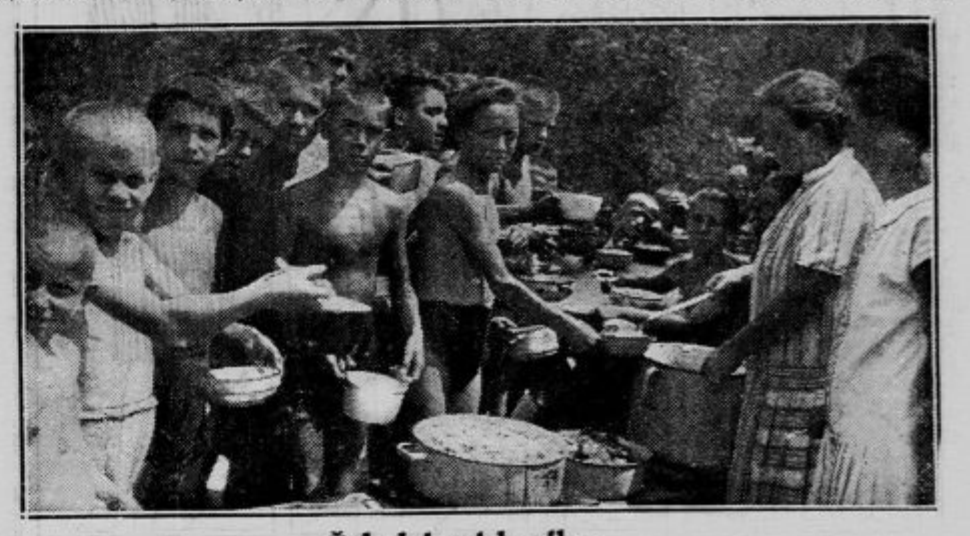

Želodci pri kosilu.

Jutrovčki pri postiljanju.

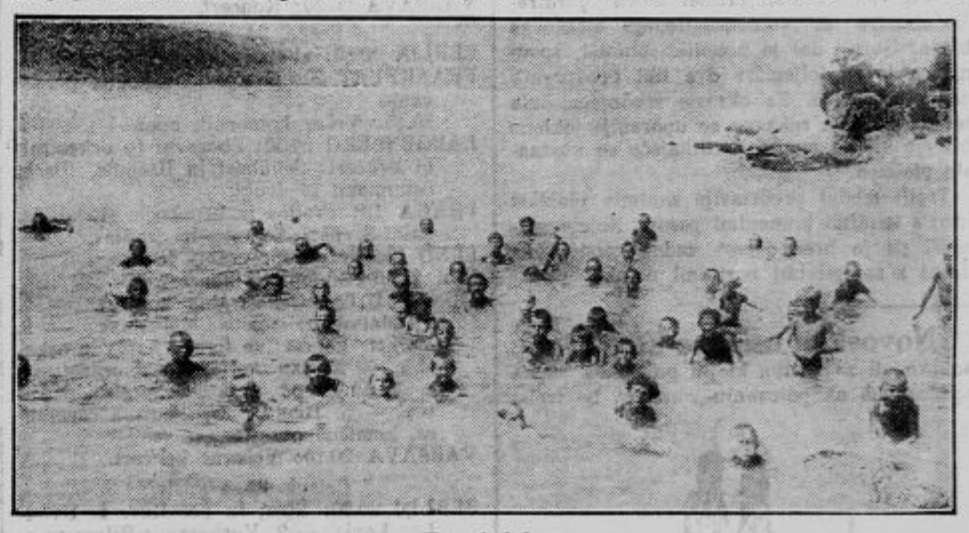

Ponirki.

Južina.

Na desni voditeljica kolonije ga. Gašperlinova, na levi njena pomočnica gd. Lahajnarjeva.

Mali junaki pri telovadbi.

Kulturni pregled

K pariški razstavi A. Trstenjaka in N. Pirnata

Pariz, v avgustu.

Razstava, ki sta jo naša umetnika priredila v drugi polovici junija t. l. je celo v šumnem Parizu vzbudila živahno zanimanje. Pravim, celo, ker je tu brez prestanka toliko razstav, da utegne časopisje poročati komaj o najboljših med dobrimi. Avgustova številka poznane revije Sodobni umetniki (Les Artistes d'aujourd'hui) je prinesla poleg dveh reprodukcij — Pirnat: Beethoven — Trstenjak: Delavec izpod peresa kritika Pierre Moléja o razstavi naslednje besede:

»Misel da snovi svojo obliko in kreče vse življenje. Naša sodobna misel je ostra in nemirna. Oblike, ki nas obdajajo, bodo vedno nosile njen pečat. Tako jo je razumel Trstenjak, močan in samorasel slikar in akvarelist visoke vrednosti. Všeč mi je, da si je, zato da izpolni svojo razstavo v galeriji Carmine pridružil Nikolaja Pirnata, čigar dleto ima prav isto moč kakor Trstenjakov čopič.

Niti prvemu niti drugemu ni do ljubkih stvari. Niti prvi niti drugi ne popušča in se ne odreka.

Snov in barva sta pokorni njuni volji, ki je izredno močna in presega goli videz ter gre za bistvom samim.

Marsikdo morda ne bo ljubil tega načina in bo očital Trstenjaku in Pirnatu, da se preveč predajeta brutalnosti. Jaz zase ljubim to gorečnost, ta notranji vzpon na poti k »višjemu jazu«.

In čemu naj bi tu služila tehnika! Le realizacija sama šteje. Ali je mogoče zanikati, da zapustiš to razstavo popolnoma drugačen kakor si vstopil?

Spojil sem v eno talenta obeh umetnikov, ker se mi zdi da v njih plamti isti ogenj in da se srečno izpopolnjujeta.

Nemir je to brez dvoma, toda kaj ni iskanje ob začetku vsake umetnosti. Ta dva fanta sta umetnika in prav nič ustvarjena zato, da bi obtičala.«

Empe.

Emil Adamič:

Poletje glasbe v Frankfurtu ob Meni

III. SLAVNOSTNI KONCERT (KOMORNA GLASBA).

1. Konrad Beck: Tretji godalni kvartet.

V Parizu živeči 26letni Švicar K. Beck je svoj tretji kvartet napisal v treh stavkih: I. trodelni preludij in trodelna fuga, II. simetrični Largo nad pettonskim ostinatnim basom in II. rondo, katerega centralne partije so sorodne s preludijem I. stavka. Zdrava, stvarna, zelo trezna in solidna glasba brez velike poglobitve in osebnega žiga. Največ vtisa je name napravil dosti iskreni II. del. Uspeh dela časten.

2. Vladimir Vogel: Godalni kvartet 1924.

Nemec Vogel je skušal napisati kompozicijo, ki izvira iz materije godalnega ansambla. Štirje momenti so bili zanj važni kot nositelji muzikalne forme: I. počasi tekoče, melodično gibanje med 1. in 2. vijolino s pristopom čela in viole, višek in zopet padanje do začetka, II. izraziti glissando z vsemi četrtinskimi toni kot glavni element stavka, III. kot kontrast suhi spiccalo s skakljajočim pizzicatom in končno IV. fugato. H koncu ostaneta zopet le 1. in 2. violina kot simetrija k prvemu stavku.

Voglova glasba ima nekaj originalnosti, sicer pa je bleda in predvsem ne toliko umetnost kot umetničenje. Bolj kot Beckov kvartet kaže Voglov znake umstvenega dela in hladne preračunljivosti. Rojstni kraj kompozicije je zaprašena študijska soba. Vse preveč kaže veliko znanje komponista, a naravnega občutenja malo. »Nova stvarnost« ubija temperament, mladostni ogenj, prekipevanje iznajdljivosti, specifično »mladost«. Skoro bi bilo ljubše slišati od mladega komponista subjektivno, magari romantično glasbo, kot pa objektivno, hladno in bledo muziko. Oba kvarteta je odlično interpretiral Amarjev kvartet, kjer pri čelu ne sedi več R. Hindemith, ampak Maurits Frank. Kvartet je pripomogel obema komponistoma do čednega uspeha.

3. Alban Berg: komorni koncert za klavir in violino ter 13 pihal.

Še mnogo, mnogo bolj, kot Vogel in drugi, kaže Berg, komponist »Wozzeka«, svoje učenost. Zdi se mi, kakor da so se vrnili časi nizozemske polifonske dobe, kjer so se igrali s kanoni, jih krajšali, podaljševali, obračali v zrcalne, rakove itd. Koncert je poklonjen Schönbergu ter nima nič opraviti z muzami. Fizikalno-matematična inženjerska umetnost je to, ki daje primere iz nauka o šumih, ropotih itd. Iz črk imen Schönberg, Webern in Berg (kolikor se to da) je sestavljena tematična podlaga, iz katere nastanejo potem razna zrcala, raki in druge čudne oblike kanona, ki se vežejo s svetim številom 3 in njegovimi multiplikacijami sedaj v variacijah, v obratih, sedaj raztegnjene in skrčene itd. Studij dela pa bo najbrž pokazal, da je vse to na prvi sluh suhoparno okostje, obdano z resno muziko, ki pa je preveč abstraktna, skuhana v retorti, da bi mogla vzcveteti v živo življenje. Prepričan sem, da ta muzika ne bo postala nikdar last širše javnosti: vedno bo ostala le privilegij posameznih igralcev in poslušalcev. Če pa ima glasba, ki izgubi vez z ljudstvom in se zaklene v svojo izolirano celico, še smisel in pomen, je vprašanje, na katero bi rajše odgovoril z »ne« kot z »da«!

Občudovanje so zaslužili interpreti tega, s strašnimi težkočami natrpanega dela: kot dirigent Scherchen, Steuermann (klavir), levični violinist Koliscz in pihalni ansambl frankfurtske opere. Aplavz, zlasti skrajne levice, je bil silno velik. Druga publika je polna rešpekta pred premilranim komponistom in nerazumljivim delom spodobno molčala.

Iz okvira komorne glasbe je posegla zadnja točka večera:

4. Heinrich Kaminski: Magnificat za oddaljeni zbor, violo-solo, sopran-solo in orkester.

To prekrasno delo bi najnujnejše priporočal našim koncertnim zborom. Večkrat so ga v Nemčiji, na Češkem in drugod izvajali in vedno z istim silnim uspehom. Značilno za vrednost dela je to, da je pri glasbenih svečanostih I. D. N. G. letos iznova prišlo na program. Kamiski, novi Bach, gre svoja polifonska, silno melodična, naravno se razvijajoča pota, ustvarja široke muzikalne forme s silnimi viški, vodi sicer vsak del ansambla samostojno, toda v skupni blesteči harmoniji. Svetli, zmagoviti sopran gospe Clare Wirz iz Curiha, ki se je vživela v himniški stil komponista, ki trajno zahteva polno silo glasu v visoki legi, je napolnil celo opero, skriti Scherchenov a capella zbor 1923 (dirigent Merten) je krasno donel, Rasbergerjeva solo-viola je zmagovito prodirala iz orkestra, ki je igral lepo delo z ljubeznijo in iskreno vnemo pod taktirko Scherchena. Čudovito zaokroženo delo je zapustilo pa tudi uspeh, ki je daleč presegal uspehe vseh del tega večera. Navdušenega priznavanja ni bilo konca.

Poljska kritika o naši grafiki

Razstavo jugoslovenske grafike, katero je bilo priredila Jugoslovensko - poljska liga v Lvovu skupno z društvom prijateljev lepih umetnosti so ocenjevali poljski kritiki v raznih listih. Posnemamo iz ocen priobčenih v poljskih listih nekaj odstavkov, ki utegnejo zanimati naše občinstvo.

Dnevnik, »Staro polskie« prinaša oceno izpod peresa Wladislava Kozickega. Po uvodu, v katerem opisuje poročevalec presenečenje nad raznolikostjo in temperamentnostjo razstavljenih del omenja posamezne avtorje, med katerimi posveča posebno pažnjo Meštroviću in Tomislavu Krizmanu. Med Slovenci omenja Šantla, ki ga imenuje solidnega realista brez kristalizirane individualnosti. O S. Cudermanu pravi, da so njegovi lesorezi polni Goyovske fantastike. Imenuje tudi ekspresijoniste Maleša in Pilona, a o Jakcu, ki dosega vizijonarske efekte pravi, da je nek jugoslovenski Skoczylas. Justinove lesoreze označuje za estetične igračke.

V »Chwili« je napisal feljton o jugosl. grafiki Artur Lautenbäch. Pozdravlja prireditev razstave, ker se v grafiki najbolje spozna umetniška tehnika kake dežele; grafika nam odkriva tajnost risbe, a risba je okostje vsakega umetniškega dela na polju likovnih umetnosti. Med najsposobnejše naše grafike šteje Jakca, Meštrovića, Postružnika in Trepšeta. O Jakcu pravi, da je reprezentant jugoslovenske moderne. Pri njem se stapljajo v celoto mirnost in lepota linije, diskretna igra svetlobe, asketična vzdržljivost in umerjenost v iskanju efektov. Imenuje tudi Cudermana, Justina in Maleša.

Drugi listi so prinesli članke o zgodovini jugosl. grafike od prvih naših grafikov Medulića, Klavića, Martina Kalunić-Kotte (roj. Šibenčana) do danes.

Razstava je torej zelo dobro uspela; upoznala je Poljake z delom naših umetnikov na polju grafike in je vsekakor dosegla zaželjeni namen.

Združenje oblikujočih umetnikov nam javlja. Kakor znano, je priredilo Združenje oblikujočih (likovnih) umetnikov razstavo jugoslovenske grafike v Curihu, pozneje pa v Lvovu in v Firenzi. Razstavi v Lvovu in Firenzi sta se vršili istočasno. Lvovska razstava, ki je bila prva v seriji razstav, ki so se imele vršiti v Poljski, je prenešena sedaj v Varšavo. Firenška razstava še traja. O tej razstavi, ki je mednarodna in na kateri tvorijo Jugosloveni samo en del, bo izšla posebna knjiga v italijanskem in francoskem jeziku. Opremljena bo z mnogimi reprodukcijami. Točnejši podatki so interesentom na razpolago pri tajništvu Združenja. O curiški razstavi še manjkajo podatki. Dela, ki so bila tam razstavljena, so bila priključena poljskim razstavam.

Stoletnica rojstva Charlesa de Costerja. V soboto, dne 20. avgusta je minilo sto let odkar je v Monakovem ugledal luč sveta Charles Theodore Henry de Coster, pisatelj slavnega romana »Til Ulenspiegel in Lam Dobrin«. Pisateljev oče je bil intendant papeškega nuncija na monakovskem dvoru. Coster je najprej študiral na bruseljski univerzi, pozneje pa se je posvetil novinarstvu. L. 1858. je izšlo njegovo prvo delo, knjiga »Flamske legende«. Te legende so nekake prvotne študije za poznejši roman, ki je prinesel Costerju svetovno slavo. Kmalu je Coster ostavil novinarski poklic, ki ga je radi prenapornosti zelo izčrpal; postal je knjižničar v kr. arhivu bruseljskem, kjer je marljivo zbiral gradivo za nova dela. Mnogo je tudi potoval. Obiskal je zlasti vsa prizorišča bojev za nizozemsko osvobojenje. Iz teh potovanj je vzniklo prekrasno delo »Legende d' Ulenspiegel et de Lamme Godzak«. Delo je napisal v francoščini. Proti pričakovanju pa roman ni bil takoj deležen priznanja. Pisec se je moral zadovoljiti v početku jedva z laskavimi ocenami pisateljskega in umetniškega kroga; v ljudstvu je stvar prodrla šele pozneje. Coster pa je umrl reven in beden, sestradan in od vseh zapuščen dne 7. maja 1879. V Ixellesu pri Bruslju. »Til Ulenspiegel« je preveden že par let v slovenščino; izdala ga je Tiskovna zadruga v Ljubljani.

Reprezentančna jugoslovenska umetniška razstava v Pragi. Na poziv umetniškega društva »Hollar« v Pragi priredi združenje jugoslovenskih likovnih umetnikov v Pragi veliko umetniško razstavo jugoslovenske grafike, na katero bodo pripuščene tudi risbe in po možnosti celo akvareli. Ta razstava bi se imela vršiti že septembra meseca, a je odložena na november, da bo vsem našim grafikom omogočeno sodelovanje. Vabijo se k udeležbi člani Združenja, a tudi nečlani brez razlike smeri. Prijave je poslati do 15. septembra ljubljanski sekciji združenja (U. O. U. Tehn. srednja šola). Rok za pošiljanje umotvorov objavimo pravočasno. Z ozirom na razna vprašanja moremo pomiriti gg. umetnike glede sestave juryja v tem smislu, da sigurno ne bo sestavljen iz neumetnikov.

Zdravstvo

Zdravniška posvetovalnica

G. G. K. v. N. Če ti vbrizgne apno, živo ali ugašeno, belina, malta itd. v oko, kapljaj v oko vodo, v kateri je raztopljen košček sladkorja, ki se spoji s kalcijevim oksidom, odnosno lugom v sladkornato apno, katero ne razjeda in ne peče. Pozneje si izpiraj oko s čisto mlačno vodo, in si delaj obkladke z ruticami ali vato, namočeno v nji. Prej pa, ko moreš, se obrni na zdravnika. — Če je prva pomoč takoj pri rokah, in so bile količine apnene spojine neznatne, se bo dala škvara do dobrega popraviti. Če je roženica — (vzbočena, steklenoprozorna kožica nad zrenico) — načeta, se oko, če se ni v prvih trenotkih razjedanja ustavilo s sladkorno vodo — ne more popraviti brez posledic. Vedno ostane brazgotinica v podobi večje ali manjše, več ali manj okvarjenca moteče meglice. Zato ne odlašati s potjo k zdravniku, ali kar je še boljše: v bolnico. — *G. M. K. v Lj.* Le zanesite se brez strahu in dvomov na vaše izbrance. Ljubljanica prav tako reflektira ultravijoletne žarke, kot Sava, morda še bolj, ker ima gladkejšo in mirnejšo površino; in pri Sv. Jakobu na Brezovici, ki je za dober meter višji od sedaj širom Jugoslavije po svojih posebno imenitnih ultravijoletnikih znanega pogorja, pridete tej metodski diferenci na svoj račun. Namreč v teoriji. Ker se pa ultravijoletni žarki za nobeno, še tako okusno reklamo ne zmenijo, rišejo po fotografskih ploščah tako, kot se udejstvujejo v istini, t. j. krepkejši, kot so, tem manjše ekspozicijske dobe zahtevajo od fotografskih objektivov in plošč. In če se obrnete na fotografe, — saj imate med svojimi znanci gotovo kakega izvežbanega amaterja, — vam pove, da je n. pr. dne 1. septembra 1927 točno ob 1. uri popoldne prav toliko ekspozicijskega časa za pravilni posnetek cerkvice na Brezovici (806 metrov) potrebnega, kot one sv. Roka v Dravljah (303 m). To so diference, ki praktično glede učinkovitosti povsem izginjajo. Isti fotograf nam pa tudi pove, da je visoko v planinah, t. j. nad 1500 m — stvar drugačna, in da bo treba ekspozicijsko dobo na Kredarici ali na vrhu Triglava (radi refleksov tudi ob snegu v dolini, ob velikih jezerih, ob morju) izdatno skrajšati, ker bo sicer slika hipereksponirana, uprav radi faktične, praktično v poštev prihajajoče sile ultravijoletnih žarkov, o katerih smo na tem mestu že toliko in tolikrat pisali, da bi si svojo sodbo vsak davno že lahko ustvaril, če bi naša pojasnila pazljivo čital. — *G. H. P. v B.* »Krčnice« so samo v toliko lahko posledica razširjenega srca, v kolikor zastaja kri pri dovajanju v srce iz periferije. Glavna napaka tiči v nedostatni elasticiteti in žilavosti njihovih sten, slabotnost, ki je mnogokrat prirojena. Neposredne nevarnosti navadno ne provzročajo, tudi ne, če bi »počile«, če je zdravniška pomoč v bližini. Seveda so pa ljudje že tudi izkrvaveli iz njih. Druga nevarnost so vnetja in infekcije (praskanje z umazanimi nohti!), ki lahko vodijo do zastrupljenja krvi, nadalje trombozacije (zamašenja) in celo embolije (zaneski krvnih zamaškov n. pr. v možgane). Kdor trpi na razširjenih dovodnicah, naj si ovija dvignjeno nogo s flanelastimi ovoji, pričenši z ovijanjem pri prstih. Tudi ovoji, kot nogavice iz gumija, so prikladni, samo bolniki jih težko prenašajo, ker peko, provzročajo srbenje (praskanje), in zbog tega ekscese in tvore. Popolnoma ozdravljiva pa bolezen ni. V vseh težjih primerih, zlasti kjer je treba operativnega zdravljenja, se je treba obrniti na kakega kirurga. — Tudi glede golše, se bo treba obrniti na zdravnika. So golše, katere se dá tudi brez operacije odstraniti; mnogokrat je pa golša samo eden izmed drugih znakov posebnih bolezni, o katerih ne moremo tukaj razpravljati. Operacija ni lahka, in osobito radi zapoznelih krvavitev ne povsem nevarna. Če spreten operater operira, ni treba, da bi delo skazilo v izdatnejši meri vrat. Seveda brazgotina ostane, dasi časih komaj opazljiva. Poizkusite za enkrat sledeče: 1 gr jodovega natrija raztopite na 1 liter destilirane vode. Od te tekočine naj jemlje bolnica po 1 žličko na dan, toda vsaj leto dni. Po par mesecih zdravljenja se bo videlo, če se je golša zmanjšala in če se bliža normalni velikosti grlače. — *G. M. P. v H. pri V.* Jasno je, da »zdravil« za bronhijalni katar v strogem pomenu besede ni. Kašelj skušamo ali ublažiti, ali pa izkašljevanje otežkočiti. Bolezen ozdravi lahko samo narava. — Po vašem opisu ni moči spoznati, ali gre v tem primeru za slabo izlečen oslovski kašelj, ali za astmatične napade, kar je verjetnejše. Poskusite previdno z zdravilom »Pilka« ali »Taumagen«, odnosno opozorite zdravnika na ta dva preparata, če res doslej ni nobeno zdravljenje pomagalo. Sicer vam pa tudi mi svetujemo premembo zraka. Morda daste otroka do jeseni visoko kam na Gorenjsko, in v zimskih mesecih, če hočete na morje, kar pa nikakor ni potrebno. V zadnjem primeru bi vam svetovali otok Hvar (s srednjo zimsko temperaturo 11.5 C). — *G. M. G. v L. p. F.* Seveda tudi živčno bolan človek lahko oboli na pljučih; navadno pa pljučna bolezen vpliva neugodno na živčevje, tako da je v prvi iskati vzroka drugi. — Če imate v vašem kraju primeren vrt ali park, ali lopo v njih (kjer pa sme biti zrak ne prašen, ne dimast), ležite pod milim nebom, kadar vam to pripušča čas. Tudi nočujete lahko, seveda primerno zavit in zadet z odejami, izven hiše. V spalnici imejte odprta okna, tudi ponoči, in če ste se temu polagoma privadili, tudi pozimi v najhujšem mrazu. Sicer se polagoma z vodo utrjujte. Umivajte se najprvo s postano vodo (+ 20° C) po laktih, potem po nogah, po mečeh, bedrih, pozneje po prsih in končno po ostalem telesu. Vodo si s frotažo otrite v kožo, tako, da ta vedno lepo pordi med aktom. Polagoma prehajajte k nižji temperirani vodi, in sicer v toliko, v kolikor vam prija. — Če ste brez temperatur (ne nad 37° C), in če ne dobite po solnčenju zvišanih temperatur, se lahko previdno solnčite po 5 do 10 minut dnevno. Torej: ležalna kura (do 6 ur na dan poleg normalnega ležanja), svež zrak, utrjevanje in frotiranje z vodo, dobra, točna hrana. Alkoholu in nikotinu se treba odreči. — Pravilno očiščen petrolej, ki je zmes raznih ogljenčevih vodencev, smatramo danes za nestrupen, vsaj so znani primeri, ko so spili ljudje po 400 gr petroleja, ne da bi se resnejše okvarili. Kjer je pa petrolej slabo rafiniran in vsebuje nižje destilirane lahko in brzo izhlapevajoče sestavine, kot petrolejski eter, bencin, lignin itd., postaja sorazmerno svojim primesim otroven. Znani so primeri, ko je požrek bencina končal otroka, ali da so se ljudje zadušili v prostorih, v katerih je bencin izhlapeval. Čist petrolej provzroča samo slabosti, bljuvanje, izpremembe na sluznicah in koži itd., malokdaj pijanost, in to pač samo zbog omenjenih primesi. Iz tega je razvidno, zakaj enkrat »petrolej« ljudem nič ne stori, enkrat jih opijanja in omami, jih drugokrat pa zopet okvari na zdravju, ali celo umori. — *G. Fr. L. v L.* Revmatizem in protin je dvoje različnih bolezni; prvi je infekcijska (nalezljiva) bolezen, druga bolezen presnavljanja.

KRIŽANKA »AEROPLAN«

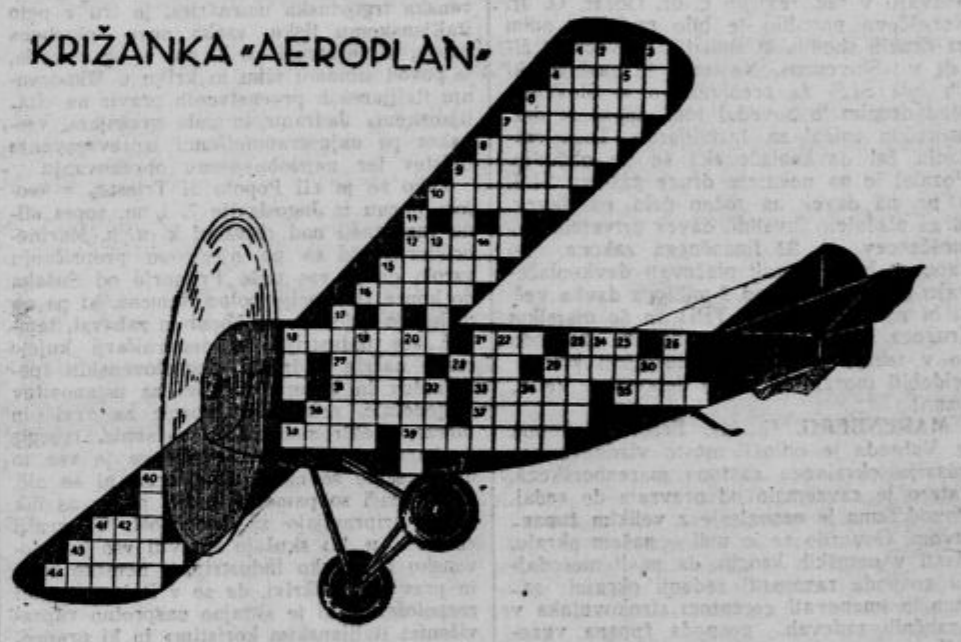

Pomen besed:

Vodoravno: 1. žito; 4. molilni pripomoček; 6. dober elektrovod; 7. koroško - štajersko gorovje; 8. sportna sekcija; 9. shod trgovskega značaja; 10. koristna žuželka; 12. domača žival; 15. gorovje v Karpatih; 16. reka v Slavoniji; 18. pritok Vardarjev; 21. sokolska kratica; 23. osebni zaimek; 27. latinski izraz za »ljubezen«; 28. obrtnik; 29. silikat; 31. prenašalec tovorov; 33. govedo; 35. mesto v Rusiji; 36. francoski izraz za »trebuh«; 37. posoda; 38. žensko krstno ime; 39. cirkuški izvežbanec; 41. ruska reka; 43. moško krstno ime; 44. žlahten plin.

Navpično: 1. mesto v Istri; 2. jedilno orodje; 3. ruska reka; 4. ledeniška naplavina; 5. števnik; 6. rogar; 7. ladja puščave; 8. mesto v Čehoslovaški; 9. drvarsko orodje; 11. spačeno bitje; 13. sorodnik; 14. kratica; 15. skrivnost; 17. uspavalna sila; 18. tekstilna rastlina; 19. rimsko mesto; 20. gora v Armeniji; 21. kovina; 22. hranivo; 23. srbohrvatski izraz za »oče«; 24. nikalnica; 25. veznik; 26. organ; 29. pridevnik (svetost); 30. kratica poleg uradnega podpisa; 32. vrednostni papir; 34. žensko krstno ime; 36. osebni zaimek; 40. mehanski pojav; 41. božanstvo; 42. organ; 43. francoska kratica.

Rešitev križanke «Vaza s cvetjem»

Vodoravno: 1. «Bela ptica», 7. se, 8. Orion, 9. no, 11. osat, 13. real, 15. Vič, 17. Rim, 18. alt, 20. era, 21. Ida, 23. Raoul, 25. dolar, 27. tobak, 29. Isa, 31. oni, 33. Ada, 35. Porurje, 36. iznad. — *Navpično:* 1. Bes, 2. Loti, 3. ar, 4. Pij, 5. I. N. R. L, 6. Ana, 7. sobar, 10. oltar, 12. avto, 14. Emil, 16. čeko, 17. Rada, 19. lani, 22. da-li, 24. uta, 26. oko, 28. beduin, 30. srp, 32. nje, 33. ar, 34. ar, 36. oni, 37. jod, 39. to.

Fašistični literarni imperijalizem

Koncem preteklega leta je začela v Rimu v založbi »La Voce« izhajati nova italijanska revija »*Novecento*« (»900«) s podnaslovom »Cahiers d' Italie et d' Europe«. Izhajala naj bi štirikrat na leto, in sicer v *francoskem* jeziku. V reviji sodelujejo znani pisatelji raznih evropskih narodnosti: Bontempelli (urednik), Barilli, Cecchi, Georg Kaiser, Pierre Mac Orlan, James Joyce (Irec), Ramon Gomez de la Serna i. dr. Že nekaj časa pred izidom prve številke se je vnela velika polemika radi revije in načrtov njenih izdajateljev. Beležimo vse te stvari, da nam bo jasno, v koliko so fantastični fašistovski načrti zajeli že literarne može.

V polemiki se je najprej javilo nekaj literatov, ki so trdili, da je naslov nove revije njihova lastnina. Nato so začeli obravnavati vprašanje, zakaj ne bo izhajala nova revija v italijanskem jeziku, ker vendar Nova Italija (če izvzamemo ekskluzivni »Convegno«) dozdaj nima nobenega reprezentativnega časopisa, kakor je n. pr. »Nouvelle Revue Française« ali »Commerce«. Curzio Suckert-*Malaparte*, založnik revije »900«, je na te napade dal tak odgovor, da je radi svoje drznosti nemudoma izzval tudi pariški literarni tednik »Nouvelles Littéraires«. Curzio Malaparte, mlad fašistovski polemik, živahen rimski kozer, toda vedno v političnih vodah jadrajoč literat, pisec knjige »Europa vivente«, v kateri je iz teorij Charlesa Maurrasa in Georgesa Sorela sklanfal nekakšno fašistično doktrino, je bil nedavno imenovan za direktorja bivše založbe Avant-gardistov »La Voce«, ki se je zdaj na fašistovski bazi z državno subvencijo nanovo etablirala. Ta Malaparte je torej v svojem odgovoru izjavil, da je v načrtih nove revije tudi — »*italijanizacija dekadentnega francoskega jezika*, eksperiment, za katerega se pa Francozi prav lepo zahvaljujejo.

Bontempelli, ustanovitelj, izdajatelj in urednik »900«, se sicer ni izjavil tako odločno, toda tudi on misli, da je Rim še vedno središče sveta. Ker so Bontempellijeve ideje simptomatične za psihozo vse mlade Italije, posnemamo njegove misli iz intervjuva, ki ga je priobčil milanski literarnopropagandistični tednik »La Fiera Letteraria«:

»Naše stoletje se po mojem ne začenja s prvimi leti 20. stoletja. 19. stoletje se je za Evropo nehalo z l. 1915. 20. stoletje pa se začenja — vsaj za nas — z l. 1922. Vsa duhovna in materialna zmešnjava let 1919 in 1920 je del viharne akcije, ki je morala pomagati vojni pri njenem delu: nepreklicno končati 19. stoletje. V vojni in v povojnih težavah let 1919 in 1920 so zgoreli zadnji ostanki degeneriranega romantizma. Z letom 1922 se je začela velika protiromantična doba. In sicer za nas in za Evropo, *ki ji bo nudila Italija svetle vzore in jih ji že nudi. (!)* Nova svetovna zgodovina se začenja še enkrat z Rimom. Če se Italija zaveda svoje misije, tedaj je njena prva in najvažnejša dolžnost, da se kar najbolj »evropeizira«. Ta »evropeizacija« pa ni internacionalna past, ampak čisto *imperialne narave*. S tem je tudi rečeno, da nam je uporaba francoskega jezika samo sredstvo za razširjenje idej in da je vse govorjenje o primatu in plemenitosti italijanskega jezika, ki ga ni mogoče prevajati, v tem našem slučaju nepotrebno . . . Drugim prepuščamo nalogo, *da osrečijo z italijanskim jezikom ves kulturni svet:* težavno delo, ki mu pa bodo naša pripravljalna dela *izredno koristila*.«

Karakteristikon nove revije je torej v tem, da se šopiri z internacionalno in evropsko gesto, da pa vidi začetek vseh stvari v Rimu, to se pravi: v fašistovskem Rimu. Bontempelli se je tega nasprotja zavedal, toda zato ni nič manj duhovito napisal o prvi številki blesteč uvod in nekaj dobrih glos. Ne gre, da bi na tem mestu zavračali njegove sumarične trditve, da sega romantična epoha od Kristusove pridige na gori do ruskega baleta, ali da je današnja generacija otrok antiteze ultranacionalnega duha kubizma in vse preveč logičnega duha futurizma, pač pa opozorimo na proces spreminjanja, ki je v današnji Italiji vodil mnoge, rojene v evropskem duhu, v prenapeti nacionalizem fašistov ali v »duhovni imperializem Italije«, kakor zahteva Ciarlantini v svoji knjigi ali že omenjeni Erik Curzio Suckert-Malaparte, ki je napisal za sedanji italijanski duševni ustroj zanimivo knjigo »Italia Barbara«, če tudi za imajo vsi za »Germana«.

Bentempelli s svojim duševnim fašizmom ne gre baš v ekstreme. Še vedno je ostalo v njem nekaj Evropca. Toda kljub temu v reviji, ki naj bi bila evropska, vriska ob grobu demokracije v Moskvi in Rimu. Bontempelli, skoz in skoz zapadnjak, ki odklanja Orient, proglaša koncem koncev Rim za glavno mesto sveta. Toda ne samo Rim iz antike, saj je iz antičnegia Rima, političnega žarišča, brez dvoma izšla evropska kultura iz kulturnega kroga sredozemskega morja. Tudi današnji Rim. Če bi bil proglas izliv religioznega značaja, naj velja. Ker se pa tiče duševnega primata fašistovskega Rima, je nekvalificiran in ga odklanjamo.

Na podlagi takih zmešanih pojmov je možno, da se Bontempelli v predgovoru bavi tudi z mnogimi anketami o »fašistični umetnosti«. Kaj naj bi to bilo? Bentempelli, mož evropske vesti in obzorja, razpravlja o tej fantazmagoriji, jo opravičuje, skuša literarno kodificirati, a se pri vsem tem zapleta v protislovja. »Critica Fascista« je bila od vsega početka v času najljutejše ortodoksnosti pod vodstvom svojih urednikov, Bottaia in de Pirroa, nekaj takega, kot je bil prejšnji revizionizem duha Ivana Blocha v soc. demokraciji. »Critica Fascista« je pripomogla k temu, da je dobil fašizem, ki je bil v začetku docela samo vojaškega ustroja in nastroja, neke vrste svetovni nazor. Danes hoče biti »Critica Fascista« nekakšna duhovna tribuna za posebno ostre debate o možnosti »fašistične umetnosti«. Marinetti je seveda izjavil, da je njegov futurizem umetnost par excellence, drugi so zopet trdili, da njihova umetnostna naziranja. Toda kaj je bil zaključek vse debate? Nič drugega, kot nove in prazne besede za staro in drugod že zastarelo zahtevo: rečejo »fašistično«, toda mnogi mislijo s tem nacionalno-neodvisno, drugi zopet samo narodno umetnost. Banalnost sama ob sebi razumljiva! Ali ni vsaka resnično velika umetnost vzrasla iz narodnih korenin, in šele iz takega srca raste v internacionalno širino?

Z vsemi silami si prizadeva ustvariti nova Italija svojo »fašistično« umetnost. Konture te nove umetnosti še ni mogoče videti, vse pa kaže, da utegnejo Italijani dobiti veličastne sintetične prikaze svoje zgodovine, da le bodo zrele umetnine in da ne bodo megalomanske! Ob koncu preteklega leta je namreč družba R. O. M. A. v Firenzi pod protektoratom kralja in Mussolinija razpisala književno nagrado, dostopno vsem italijanskim avtorjem, 10.000 lir za književno delo, ki pa mora obravnavati take teme: Slavnostni poem o Cezarju, ki je naznačil misijo Rima. — Drama o cesarskem Rimu, ki najde svojo skupnost in moč v dveh zakonih: Orel in križ. — Drama o italijanski duši, ki ruši verige srednjega veka in vodi k novemu življenju, ustvarjajoč najgrandioznejša dela umetnosti: renesansa, razumljena kot ustvaritev krščanstva. — Drama iz vojske, v kateri pomlad Italije piše na vrhove Alp: dalje kot na drugo stran se ne povrnemo! (Piu oltre, chè indietro non si torna.) — Poema o fašistovski epopeji, ki bo Italiji na Svetu zapela melodijo o preporodu rimskega Orla. — Poema o nedotakljivem, najčistejšem Stvarniku — Kristu — Rimljanu, duše naših duš, vere, ki nas združuje v eno družino, ki jo najbolj harmonično in najbolj živo ustvarja ta zemlja italijanska. — itd.

Letos je začel izhajati v Rimu še en nov časopis »Imperium«, ki bo služil razširjanju fašistične misli. Direktor lista je Silvio Maurano, sodelujejo pa: Marinetti, Settimelli, Mario Carli i. dr.

V takem ozračju je lahko umevno, da je v Italiji danes Rim nekdanjih Cezarjev moda. Danes spreminjajo revije svoja imena in dajejo nova, n. pr. Italia Augusta, Augustea ali Capitolinum. Pesnik Enrico Corradini je napisal novemu obrazu literarne Italije zanimiv komentar s svojo dramo »Giulio Cesare«, ki je njen glavni junak seveda — Benito Mussolini. Avtor suče sicer svoje osebe v historičnih kostimih in miljeju, toda zato kljub temu hitro uganemo, za kaj gre. Corradinijev Cezar-Mussolini govori o veliki kloaki Republiki, ki korumpira in mori vse križem! »Danes se me ne more lastiti nobena stranka, nisem niti na strani patricijev niti na strani plebejcev — sem Cezar Rima, Cezar rimskega ljudstva, in zato sem tu, da ustvarim novo edinstvo in da z njim prinesem mir.« (?) Kaj pa Brutus? Lahko si mislimo, da v tej drami ni ušel z zdravo kožo.

ß.

Dopisi

DOL PRI LJUBLJANI je sicer prav prijeten kraj v tihi dolini ob Savi — **vendar** ni vse tako, kakor bi lahko bilo. So različni ljudje, ki s svojim demagoštvom nasprotujejo sedaj temu, sedaj onemu, bodisi učiteljstvu, bodisi duhovniku ali pa komu drugemu, čeprav so ali pa so vsaj bili nekdaj istega stanu, to pa brez ozira na njih politično prepričanje in delovanje. Žalostno, a resnično da človek ne more vsem ustreči. Teh neprilik je rešen sedaj g. kaplan Janko Žagar, ki se je pred nekaj dnevi poslovil od Dola, v katerem je bival štiri leta. V tej dobi so ga vsi farani radi njegove vseobče prijaznosti, poštenosti in nepristranosti prav vzljubili. Da pa tudi on ni bil brez «prijateljev», ki so mu hoteli jemati ugled brez vsakršne podlage, je pač samo ob sebi umevno. Žalostno in značilno pri vsem skupaj pa je dejstvo, da so tako neosnovane govorice razširjali ljudje, ki bi morali, tudi če bi bilo na njih kaj resnice, prej vse prikrivati nego raznašati. Potem se pa čudijo gotovi krogi in očitajo da je napredno časopisje «brezversko», če piše «čez duhovnike» po takih govoricah v prepričanju, da so resnične. Kje je krivda, je pač jasno. Omenjenemu g. kaplanu pa vsa čast in hvala za njegovo delovanje in trud ter več miru in blagostanja na njegovem novem službenem mestu.

JESENICE. V nedeljo, dne 28. t. m. se vrši shod somišljenikov SDS in NSS ob pol 10. dop. v restavraciji «Pri Mesarju». Govorita gg. dr. Albert Kramer in Franjo Rupnik iz Ljubljane. Vsi na shod!

JESENICE. Za volitve daje vse informacije tajništvo kraj. org. SDS Jesenice vsak večer od 19. do 20. v lokalu «Edinosti», restavracija «Mesar».

JESENICE. Pomladku Rdečega križa na tukajšnji meščanski šoli se najprisrčneje zahvaljujemo, da je poslal najlina otroka Ukmar S. in Majnik S., uč. III. r. na svoje stroške na morje od 14. jul. do 1. avg., z željo, da bi še nadalje deloval v tem smislu. Starši.

TRBOVLJE. 18. t. m. zvečer se je vršil v Društvenem domu shod, na katerem je poročal g. dr. Korošec. Ta shod so pripravljali klerikalci tajno že ves teden. Vabili so na shod z nekakimi legitimacijami, s katerimi so se morali izkazati obiskovalci pri vhodu v dvorano. Postavljeni so bili tudi reditelji. Legitimacij je bilo izdanih 420, zborovalcev pa je bilo okrog 240 in sicer iz Trbovelj, Hrastnika in vse okolice, med njimi mnogo pristašev drugih strank. G. dr. Korošec je hotel popraviti menda to, kar je pokvaril v tuk. revirjih g. dr. Gosar. G. dr. Koroščevo poročilo je bilo podobno onim na drugih shodih, ki smo jih že večkrat čitali v «Slovencu». Našteval je zasluge, ki jih ima SLS za prebivalstvo v Sloveniji. Med drugim je povedal tudi, da se je drž. proračun znižal za 1 milijardo. Tega znižanja žal davkoplačevalci še ne občutijo. Pozabil je na nekatere druge zasluge SLS, n. pr. na davek na ročno delo, na davek, ki ga plačujejo invalidi, davek privatnih nameščencev, čl. 82 finančnega zakona, po katerem bodo morali plačevati davkoplačevalci sreza Laško nad 2 milijona davka več, ki bi ga sicer plačala TPD, in še marsikaj drugega. — Po zatrdilu nekega gospoda so v taboru SLS že vsi tukajšnji kmeti pridobiti morajo še samo delavstvo. Vederemo!

MARENBERG. G. inž. Franjo Pahernik iz Vuhreda je odložil mesto vladnega komisarja okrajnega zastopa marenberškega, katero je zavzemalo od prevrata do sedaj. Povod temu je nesoglasje z velikim županstvom. Govorilo se je tudi v našem okraju, zlasti v nemških krogih, da misli merodajna gospoda razpustiti sedanji okrajni zastop in imenovati gerentom strokovnjaka v finančnih zadevah, gospoda župana vuzeniškega.

DOBOVA. Klerikalci lovijo glasove. Seveda ne pri nas, ker je zanje preslab teren, ampak v sosednih Kapelah. Obljubili so 50.000 Din za osušenje močvirnega «Jovsa». Nekateri pravijo: «Dober je denar, če ga prav prinese pes na repu» — drugi pa: «Kadar konja love, mu ovsa molé». Mislimo, da je zadnje še najbolj resnično. Na rovaš tej obljubi se je že pričelo z delnim čiščenjem in je lahko delavec zaslužil po 200 Din na dan, samo ne ve se, kdo bo plačal. Zdi se nam, da je ta obljuba mišljena takole: «Kapelčanom obljubimo 50.000 Din, lahko tudi več, a ker se bodo Dobovčani uprli ne bo treba nič plačati, tako bo ostala koza cela, volk sit, kroglice pa naše!» Mi ne zavidamo Kapelčanom, če se jim posreči osušiti travnike, toda toliko so gotovo razumni, da uvidijo škodo, ki bi nam jo napravil samo en jarek, po katerem bi ves tok Sotle pridrvel na naše polje in bi ne imeli časa najmanjše stvari odpeljati. Ravno zato, da skupno s Kapelčani osušimo cel «Jovs», smo predložili pravila za ustanovitev vodne zadruge potom katere bi se lotili stvarnega dela. Zato smatramo to novo početje z osuševanjem le nekako norčevanje iz nas vseh. Potrdite nam najprej že davno predložena pravila! — Več prizadetih.

BOŠTANJ OB SAVI. Prostov. gasilno društvo se iskreno zahvaljuje g. Podvincu, industrijalcu v Radečah, za njegov ponovni plemeniti dar v znesku 1000 Din, za katere je društvo nabavilo veliko 500 sveč močno karbidovko. Hvala tudi vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli do lepega gmotnega uspeha veselice preteklo nedeljo.

LJUBNO V SAVINJSKI DOL. V ponedeljek 15. t. m. smo obhajali lepo uspelo slavnost štiridesetletnega obstoja tuk. gasil. društva. Slavnost se je pričela v nedelio zvečer z baklijado po trgu in v ponedeljek zjutraj z budnico. Popoldne so prihitela bratska društva v precej zadovoljivem številu, da z nami praznujejo veseli jubilej. Zbrane tovariše in občinstvo je pozdravil na veseličnem prostoru načelnik g. Šerbela ter na kratko orisal sestanek in delovanje društva od začetka do štiridesetletnice. Čedno aranžirana slavnost je napravila najboljši vtis. Pohvaliti moramo cenjene dame, ki so z največjo požrtvovalnostjo skrbele za brezhibno in prijazno postrežbo, pevsko društvo «Raduho», ki je zapelo več lepih pesmi in godbo «Zarja» iz Šoštanja, ki je neumorno svirala. Hvalevredno je, da so se vsi občani v obilni meri potrudili z darovi in delom da pripomorejo slavnosti k lepemu uspehu.

SREDIŠČE OB DRAVI. (Volilni shod.) Dne 31. avgusta ob 20. zvečer se bo vršil javen shod Združene gospodarske liste na Grabah pri Središču v prostorih gostilne Lovro Kosi. Vabimo na shod vse pristaše napredne sloge. Na shod prideta g. dr. Lj. Pivko in obl. poslanec g. Urek.

Gospodarstvo

Položaj na naših borzah

Tedenski devizni promet 12.5 milijona Din. Čvrstejša tendenca na tržišču državnih papirjev.

Zaradi praznika v pondeljek so bili v preteklem tednu samo 4 borzni sestanki; zato je bil tudi promet razmeroma manjši. Celokupni tedenski devizni promet je v preteklem tednu znašal 12.5 milijona Din napram 19.1, 11.6 in 12.6 milijona Din v predhodnih treh tednih. Privatna ponudba v devizah je bila znatnejša. Nudile so se predvsem devize na Newyork, Prago, Berlin, Dunaj in Pariz. Narodna banka je v glavnem intervenirala le v devizah na Curih in London. V tečajih posameznih deviz ni bilo znatnejših sprememb; edino deviza na Italijo je bila zadnje dni precej čvrsta ter se je dvignila od 309.25 — 310.25. Največ so se trgovale devize na Curih, London in Newyork.

Na ljubljanski efektni borzi sta pretekli teden pričela notirati dva važna arbitražna papirja, in sicer delnice Kranjske industrijske družbe na Jesenicah in delnice Tvornice za dušik v Rušah. Oba papirja se trgujeta tudi na dunajski efektni borzi. Delnice Kranjske industrijske družbe so trenotno zelo čvrste ter se je njihov tečaj v skladu z dunajskim tečajem dvignil tekom prvih treh dni, odkar notira; na ljubljanski borzi od 360 denar na 390 denar.

Na zagrebškem efektnem tržišču je bila tendenca v Vojni škodi v početku tedna nekoliko mlačnejša, proti koncu tedna pa se je pojavilo zopet večje povpraševanje, kar je povzročilo, da se je tečaj znova okrepil na 351. Močno se je zadnje dni dvignilo investicijsko posojilo, ki je bilo včeraj zaključeno po 86.50. Manj zanimanja je trenotno za agrarne obveznice, ki notirajo 50.

Na tržišču bančnih vrednot tudi ni bilo pomembnejših sprememb. Prijaznejša je bila tendenca za industrijske papirje, vendar ni prišlo do večjega prometa. Trboveljska je narasla na 480. Tudi Gutmann in Danica notirata višje, dočim je Union mlin popustil.

Jugoslovensko pomorstvo v italijanski luči

c. d. **V Trstu**, avgusta.

Ni je stvari, ki bi bolj bolela Italijane, kakor prizadevanje Jugoslavije, da se popolnoma osamosvoji od italijanskega jerobstva, zlasti kar se tiče morske plovbe. Vsaka nova ladja, s katero se pomnoži jugoslovenska trgovinska mornarica, je trn v peto italijanskemu tisku, vsaka nova plovbena proga, ki se otvori ali ki naj bi se otvorila, je povod silnemu viku in kriku o oškodovanju italijanskih prvenstvenih pravic na «italijanskem» Jadranu in celo grožnjam, vsekakor pa najnesramnejšemu izprevrgavanju dejstev ter najzlobnejšemu obrekovanju.

Tako se je «Il Popolo di Trieste» v svojem pismu iz Jugoslavije 7. t. m. zopet silno razkoračil nad «bivšimi k. u. k. Marinebrüderji», ki so po njegovem prepričanju vzrok, da je vse naše Primorje od Sušaka do konca Dalmacije polno Nemcev, ki pa ne prihajajo tja samo se kopat in zabavat, temveč kot industrijci in denarničarji kujejo razne načrte v družbi «jugoslovenskih špekulantov in korupcijonistov» za ustanovitev ladjedelnic, pristanišč, tvornic za vrvi in mreže, elektromehaničnih delavnic, tvornic za barve, cementarn. Seveda pa je vse to danes samo še načrt. Storjenega ni še nič, toda Nemci so pametni ljudje, pa se na tak način pripravljajo za bodočnost. Ti vražji «bivši k. u. k.» skušajo spraviti vso jugoslovensko pomorsko industrijo v nemške roke in prav oni so krivi, da se v Dalmaciji goji razpoloženje, ki je skrajno nasprotno «upravičenim italijanskim koristim» in ki preprečuje vsako zdravo italijansko inicijativo.

Kar se tiče pomorske plovbe, pravi omenjeni časopis, je kombinacija sušaške družbe «Vesna» s hamburško «Hapag» za jugoslovenski izseljeniški promet padla v vodo, češ, ker je Cunard Line znala žrtvovati primerno vsoto in tako dokazala gospodom, da se obratovanje te proge ne izplača. Sedaj se snuje nova jugoslovenska družba s soudeležbo Cunard Line v isti namen, toda, kakor ve «Popolo di Trieste», ta družba ne bo imela nikakršnih privilegijev s strani države. Tako bo konkurenca mogoča in «Popolo» nujno poziva tržaško Cosulichevo družbo, naj ne zamudi prilike. Kar se pa tiče dalmatinsko - egiptske in dalmatinsko - levantinske proge, ki naj bi se uvedli z nemško ali angleško soudeležbo, pa meni «Popolo», da še dolgo ne bo nič, ker je promet malenkosten in bi se redne proge sploh ne mogle vzdrževati brez močne državne podpore, kakor se sploh vse obstoječe proge vzdržujejo le s pomočjo take podpore.

«Popolo» meni, da je vobče jugoslovenski izvoz tak, da mu ne prija pomorska pot preko Jadrana. Za poljske in gozdne proizvode ter živino, kar tvori glavni del jugoslovenskega izvoza, je primernejša pot po Savi in Donavi, ker je itak večji del tega izvoza usmerjen proti severu in severozapadu. Poteklo bo še mnogo časa, preden se bo ta izvoz mogel usmeriti na Jadran, za kar je treba novih železnic, novih pristanišč, novih javnih skladišč, novih plovbenih prog, česar vsega pa danes ni in tudi ne bo kmalu. Zato se mora z italijanske strani še storiti vse, da se prepreči bodoča škoda. Geslo o «italijanskem Jadranu» se mora uveljaviti v vsaki trgovinski in industrijski inicijativi!

Edino, kar bi bilo po «Popolovem» mnenju mogoče oživotvoriti v najbližjem času, bi bila zgradba velike ladjedelnice med Šibenikom in Splitom. Ali ker so tudi tu vmes «bivši k. u. k. Marinebrüderji», gre tudi tu za pomoč s strani «nemških bratov». Taka ladjedelnica bi se izplačevala, ker bi imela dovolj dela s popravami in gradnjo novih ladij. Treba bi bilo kakih sto milijonov dinarjev, a Nemci bi dali ves materijal in stroje. Toda slaba je, kar se tiče izvežbanega delavstva, ki ga Jugoslavija nima. Edina možnost bi bila, da se pokliče primorsko delavstvo, toda «bivši k. u. k.» hočejo imeti nemško, ki je silno drago, in to bi ugonobilo podjetje. «V vsakem primeru pa bi morali biti primorski delavci silno oprezni pri zaposlenju s strani jugoslovenskih podjetij, ker se je v deželi korupcije in najnepoštenejšega afarizma treba zavarovati proti vsakemu presenečenju!»

In to še ni vse! «V vsakem jugoslovenskem podjetju so ljudje, ki onemogočajo tudi najskromnejši uspeh. Korupcija in politika se vrivata vsepovsod in početniki vsakega podjetja so špekulanti, ki brezobzirno uničijo cele družine, samo da si napolnijo lastne žepe. Na takih lepih temeljih so se v Jugoslaviji ustanovile banke, industrijska, trgovinska podjetja, ki so propadla, ko so dosegla višek, in potegnila s seboj neštete žrtve, dočim pa so korupcijonisti, ki so jih ustanovili, seveda obogateli.» Ko so stvari take, se Italijanom pač ni treba bati škode s strani nameravanih jugoslovenskih pomorskih industrijskih podjetij. «Dokler se bo gojilo protiitalijansko čustvovanje, ne bo v Jugoslaviji nič stalnega, nič trajnega in Italija stori prav, če pomaga Jugoslaviji, da se vendar že spravi na pot politične in gospodarske realnosti, ki ne bo mogla biti nikdar protivna italijanskim koristim!»

Torej proč «bivše k. u. k. Marinebrüderje», proč Nemce in Angleže in vozimo se v naročje našim ljubim sosedom Lahom, pa bo vse prav in vse dobro! Potem ne bo več ne špekulacije, ne korupcije, temveč vse tako lepo kakor v Italiji!

Hvala lepa!

= **Ukinjenje obrtniških kreditov pri Narodni banki.** Narodna banka je, kakor znano, v juliju ukinila nadaljnje dajanje 6% obrtniških kreditov z motivacijo, da ima sedaj novoustanovljena Obrtna banka SHS skrbeti za kreditne potrebe obrtništva. Za interese obrtništva so se takoj zavzele naše gospodarske zbornice in obrtniške organizacije, ki so prosile centralo Narodne banke, da naj še v bodoče, dokler Obrtna banka SHS ne bo mogla poslovati v polnem obsegu, daje kredite obrtništvu. V zadnjem času so prihajale iz Beograda vesti, da bo Narodna banka tudi v bodoče dajala kredite velikim obrtnikom, sedaj pa so gospodarske zbornice prejele od Narodne banke obvestilo, da ona ne more spremeniti svojega sklepa, ker je do sedaj dajala obrtnikom kredite le izjemoma kot pomoč in ker dajanje obrtniških kreditov ne spada med redne bančne posle Narodne banke.

= **Možnost povišanja obrestne mere za vloge v Sloveniji.** V krogih slovenskih denarnih zavodov, tako bank kakor tudi hranilnic, razmišljajo, če ne bi po otvoritvi podružnice Državne hipotekarne banke v Ljubljani kazalo, povišati obrestno mero za vloge. Kakor znano, bo Državna hipotekarna banka obrestovala vloge po 6% torej za 1% višje kakor naše banke. Naravno je da bodo naši denarni zavodi morali v primeru povišanja obrestne mere za vloge povišati tudi obrestno mero za posojila in kredite. Narodna banka vodi že preko pol leta odločno akcijo za znižanje obrestne mere. Vsa ta akcija pa postaja iluzorna, če vodstvo Narodne banke nima toliko vpliva da bi moglo preprečiti navijanja obrestne mere s strani Državne hipotekarne banke.

= **Likvidacijski narok Slavenske banke.** Iz Zagreba poročajo: V veliki dvorani Slavenske banke se je pričel včeraj likvidacijski narok pod predsedstvom upravitelja konkurzne mase sodnega svetnika Golubovića. Doslej je prispelo okrog 300 prijav, a še vedno prihajajo nove. Narok bo trajal nad mesec dni. K današnjemu prvemu naroku je prispelo 1500 upnikov. Za prijave iz Amerike je dovoljen najdaljši rok. Narok se nadaljuje v pondeljek ob 8. zjutraj.

= **Letošnja kmetijska razstava.** Ugodni uspehi, ki jih je dosegla lanska jesenska kmetijska razstava, so dali upravi velesejma in merodajnim gospodarskim organizacijam pobudo za nadaljnje prirejanje takih razstav, ki so poklicane, da pomagajo našemu kmetijstvu do novih uspehov. Letošnja razstava, ki se bo vršila od 17. do 26. septembra v Ljubljani na velesejmu in bo imela 6 raznih oddelkov, ima namen, dvigniti trgovino s tistimi pridelki, pri katerih je nadaljnji razmah produkcije odvisen predvsem od boljše trgovine. Važen namen zasleduje pa tudi s tem, da se producenti z ogledovanjem in primerjanjem dotičnih pridelkov navdušujejo za izboljšanje dosedanjih uspehov. Ker bo imela razstava trgovinsko obilježje, bodo vsi razstavljeni pridelki naprodaj in se bodo obenem sprejemala naročila na razstavljeno vzorčno blago.

= **Francosko - nemški gospodarski Locarno.** Po naziranju pariških listov predstavlja pravkar sklenjena trgovinska pogodba med Francijo in Nemčijo mejni kamen v razvoju francosko - nemških trgovinskih odnošajev, pravi gospodarski Locarno. Pariški «Paris Soir» čestita obema delegacijama, katerima je uspelo ustvariti pogodbo, s katero so odstranjena številna interesna nasprotstva. Najvažnejša točka pogodbe je obojestransko priznanje največjih ugodnosti. Francija v svojem gospodarskem zakonodajstvu sicer ne pozna klavzule o največjih ugodnostih, vendar je de facto dala Nemčiji največje ugodnosti, kajti nemški uvoz bo od 16. decembra t. l. deležen vseh ugodnosti (minimalnih tarif), katere bo Francija v bodoče dala tretjim državam.

= **Oficijelni katalog II. pokrajinske razstave «Ljubljana v jeseni»** (17. do 26. septembra t. l.), je zopet prevzelo v samozaložbo reklamno podjetje Saturn v Ljubljani. Ta tvrdka je že izdala letošnji velesejmski katalog, ki je po svoji zanimivi vsebini žel splošno odobravanje. Našim tvrdkam se zopet nudi lepa priložnost, da obrnejo pozornost konzumentov nase. Naročila za oglase in vsa pojasnila daje «Saturn» ali pa urad ljubljanskega velesejma.

= **Licenciranje bikov v mariborski oblasti.** Tekom letošnje pomladi se je vršilo zakonito predpisano licenciranje bikov po vseh sodnih okrajih mariborske oblasti. Predvedlo se je skupaj 2168 bikov. Po pasmah odpade na simodolsko 666, na marijodvorsko 620, na pomursko 313 in na pincgavsko 128 bikov, 384 je bilo medsebojnih križancev teh pasem; 66 bikov pa je bilo tujih (nedovoljenih) pasem. Sposobnih je bilo 518 (78 %) simodolcev, 463 (75 %) marijodvorcev, 252 (81 %) pomurcev, 81 (63 %) pincgavcev in 197 (51 %) križancev. Ostali so nesposobni. Pripuščanje teh nesposobnih bikov ali sploh na licenciranje neprignanih bikov se kaznuje z denarno globo 250 Din. V smislu zakona je potrebno, da ima vsaka občina najmanj enega bika na vsako pričeto stotino krav in telic. Na ta način znaša primanjkljaj bikov 353, in sicer 131 marijodvorcev, 100 simodolcev, 80 pomurcev in 42 pincgavcev. Občine so dolžne, da si manjkajoče bike nabavijo. Lastniki najodličnejših bikov prejmejo državne premije po 800 Din in veliko ministrsko diplomo. Lastniki nadaljnih izvrstnih bikov pa dobe oblastno nagrado 600 Din in pohvalnico. Lastniki nadaljnih prav dobrih bikov dobe pohvalnico in prvo okrajno nagrado. Ostali dobri bikodrželi prejmejo nagrade iz blagajn okrajnih zastopov. Obvezani pa so, da bika drže za pleme še vsaj eno leto. Vse priznanje gre oblastnemu odboru v Mariboru, ki je takoj v pričetku svojega delovanja prispeval vsekakor znatni znesek 30.000 Din.

= **Italijanska trgovinska bilanca.** Po podatkih italijanskega finančnega ministrstva se je italijanska trgovinska bilanca v prvem polletju tekočega leta izboljšala. Uvoz je nazadoval na 11.9 milijard lir (I. polletje 1926 14.2 milijarde lir), izvoz pa se je dvignil na 8.5 milijarde lir (8 milijard). Trgovinska bilanca je bila torej pasivna 3.4 milijarde lir (6.2 milijarde).

= **Ugodni razvoj rumunske trgovinske bilance.** V prvem polletju t. l. je znašala vrednost rumunskega uvoza 16.9 milijarde lejev, vrednost izvoza pa je dosegla 18.9 milijarde lejev, tako da je bila trgovinska bilanca v tem razdobju aktivna za 2.1 milijarde lejev. Zaradi povišanja carin se je znatno zmanjšal uvoz predvsem luksuznih predmetov.

= **Težka kriza v angleški premogovni industriji.** Po statistiki strokovne organizacije angleških rudarjev so angleški premogovniki pri prodaji premoga v inozemstvo od 1. januarja t. l. izgubili preko 5 milijonov angleških funtov (1380 milijonov Din). Težkoče pri plasiranju angleškega premoga so na kontinentu vedno večje. Finančni krogi zasledujejo potek dogodkov z veliko skrbjo za bodočnost. Zaradi težkoč pri oddaji premoga odpuščajo rudniki delavstvo. Število registriranih brezposelnih rudarjev je naraslo na 250.000, strokovna organizacija rudarjev pa ceni njihovo število na 300.000.

= **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave tiskovin, raznega materijala, borovih plohov, mehkih desk, steklenega papirja, gladilnega platna, sidola, globinpaste, hrastovih plohov ter prediva; do 30. t. m. pa glede dobave bakrenih plošč. Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 120 m³ jamskega lesa in 100 komadov cementnih cevi, do 6. septembra pa glede dobave raznih delov za jamske svetiljke. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 24. t. m. pri dravskem intendantskem skladišču (Kodeljevo) v Ljubljani glede dobave 12 polic za sušenje dvopeka; 25. t. m. pri ekonomskem odelenju generalne direkcije državnih železnic v Beogradu glede dobave raznovrstnega lesa; 1. septembra pri celjskem vojnem okrugu v Celju glede dobave 30 000 kg slame; 2. septembra pri mariborskem vojnem okrugu v Mariboru glede dobave 280.000 kg sena in 120.000 kg slame; 9. septembra pri 40. pešpolku «Triglavskem» (vojašnica Kralja Petra) v Ljubljani glede dobave raznih živil (testenine, riž, zdrob, fižol, kavne konzerve, mast, olje, kis, sladkor, koruza itd.); pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave plošč za mašenje, azbesta in grafita; dne 9. septembra glede dobave 150 komadov komposterjev. — Glede dobave kruha se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: 1. septembra pri komandi mesta v Čakovcu, 3. septembra pa pri komandi mesta v Dolnji Lendavi. — Pri ekonomskem odelenju direkcije državnih železnic v Ljubljani se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: 9. septembra glede dobave električnega materijala; 10. septembra glede dobave zatikačev, žaril in obločnic za heliofore. Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Borze

Ljubljana. (Prosti promet.) Dunaj 8.005, Trst 309.75, London 276.25, Newyork 56.78, Praga 168.6, Curih 1095.

Zagreb. (Prosti promet.) London 276.25, Newyork 56.77 — 56.79, Milan 310, Curih 1095, Dunaj 8.005, Praga 168.56; investicijsko 86.5, Vojna koda 351, agrarne 50.5.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.46, London 25.215, Newyork 518.625, Pariz 20.33, Milan 28.25, Bruselj 72.19, Praga 15.39, Budimpešta 90.525, Bukarešta 3.195, Sofija 3.75, Varšava 58, Dunaj 73.08.

Blagovna tržišča

Mariborski trg

Včerajšnji trg je bil boljše obiskan kakor preteklo soboto. Slaninarji so pripeljali na 21 vozeh 46 zaklanih svinj, ki so jih prodajali po 15 — 17.50 Din na debelo in 17 do 30 Din za kg na drobno. Krompirja je bilo na trgu 16 voz (cena 1 — 1.25 Din kg), čebule 20 voz (cena 2.50 — 3 Din kg), kumaric pa 10 voz (0.25 — 1.50 Din kg). Sena so kmetje pripeljali 10 voz. Cene senu so se gibale med 62.50 Din in 87.50 Din za 100 kg. — Ostale cene: **Perutnina:** kokoši 30 — 45, piščanci 15 — 25, race 25 Din kg. **Zelenjava in sočivje:** fižol 2.50 — 3.50 Din liter, karfijola 1 — 3, sveže zelje 0.50 — 2, endivija 0.25 — 0.75 Din komad, česen 8 do 14 Din kg. **Sadje:** borovnice 2 — 2.50, maline 6 — 6.50 Din liter, jabolka 4 — 7, hruške 5 — 7, breskve 18 — 26 Din kg. **Mlečni izdelki:** mleko 2 — 2.50, smetana 12 — 16 Din liter, sirovo maslo 40, čajno 50 do 60, kuhano 40 Din kg. **Jajca:** 1 — 1.50 Din komad.

Dunajska borza za kmetijske produkte (19. t. m.) Razpoloženje je na dunajskem tržišču postalo mirnejše. Ker se je cena rži v zadnjih dneh znatno dvignila, so se pojavile na tržišču ponudbe v ruski in ameriški rži, ki so ustavile tendenco nadaljnjega dviganja. Turščica je za malenkost popustila. Čvrsta je tendenca za oves. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 39—40.5, madžarska Tisa (80/82 kg) 43.5 — 44; rž: marchfeldska 38.5 — 39, madžarska 38.5 do 38.75; ječmen: prima 38 — 42, madžarski 38 — 41; turščica: rumunska 29 do 29.5, balgarska 28.75 — 29.5; oves: domači, rumunski in madžarski 30 — 30.5, češkoslovaški 30.75 — 31.25.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 20. VIII. 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanje)	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in hitrost v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Ljubljana (dvorec)	7.	763.4	17.1	77	SE 3	5	dež	0.1
	14.	762.9	21.3	48	E 4	1		
	21.	764.6	17.5	64	E 2	4		
Maribor	8.	762.6	15.0	86	W 8	3	dež	5.0
Zagreb		763.9	17.0	78	SE 2	9		
Beograd		762.4	18.0	73	NW 4	8		
Sarajevo		760.8	20.0	96	E 1	9		
Skoplje		758.9	26.0	54	mirno	1		
Dubrovnik	7	759.7	25.0	62	SE 2	3		
Split		57.3	5.0	4[illegible]	mirno	8		
Praha		7 0.9	17.0	—	WSW 5	3	dež	1.0

Solnce vzhaja ob 5.6, zahaja ob 18.59, luna vzhaja ob 23.5, zahaja ob 13.58.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 22.1, najnižja 13.7 C.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Pretežno jasno, toplejše.

Tržaška vremenska napoved za nedeljo: Lahki vzhodni vetrovi. Nebo večinoma jasno. Temperatura od 20 do 28 stopinj. Morje razburkano.

Malo stanovanje dveh sob

in pritiklin išče mirna stranka. Ponudbe s ceno na upravo «Jutra» pod «Dve sobi». 50

Popolnoma suha, lepa

bukova drva

v polenih ali razžagana

kakor tudi mehka drva dobavlja tvrdka

„ARBOR" d. d., Dunajska c. 50

v vsaki množini od 1 m³ naprej Dostavi se tudi na dom Telefon št. 20-546.

Izurjeno prodajalko

papirne ali galanterijske stroke z večletnimi spričevali se sprejme. Ponudbe s prepisi izpričeval in sliko na tvrdko

Goričar & Leskovšek, Celje

Mojstra

samostojnega, veščega, ki ima veliko prakso v ročnem in strojnem delu, **iščemo.** Ponudbe s prepisi izpričeval na: **Osječka željevaonica željeza i tvornica strojeva d. d. Osijek.** 9113

Družabno potovanje v Palestino

2. septembra.

Ruta A.: Začetek in konec potovanja v Trstu.

Ruta B.: Začetek potovanja v Trstu, povratek preko Aten-Konstantinopla-Sofije-Beograda in Zagreba. Potovanje traja: A. 19 dni, B. 25 dni.

A. I. raz. Din 17.000. II. raz. Din 12.000. III. raz. Din 7.500.

B. I. raz. Din 22.400. II. raz. Din 17.280. III. raz. Din 11.500.

Prospekti in informacije so na razpolago v potovalni pisarni Jos. Zidar, Ljubljana, telefon 27—59.

Ne samo najcenejše — ampak tudi najboljše barve, lake, firnež,

steklarski klej, čopiče ter vse potrebščine za slikarje, pleskarje i. dr. v te stroke spadajoče predmete dobite v staroznani trgovini na **Miklošičevi cesti,** nasproti frančiškanske cerkve

Ivan Jančar

LOKAL 905

v najprometnejšem delu Ljubljane pripraven za vse branže **oddam z vso opremo** pod ugodnimi pogoji. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra".

Hotel „Jadran", Selce, Hrv. Prim.

na novo preurejen s krasnimi sobami na morje, prvovrstna kuhinja, najboljša dalmatinska vina. Od 20. avgusta znižane cene. — Za obilen obisk se priporoča lastnik

Ivan Pečnik, hotelir.

9115 a

Naprave za sesalni plin

40—45 HP in 20—25 HP kompletne rabljene garantirano pripravljene za takojšnji pogon

ceno prodamo.

Nove naprave, tudi bencinmotorji in parni motorji takoj na razpolago.

Iščemo

spretne zastopnike

Ing. Emil Plewa

Wien XVII, Wattgasse 78-80

J. O. Curwood: 41

Preganjana žena

Roman.

Šla sem v Egipet in v Indijo. Čez leto dni sem zvedela, da je Mortimer Fitz Hugh odpotoval v Ameriko, in sem se spet vrnila v London. Dve leti nisem ničesar slišala o njem, toda vse noči in vse dni sem prebila v strahu in tesnobi. Tedajci pa je prišla vest, da je poginil, kakor ste čitali na izrezku iz časopisa. Bila sem svobodna! Leto dni sem mislila tako — vse dokler me ni kakor strela iz jasnega zadela vest, da ni umrl in da prebiva v mestu Tête Jaune Cache v Britski Kolumbiji. V strašni negotovosti, ki je nastopila po tej novici, nisem mogla živeti. Sklenila sem, da se sama uverim, ali je živ ali mrtev. In zato, John Aldous, sem prišla v to deželo. Mrtev je. Tamle doli leži — mrtev. Vesela sem, da je mrtev!«

»In če bi ne bil mrtev,« je mirno rekel Aldous, »bi ga ubil!«

Ničesar mu ni imela več povedati. Premagan po svojih čuvstvih je iztegnil roko in Jana je za trenutek položila desnico vanjo. Nato jo je odtegnila in je dejala s komaj opazno kretnjo in s tistim nasmeškom, čigar trepet mu je bil toli drag:

»Donald bo mislil, da mu nagajava. Vrniva se in opravičiva se mu.«

Krenila sta po bregu nizdoli. Nežna rdečica divje rože je pokrivala Janino lice, ko je prihitela k Mac Donaldu, proseč ga, naj ji pomore na konja. Na povratku v dolino je jahal Aldous kakor v snu. Vsako minuto se je ozrl na Jano kakor na krasnega ptička, ki je ušel iz kletke. Misel in srce sta mu bila polna občudovanja in tihe, velike radosti. Bila je svobodna — bila je srečna v svoji prostosti!

Svobodna! Ta misel mu je neprestano utripala v možganih. Pozabil je bil Quada, Culverja Ranna in zlato; pozabljal je na svojo lastno nevarnost, na svoj smoter in morda celo na to, da živi. Svet se mu je zdel mahoma neskončno majhen zanj. Vse, kar je videl, je bil gibki lesket Janinih las v solnčnih žarkih, čudo njenega obraza, pravljična sinjina njenih oči — in vse, kar je slišal, je bil sladki zvok njenega glasu, kadar je govorila z njim ali s starim Donaldom, ali kadar se je biseril na njenih ustnicah sladki smeh radosti nad življenjem, čigar zarja ji je iznova vzhajala današnji dan.

Ustavili so se, da se pokrepčajo; nato so prekoračili pogorje in so se spustili v dolino, kjer je ležala Tête Jaune. Ves ta čas se je boril s koprnenjem, ki mu je sijalo na obrazu ter plapolalo v njem kakor ogenj — s koprnenjem, da bi stopil k Jani in bi ji rekel, da jo ljubi z ljubeznijo, o kakršni se ji niti ne sanja, da bi bila mogoča na širnem svetu. Zavedal se je, da bi bilo bogokletno, če bi se danes vdal tej izkušnjavi. Niti slutil ni, da Jana opaža njegovo borbo in da celo stari Donald nekaj godrnja v brado. Ko so naposled prispeli do Blacktonovega bungalowa, je bil uverjen, da jima je utajil vse; njegovo oko ni prestreglo krasne, skrivnostne zarje v Janinih očeh, ko sta se poljubili s Peggy Blacktonovo — in če bi jo bilo prestreglo, je ne bi bil razumel!

Blackton se je vrnil z dela ves prašen in dobre volje.

»Veseli me, da ste prišli, ljudje božji,« je vzkliknil, sijoč od navdušenja, ko je prijel Aldousa za roko. »Poslednja skala je navrtana in drevi bo potres. Coyota številka sedem in dvajset spustimo v zrak; tega prizora ne pozabite do smrti.«

Še preden je Jana izginila s Peggy Blacktonovo v hišo, je Aldous začutil, da stoji spet trdno na nogah in da ga obdaja resničnost. Mac Donald je oskrboval konje in Blackton je kazal v breg na železniške delavce ter nekaj pripovedoval o deset tisoč funtih smodnika in dinamita in o gori, ki je stala milijon let, nocojšnjo noč pa bo zletela v zrak.

»To je najboljši kos dela, ki sem ga kdaj opravil, Aldous — to in pa coyot številka osem in dvajset. Peggy je hotela drevi pritisniti na električni gumb za sedemindvajsetko, a sklenila sva, da stori to Miss Grayeva, Peggy pa upali jutri zvečer osemindvajsetko. Osemindvajsetka bo vsak trenutek gotova. Ko baš govorim o tem — naša družba pojde jutri zgodaj gori, da si jo ogleda. Morda bo Miss Grayevo zanimalo videti, da coyot ni zver s košatim repom, ampak podkop, izdolben v skalo in napolnjen s táko množino razstreljiv, da bi lahko plesal kolo z vsemi ladjami sveta, če bi bile pri rokah. Kaj mislite o tem predlogu?«

»Sijajno!« je rekel Aldous.

»In Peggy mi je naročila, naj vam povem, samoumevno je in gola spodobnost, da ste najin gost, dokler bivate tukaj,« je dodal podjetnik, polneč si pipico. »Sob imamo dovolj, jela tudi in posteljo vam pripravimo táko, da si udobnejše misliti ne morete. Jelite, da boste tako prijazni ter sprejmete najino vabilo — kaj?«

»Iz vsega srca!« je vzkliknil Aldous, ki mu je kri vzkipela ob misli, da bo v Janini bližini. »Nekaj še uredim z Mac Donaldom, a brž ko bova gotova, se naselim tu. Krasen človek ste, Blackton. Veste —«

»Mislim, da vem!« se je zahehetal podjetnik, prižigaje si pipo. »Ali mar nimam oči? Ali mislite, da sem slep? Tudi meni se je tako godilo pri Peggy, preden sem jo vzel. Gotovo je, da me še danes ni minilo — in da me najbrže nikoli ne bo. Po štirikrat na dan se vrnem z dela sem gori, da jo vidim, in če ne utegnem priti, ji pošljem vsaj glas, da sem zdrav. Peggy je to prva opazila. Rekla je, da bi bilo sramota, če bi vas pustila z Miss Grayevo odtod v kolibo. Nosu vtikati v vaše stvari nisem hotel, stara sablja, a — vraga! — čestitam vam! Kar živim, sem videl samo eno žensko, ki je vrednejša ljubezni — in ta je Peggy.«

Iztegnil je roko in stresel prijatelju negibno desnico. Aldous je čutil, kako se ob tem prisrčnem pogledu toplota razliva po njem.

Na novo! Konkurenčne cene! **Na novo!**

Na novo otvorjena

trgovina pletenin

ŽENKO HRIBAR,

CELJE, Slomškov trg št. 1

(pri farni cerkvi)

priporoča cenjenemu občinstvu svojo veliko tovarniško zalogo **pletenih izdelkov** kot:

nogavice, rokavice, pleteno perilo, športne telovnike vseh vrst itd.

po dnevni konkurenčni ceni.

Na debelo! Postrežba prvovrstna! **Na drobno!**

Mladega trgovskega pomočnika Slovenca

ki ima veselje do potovanja **sprejmem.**

Neobhodno potrebno je, da obvladuje slovenski in hrvatski jezik popolnoma ako tudi nemški ima prednost. Vpošteval bomo tudi reprezentativno zunanjost in dovršene šole, ter stopnje inteligence

Dotičnik bo v našem sistemu delovanja izšolan na Dunaju in bo potem potoval po vsej kraljevini SHS.

Življenjski popis pisan brez tuje pomoči v slov., hrv. in nemškem jeziku in vse dokumente in sliko je vposlati na oglasni oddelek „Jutra" pod „štev. 13.927 FKL". 9074

Pozor

! ženini in neveste !

Žimnice

matrace), postoljne mreže železne postelje (zložljive) otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najcenejše

Rudolf Radovan

tapetnik

Krekov trg štev. 7

– poleg Mestnega doma

Nad 10.000 Din

mesečno lahko zaslužijo sposobni ljudje s prodajo državnih vrednostnih papirjev na mesečne obroke. — Generalne zastopnike za vso državo sprejmemo. — Ponudbe pod *Mosse, A. D. Beograd, Terazije 25.*

Vedno sveže najboljše in najcenejše špecerijsko blago kakor **kava, riž, slaskor, olje, čaj -- manufaktura, galanterija, usnje itd.**

Zaloga bencina, petroleja ter strešne opeke iz najbolj priznane prekmurske glinaste zemlje dobite samo pri tvrdki 9112 a

H. F. Podlogar

v Stični kolodvor, Dolenjsko.

Gostilno

z enonadstropnim poslopjem, 14 sob za tujce, solnčnatim vrtom, kegljiščem ledenico, velikimi hlevi in dvoriščem ugodno proda ali da v najem.

Karol Kossör, Ptuj.

Dobrega kletarja

z dolgoletno prakso in dobro kvalifikacijo sprejmem takoj v Sarajevo. Ponudbe s kvlifikacijo na firmo **Braća Damić, veletrgovina vinom, Sarajevo.**

Tvornica kvasa

sprejme v stalno službo

OBRATOVODJO

odnosno varilnega mojstra s strokovno predizobrazbo, nadalje tudi več uslužbencev, ki so doslej službovali daljčasa v enakih podjetjih.

Ponudbe s spričevali je vposlati na **Boh & Križnič, Ljubljana, Poštni predal 146.** 9094

Pohištvo (Zirbelholz)

kakor novo, bogato okrašeno z užganimi slikami se **ugodno proda.** Na ogled pri gospej **Ogriseg, Maribor, Aleksandrova cesta 7/II.**

Gostilna Forte v Trbovljah

na najbolj prometnem središču velikega industrijskega kraja **se odda** za daljšo dobo **v najem.** K gostilniškim prostorom spada: velika dvorana z gledališkim odrom tri velike gostilniške sobe, kegljišče, štiri tujske sobe, kuhinja, dve kleti in lepo stanovanje z 2 sobama. Vs lokali moderno opremljeni. Električna luč in vodovod v hiši. Najemnina po dogovoru. Ponudbe do 1. septembra 1927 osebno ali pismeno na naslov Ana Forte v Trbovljah. 9015 a

WECK

Tridesetletna izkušnja dokazuje, da so čaše in aparati znamke **WECK** za vkuhavanje najzanesljivejši in najcenejši. Zelo ugodne cene! Tovarniška zaloga **„WECK Ljubljana, Krekov trg 10** I. nadstr. (tvrdka Fructus).

Pazite na znamko!

CELJE: Josip Jagodič. MARIBOR: Carl Lotz.

†

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš sin in brat, gospod

Jakob Trček

bančni uradnik

dne 17. t. m. po tritedenskem trpljenju preminul v vojaški bolnici v Pirotu.

Rodbina Trček.

9124

Rjava kontenina	Din 6 50, 8, 12	Madrazengradl	Din 28, 36, 48	Dileni	Din 8, 10, 14
Bela „	„ 8·—, 10, 12	Frotir brisače	„ 24, 32, 48	Creppi	„ 8, 10, 14
Kontenina za rjuhe	„ 22·—, 28, 32	Cefirji	„ 10, 13, 16	Kamriki	„ à 10
Šifon	„ 10·—, 16, 22	Robci dzt. . . .	„ 36, 48, 65	Frotir za obleke à	„ 30, 35, 45

JOSIP ŠLIBAR, Ljubljana, Stari trg (poleg Zalaznika)

Zmaga nad zmago!

A·J·S angleško motorno kolo zmagovalec na vseh svetovnih dirkah je **zmagal v Jugoslaviji** z navadnim turnim strojem 500 ccm A. J. S. kot **prvi z najboljšim časom dneva**

v kategoriji prikolic proti ostri konkurenci s še enkrat močnejšim strojem pri dirkah: **Samobor — Pliševica,** Gaštej — Medvode in pri gorski dirki na Ljubelj 14. avgusta, vozač g. Stuzzi s sovozačico.

Pri gorski dirki na Ljubelj zmaga tudi vozač-športnik- **začetnik g. Sokol na navadnem modelu solo 350 ccm A J. S.** v kategoriji 350 ccm kot **tretji** in pri isti dirki g. **Theo Prislan** športnik **začetnik z navadnim turnim modelom solo 500 ccm A. J. S.** v kategoriji 500 ccm kot **tretji.**

Pri dirki Črnomerec, Zagreb 7. avgusta **zmaga g. Peters** kot **prvi z 350 ccm A. J. S. v ostri konkurenci s še enkrat močnejšimi stroji.**

Generalno zastopstvo O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva 11

Vsi modeli od 3 1/2 do 5 in 8 HP promptno od skladišča Ljubljana. **Olajšana plačila!**

Vaša obleka bode izgledala zpet kakor **nova,** ako jo pustite **kemično čistiti** v

tovarni Jos. Reich

Tovarna: Poljanski nasip 4-6 Ljubljana,

Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Plisiranje v najmodernejših vzorcih tekom 24 ur.

Barvanje oblek v različnih barvah.

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emajliranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franko.

„TRIBUNA" F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4.

Oglas.

Na podlagi naredbe gospoda ministra vojske in mornarice E. P. št. 3338 od 4. V. 1923 l. Službeni Vojni list stran 907 in naredbe E. P. št. 6130 od 20. avgusta 1924 l. Službeni Vojni list stran 1799 a v zvezi z naredbo komandanta dravske diviziske oblasti E. št. 9248 od 2. avgusta 1927 l. **bo dne 9. septembra 1927 l. ob 11. uri dop. v pisarni štaba 40 pešadijskega polka „Triglavskega" vojašnica „Kralja Petra" v Ljubljani, Poljanska cesta**

javna dražba

ljudske hrane za ljubljansko garnizijo in sicer:

6.150	kilogramov	makaronov,
4.300	„	riža,
3.900	„	pšeničnega zdroba,
600	„	koruznega zdroba,
3 900	„	ječmenčka,
12.000	„	fižola,
1.500	„	kislega zelja,
2.550	„	konzerv. kave s sladkorjem,
150	„	pšenice,
6.200	„	masti,
920	„	olja,
708	„	kisa,
450	„	čebule rdeče,
350	„	sladkorja kristalnega,
1.000	„	zelja sladkega,
600	„	grašice,
60	„	konopljega semena,
150	„	koruze,

po predpisanih pogojih, ki se lahko vidijo vsak dan v pisarni štaba 40. pešadijskega polka „Triglavskega" v Ljubljani.

Iz pisarne štaba 40. pešadijskega polka „Triglavskega". št. 10.647 od 17. avgusta 1927 l. v Ljubljana.

Zahvala.

Za mnogostransko izkazano nam sočutje ob smrti naše ljubljene, nepozabne matere, žene, sestre odnosno svakinje, gospe

Mici Martun

soproge delevodje T. P. D.

se zahvaljujemo Vsem najprisrčnejše.

Posebno zahvalo izrekamo gg. zdravnikom Dr. Cizelj, Dr. Jenšterle, Dr. Baumgarten za njihov trud in požrtvovalnost za časa težke bolezni, nadalje častitim usmiljenim sestram rudniške bolnice za njihovo materinsko skrb in postrežbo. Nadalje se zahvaljujemo čč. gg. duhovščini, pevskemu društvu „Zvon" ter rudniški godbi za ganljive žalostinke, nadalje Vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetja ter Vsem prijateljem in znancem, kateri so drago nam blagopokojno v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti. — Vsem najprisrčnejša zahvala!

Trbovlje, dne 31. avgusta 1927.

Žalujoči rodbini:

Martun - Naroglav.

Zahvala.

Vsem, ki so spremili našega predobrega papana

dr. Alojzija Krauta

na njegovi zadnji poti, izrekamo najtoplejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo društvu «Sokol» za spremstvo in zadnjo izkazano čast, pevskemu društvu «Lira» za ganljive žalostinke, vsem narodnim društvom in mestni godbi. Posebno zahvalo naj prejmejo g. dr. Karba za v srce segajoči govor, čč. duhovščina za zadnje spremstvo, vsi dragi prijatelji in darovalci krasnega cvetja in vencev.

Ob tej priliki smo prejeli toliko pismenih izrazov sožalja, na nam vsem posameznikom ni mogoče odgovarjati in naj bo zato tu tudi njim izrečena najlepša zahvala.

V Kamniku, dne 18. avgusta 1927.

Žalujoči ostali.

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na: Oglasni oddelek JUTRA, Ljubljana, Prešernova ul. 4. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842.

Telefon številka 2492

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva: vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.–. Pristojbina za šifro Din 3.–. Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja vsaka beseda Din 1.–. Najmanjši znesek Din 10.–. Pristojbina za šifro Din 5.–. Vse pristojbine je vposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčijo.

Sprejemanje malih oglasov za prihodnjo številko JUTRA se zaključi dan pred izidom lista ob 17 uri. Pozneje sprejeti oglasi bodo priobčeni v naslednji številki lista.

Telefon številka 2492

Kam pa kam?

Važno za trgovce in izletnike!

Dne 21. septembra t. l. nastopi največja in najhitrejša veleladja sveta «Saturnia» z motornim pogonom, last parobrodne družbe Cosulich Line v Trstu, svojo prvo vožnjo. Potnike za luke: Neapelj, Marseille, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in Buenos-Aires sprejema zastopnik Simon Kmetec v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 13. 23916

Obrt

Vulkaniziram

vse vrste avtogume, kakor tudi

galoše in snežne gumijeve čevlje

Popravljam kolesa in motorje. P. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11. 12

ŠTAMPILJE pečate etikete, graverstvo SITAR & SVETEK LJUBLJANA Sv. Petra cesta 13

Kemična pralnica in barvanje oblek

v najrazličnejših barvah izvršuje vsa dela v najkrajšem času po najnižjih cenah

ANTON BOC
Šelenburgova ul. 6/I
Tovarna: Vič-Glince.

Pozor društva!

O priliki 25- in 50letnic ter drugih prireditev se najtopleje priporoča za **fotografiranje skupin** foto-atelje D. Rovšek, Ljubljana, Kolodvorska 34. Za prvovrstno delo jamčim. Cene solidne. 163

Diplome

za razne namene izvršuje umetniško po nizki ceni: «Papirol», Ljubljana, Wolfova ulica 8. 22380

Natakarici

z 2500 Din kavcije dam gostilno na račun. Ponudbe pod «Natakarica» na podružnico «Jutra» v Celju. 23703

Gostilno

vzameta na račun 2 mlada, izobražena zakonca brez otrok, zmožna založiti tudi kavcijo. Cenjene ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod šifro «Zmožnost 25». 23870

Gostilno

prevzamem na račun. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj 93». 23893

Dežnikar

A. Pavlin se je preselil v Raspotno ulico 6 — Trnovo — nasproti pristanišča na Ljubljanici. 23781

Urarska popravila

sprejema Franc Wölfing, urar, Gosposvetska c. 12. — Postrežba točna, cene solidne. 23701

Moško perilo

poceni izdelujem na Starem trgu št. 15/II. 24000

Motorna vozila

Avtomobili

B. S. A. motocikli, svetovno znani, za ture.
TATRA AVTOMOBILI za v kvaliteti in za slabe ceste brezkonkurenčni.
VSI REZERVNI DELI za zgorajšnja vozila na zalogi.
DELAVNICE za vsa motorna vozila, strokovnjaško delo in solidne cene.
GARAŽE vedno na razpolago.
BENCIN iz sesalke, tudi ponoči, po konkurenčni dnevni ceni.
JUGO - AVTO d. z o. z., Ljubljana, Dunajska c. 36. Telefon 2236. 178

Motorno kolo

Indian Scout, v brezhibnem stanju, z ali brez prikolice takoj prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23785

Motorno kolo

s prikolico, dobro ohranjeno, kupim. Obširne ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Kupec takoj». 23998

Motorno kolo

dobro ohranjeno — boljše znamke, 5 HP, kupim. Ponudbe z natančnim opisom stanja in z navedbo cene na podružnico «Jutra» v Celju pod «Motorno kolo». [illegible]

Prikolico

za motorno kolo, znamke «Ariel», event. tudi druge tipe v dobrem stanju, kupim. Ponudbe z opisom in ceno na naslov: Lampe Anton, Novo mesto št. 305. 23719

Osebni avtomobil

šestsedežni, dobro ohranjen, z elektr. Boš napravo, ki se tudi lahko preuredi v tovornega, prodam ali pa zamenjam za motorno kolo. Tozadevne dopise na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Auto 6». 23599

Avto

tirisedežni, novejšega tipa, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z navedbo cene, znamke in opremljenosti na oglasni oddelek «Jutra» pod «Fiat Chevrolet». 23371-a

Motor

plinski ali na bencin, eventuelno tudi s plinskim generatorjem za lesno oglje, okoli 15 HP močnega, ne pretežkega, v še dobrem stanju kupim. Ponudbe z opisom in ceno na naslov: Josip Čeh, Sv. Lenart v Slov. goricah. 23548

Auto «Citroen»

10/20 HP, rabljen samo 9000 km, ohranjen kakor nov, v najboljšem stanju, zelo ugodno naprodaj. Natančnejša pojasnila daje A. Beršnjak, Stična. 23546

Avto

za prepotovanje Slovenije potrebujem za mesec dni. Event. pristopim tudi kot sopotovalec. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Sopotovalec». 23801

Več avtomobilov

rabljenih, in sicer malih dvosedežnih, večjih poltovornih in več šestsedežnih po nizki ceni proda A. Lampret, Ljubljana, Dunajska cesta 22. 23669

Prostovoljna javna dražba!

V petek, dne 26. avgusta t. l. ob 9. uri dopoldne bo prodan v avtodelavnici Kristan, Ljubljana, Dunajska cesta 54 tovorni tritonski avtomobil WAF. — Interesente vabimo na ogled na gornji naslov. 23937

Lahek tovorni avto

z zaprto karoserijo (Lieferungsauto), rabljen, v dobrem stanju po nizki ceni proda Franc Koropec, Konjice. 23879

Službo dobi

Vajenca

poštenega in pridnega sprejmem za slaščičarsko obrt. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23860

Potnike

ki obiskujejo privatne stranke, sprejmemo. Ponudbe pod «2—300 % zaslužka» na oglasni oddelek «Jutra». 23827

Spretno modistko

samostojno in prvovrstno, z večletno prakso, sprejmem v razširjeni modni salon s 1. septembrom ali pozneje pod ugodnimi pogoji. Hrana in stanovanje, event. po dogovoru. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Spretna modistka». 23820

Prvo sobarico

dobro izvežbano in kavcije zmožno sprejme hotel Strukelj. 23858

Brivskega pomočnika

boljšega sprejme takoj Jezeršek, brivec, Vodmat-Ljubljana. Plača po dogovoru. 23812

2 učenca

iz boljše rodbine, s šolsko predizobrazbo, sprejmem v veletrgovino s čevlji. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23809

Kovaškega učenca

pridnega in močnega sprejme Franc Krāpnik, Št. Jur ob južni železnici. 23609

Žensko

dobro izvežbano sprejmem v trgovino v Ljubljani, Karlovska cesta štev. 4. 23904

Čevljar. pomočnika

mlajšega, sprejme Adolf Straka, Duplje, Gorenjsko. Vsa oskrba. 23791

Več dobrih tesačev

za izdelovanje hrastovih pragov sprejmem takoj na Dolenjskem. Ponudbe pod «Izurjeni» na oglasni oddelek «Jutra». 23789

Delovodjo

za mehanične in električne delavnice, z najmanj dveletno prakso, dobrimi spričevali iz srednje delovodske šole, sprejmem takoj. Prosto stanovanje, kurjava in razsvetljava na razpolago. Prošnje z vsemi dokumenti in navedbo zahtevane mesečne plače je poslati na: Šentjanški premogovnik And. Jakil, Krmelj, Dolenjsko. 23734

Trg. pomočnika

vojaščine prostega, dobrega manufakturista, zmožnega tudi drugih strok trgovine z mešanim blagom, takoj sprejmem. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «C 175». 23783

Več čevljarskih pomočnikov

dobro izvežbanih za eksportna dela sprejmem takoj v stalno službo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23743

Čevljarske pomočnike in vajenca

sprejmem. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23744

Mlinarskega učenca

sprejme takoj s hrano in stanovanjem v hiši A. Vavpetič & Comp., valjčni mlin, Smarca pri Kamniku. 13754

Pekovskega učenca

sprejme takoj z vso oskrbo v hiši pekarna Šuligoj v Zagorju ob Savi. 23760

Kuharico

popolnoma samostojno — sprejme s 1. septembrom slovenska rodbina v Zemunu. Plača zelo dobra. Ponudbe na naslov: Ana Pretnar, (sedaj) Podbrezje pri Podnartu. 23436

Krznar. pomočnike

sprejmem proti dobri plači takoj. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Krznar». 23374

Prodajalko

dobro izurjeno sprejme M. Berdajs, trgovina z mešan blagom in semeni v Mariboru. Hrana in stanovanje v hiši. 23363

Čevljar. vajenca

takoj sprejme Josip Prešern, Ljubljana 7, št. 65. 23580

Služinčad

kuharice, sobarice, natakarice, hišne itd. dobe najlažje službo v Beogradu ako se zglase v beroju Ekonomija, Beograd, Visana 11. 23506

4 krojaške pomočnike

za fino delo, 3 na veliko in 1 na malo sprejme takoj krojačnica Nikola Mićić v Ogulinu. Ozira se samo na dobro izurjene. 23555

Mesar. pomočnika

dobro izvežbanega, kateri se razume pri prodaji in sekanju mesa, sprejmem proti dobri plači, vsej oskrbi in stanovanju v hiši. Pismene ponudbe z natančnim naslovom do 30. avgusta 1927 na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Izvežban mesarski pomočnik». 23553

Natakarico

pridno in pošteno, z nekaj kavcije, ki bi pomagala tudi v kuhinji (tudi začetnico) sprejmem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Poštena 83». 23921

2—3 zidarje

za fasado in delo pod streho sprejmem takoj proti dobri plači ali v akord. — Ing. Rudolf Treo, Gosposvetska cesta 12. 23930

Učenca

ki je dovršil vsaj 2 razreda meščanske šole, sprejmem v manufakturno trgovino v Mariboru. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23873

Prodajalko in učenko

sprejmem v delikatesno trgovino. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Delikatesa». 23932

Pisarniško moč

zmožno slovenske, srbohrv. in nemške korespodence, knjigovodstva in strojepisja sprejmem s 15. septembrom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Vešča 21». 23880

Kontoristinjo

perfektno v slovenščini, srbohrv. in nemščini, išče večja tovarna na deželi blizu Ljubljane. Vešča mora biti nemške stenografije, strojepisja in biti dobra računarica. Plača dobra, nastop po dogovoru. Prednost imajo tiste, ki obvladajo srbohrvaščino popolnoma. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Perfektna moč». 23885

Fotograf. pomočnika

dobro izvežbanega, iščem za v mestu. Oferte, če mogoče s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Retušer». 23900

Več dobrih zidarjev

za notranja in zunanja fasadna dela sprejmem takoj. Delo se lahko prevzame tudi od metra. Poizve se v Linhartovi ulici štev. 9. 23898

Vajenca

za mesarsko in prekajevalsko obrt sprejme Franc Golob, Ljubljana VII, Jernejeva cesta 47. 23896

Čevljar. pomočnika

za mešano delo takoj sprejme Josip Prešeren, Ljubljana VII, št. 65. 23903

Učenca

ki je dovršil vsaj 2 razreda meščanske šole, sprejmem v manufakturno trgovino v Mariboru. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23874

Vajenko

za trgovino s čevlji v Celju sprejmem s stanovanjem in hrano v hiši. Lastnoročno pisane ponudbe v nemškem in slovenskem jeziku s sliko je poslati na naslov: E. Berna, Celje. 22875

Zobotehnika

operativnega in tehničnega dela popolnoma veščega, iščem za takoj. Ponudbe z navedbo plače na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Zobotehnik». 23824

Praktikantinjo

sprejmem v trgovsko pisarno. Neobhodno potrebno je, da obvladuje slovenski in hrvatski jezik popolnoma, tudi v pisavi — ako tudi nemški, ima prednost. Življenski popis pisan brez tuje pomoči v slov., hrv. in nemškem jeziku je poslati s sliko na podružnico Jutra v Mariboru pod šifro «FKL 138.927». ?

Trg. pomočnika

veščega mešane stroke, zanesljivega in agilnega prodajalca, neoženjenega takoj sprejmem. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Agilen štev. 40». 23710

Hotel. portirja

strokovnjaka, sposobnega in inteligentnega, z znanjem jezikov, z nekaj kvacije za garderobo, sprejmem. Ponudbe s sliko in spričevali na: Hotel Central, Sarajevo 13943

Korespondenta (injo)

slov., nemško, hrv., perfekt. stenografa, zanesljivega, sprejme tehnična pisarna v Gorupovi ul. 17. 23952

Vajenca

za krznarstvo sprejmem takoj v Kolodvorski ulici 27. 23968

Železničar. hčerko

sprejmem. Dopise pod šifro «Učenka in lahka dela» na oglasni oddelek «Jutra». 23971

Damo

mehkega srca sprejmem na stanovanje k materi. Muzikalično naobražene imajo prednost. Naslov pove ogl. oddelek «Jutra». 23973

Pletilja

vajena na Jaquard stroju in šivilja, vajena šivati volneno blago, dobi trajno delo. Reflektira se samo na dobro moč. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 23991

Žagarja

izurjenega v rezanju in izrabi mehkega lesa, ki je obenem tudi spreten cirkularist in sam zmožen manjših popravil, sprejmem za september na elektr. žago. Ponudbe z zahtevki plače na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Dober žagar». 23954

Več čevljarskih pomočnikov

sprejme takoj Andrej Kozelj, Primskovo pri Kranju 23962

Vajenca

sprejme takoj za sedlarsko in avtoličarsko obrt Leo Šusteršič, Ljubljana, Dunajska cesta 41. 24015

Kuharico

srednje starosti, z dobrimi spričevali takoj sprejme Franc Oset jun., Vransko pri Celju. 24019

Več pletilk

izurjenih in šivilj za pletenine sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24018

Vajenca

dobro vzgojenega, sprejme veledrogerija. Pogoj 2 srednji šoli, obvladanje slovenskega in nemškega jezika. Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod šifro «September». 24044

Službo hišnika

nudim solidnemu, oženjenemu vrtnarju brez otrok ali mlajšemu vpokojencu, ki se razume na sadjarstvo Četrt ure od Ljubljane. — Soba in kuhinja ter nekaj sveta za zelenjavo. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Hišnik». 24038

Učenko

poštenih staršev sprejme «Vojka», Krekov trg. 23776-a

Deklico

revnih staršev ali brez, v starosti 14 let, sprejmem kot pomočnico gospodinji. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24014

Službe išče

Šivilja

ki je šivala nad 10 let v večjem salonu v Ljubljani, želi službe s 1. septembrom v večjem salonu v Celju ali Mariboru, z vso oskrbo pri šivilji. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Poštena 817». 23817

Gospodična

s kavcijo, želi službo v pekarni ali podobno. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «204». 23802

Pošten trgovec

želi stalno službo poslovodje, trg. potnika, skladiščnika ali gre v detajlno trgovino špecerijske stroke. Je dober, starejši delavec, izurjen vsake obrti in pisarniških poslov ter zmožen kavcije. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Zanesljiv 1902». 23794

Mizar

samostojen delavec za pohištvo in stavbe, 39 let star želi kakršnekoli primerne službe, ali vzame že obstoječo manjšo delavnico v najem. Ponudbe na naslov: Vinko Sovec, Mala Nedelja pri Ljutomeru. 23765

Trg. pomočnik

mlad in agilen, izurjen v mešani stroki, vešč knjigovodstva, korespondence ter slovenščine, srbohrvaščine in nemščine — želi premeniti službo. Cenj. ponudbe prosi na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stalen 600». 23600

Gospodična

samostojna, želi mesto blagajničarke, prodajalke ali knjigovodinje. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Večletna praksa». 23656

Gospodična

ki se je učila v hotelu 1 leto kuhati, želi službe pri boljših ljudeh v Ljubljani ali v bližini. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23914

Postrežnica

išče zaposlenja od 9. ure naprej. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23918

Učenec

z enoletno učno dobo, bi rad nadaljeval učenje na deželi. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23933

Plačilna natakarica

z večletno prakso, želi premeniti službo. — Nastopi lahko takoj. Cenjene ponudbe prosi na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Plačilna» 23878

Črkoslikar

samostojen delavec, izvežban tudi pleskarstva (flodranja) in soboslikarstva — želi premeniti službo. Eventuelno pristopi kot družabnik s 4—5000 Din. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Stalno delo». 23897

Kuharica

samostojna, z večletnimi spričevali, želi stalno službo, event. kot gospodinja. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Poštena in zanesljiva». 23858

Izurjena pletilja

išče službe. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 23887

Službo natakarice

išče mlado dekle. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23886

Natakarica

vestna, poštena, išče službe v boljši hiši — najraje v Ljubljani. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23889

Trg. pomočnik

železninske in špecerij. stroke, priden in pošten, želi službe. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Marljiv 84». 23784

Dekle

iz ugledne rodbine, želi službe za vsa hišna dela in v kuhinji. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23787

Službo hišnice

želi pridna žena, vajena tudi vseh vrst dela na vrtu. Bila je že 4 leta za hišnico. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23796

Kmečko dekle

staro 19 let, pošteno in pripravno za vsako delo, išče službo pri kaki dobri gospe, kjer bi se lahko izučila kuhati. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23800

Učiteljica ročnih del

išče primerne službe, event. gre kot blagajničarka ali vzgojiteljica. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vestna 28». 23664

Absolvent

mornariške strojne šole, izvežban mehaniker in električar, dipl. pilot, izkušen šofer, z dolgoletno prakso ter vodja motornih čolnov, 35 let star, ki obvlada štiri jezike, želi spremeniti službo. Dopise na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Zanesljiva moč». 23711

Perfektna kuharica

želi premeniti službo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23777

Stavbni polir

absolvent stavbne rokodelske šole v Ljubljani in z večletno prakso, želi primerne službe. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Izvežban 88». 23988

Natakar

(jelonoša) išče stalne službe v Ljubljani ali tudi kje drugje. Gre tudi v kavarno Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Natakar». 23989

V lesno trgovino

želi stopiti mladenič, ki je že 2 leti v tej stroki v Trstu, in ki tam tudi dovršil trgovsko šolo. Vešč je slov., italijanskega in nemškega jezika ter strojepisja Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 23992

Absolventka trg. šole

želi primerno službo. Terezija Gregorič, Sodražica št. 34. 23956

Starejša gospodična

z dežele, želi spremeniti službo kot pomoč šivilji ali tudi k manjši družini. Zna šivati, kuhati in druga hišna dela. F. Pirnat, Rašica, pošta Vel. Lašče. 23949

Strojnik

z daljšo prakso pri parnih žagah, dober brusač, vešč vseh popravil, trezen in zanesljiv, želi službe. — Žarković, Loka pri Žusmu. 23713

Žagar

z osemletno prakso na venecijanki in gatru, želi službe. Cenjene ponudbe z navedbo plače na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Venecijanka». 24012

Za lesno industrijo

in trgovino sprejmem zastopstvo v Splitu. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zastopnik v Splitu». 24016

Kontoristinja

zmožna italijanščine, stenografije in strojepisja — želi zaposlitve. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Marljiva 4». 24004

Pouk

Klavir za učenje

dajem na razpolago. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vaje». 23424

Istruktorja

matematike — zanesljivega iščem za takoj za VI. razr. gimnazije. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23894

Odličnjakinja

II. letnika žensk. učiteljišča išče inštrukcije. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Napredek 751». 23751

Zaslužek

Postranski zaslužek

nudim vsakemu. Pišite s prilogo znamke za 2 Din na naslov: J. Otrin, Rovte-Logatec. 23856

Agilne zastopnike

za prodajo srečk na obroke išče bančna posredovalnica Bezjak v Mariboru. 22247

Zastopnike

za Ljubljano in okolico sprejme proti visoki proviziji, eventuelno stalni plači najbolje renomirana in vpeljana domača zavarovalnica Marljivi in resni reflektanti naj se pod šifro «Zavarovanje» obrnejo na oglasni oddelek «Jutra». 13814

Zastopniki (ce)

Prodaja državnih srečk! — Nikjer drugje nimate tako sigurnega zaslužka kakor pri nas. Mi Vam nudimo največjo provizijo. Poleg državnih obveznic dajemo Vam tudi zastopstvo švicarskih ur na odplačila. — Javite se čim prej! Zumbulović, Aleksandrova c. 12. 23941

Potnikom

ki obiskujejo špeceriste na deželi, nudimo z novim predmetom visoko provizijo Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Majhen vzorec». 24029

J. Vardian, Sisak 54. Hrv.

priporoča kot stara izdelovalnica svoje najboljše tamburice vseh vrst. Ceniki na razpolago 184-a

Sadje

Jabolk

namiznih in za prešat kupim vsako množino po najvišji ceni in proti takojšnjemu plačilu. Franc Kolarič, Brežice. 23229

Štajerskih jabolk

lepih, namiznih prodam vsako množino po nizki ceni. Poizve v gostilni pri Polšaku na Martinovi cesti. 23673

Pridelki

Vino

pristno kaštelansko Opolo dokler traja zaloga Din 12 liter v vinski kleti na Sv. Petra cesti št. 43. 23671

Prodam

Jedilnico

črno politirano, prodam po ugodni ceni. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 23848

Zaprta kočija

v zelo dobrem stanju po zelo nizki ceni naprodaj na Celovški cesti 23. 23805

Drva

hrastova, parketne odpadke od žage ter mehka drva po nizki ceni dostavlja na dom parna žaga V. Scagnetti — Ljubljana, za gorenjskim kolodvorom. 86

Vrhniško opeko

trboveljski premog in bukova drva nudi najceneje Lovro Krže, Trnovski pristan 12. Postrežba točna! 61

Več postelj

omar, divan, kuhinjske posode itd po nizki ceni prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23734

Pohištvo

več hrastovih, orehovih in mehkih spalnic in kuhinjskih oprav proda Josip Kurnik, mizar v Zg. Šiški. — Sprejema tudi naročila. 22344

Kolo

«Tipo Bjanki», popolnoma novo prodam po jako nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23748

Več lončenih peči

dobro ohranjenih, prodam po ugodni ceni. Na ogled lahko vsak dan popoldne od 3.—6. ure v Gregorčičevi ulici 30. 23780

Zgornje žimnice

naprodaj v Zeleni jami 141. 23899

Dežni plašč

prima ter nov daljnogled 6 × 30, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23915

Moško kolo

takoj prodam za 880 Din. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23910

Motor za sesalni plin

80—100 HP, malo rabljen, brez zračne generator sesalke in zračnega kotla, kupim. Ponudbe s točnim opisom na naslov: Arpad Berger, Vel. Bečkerek, Gundulićeva ulica štev. 7. 23727

Vodno moč

z mlinskim posestvom, pripravno za tovarno, takoj prodam, oziroma dam v najem v okolici Ptuja. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 23882

Moško kolo

malo rabljeno, prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23892

Kleparske stroje

skoro nove in poniklјarno za poniklanje, pocinkanje itd., kompletno s strojem ugodno prodam. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Nizka cena». 23842

Sveže mleko

dobro, dostavljam na dom lahko s 1. septembrom, tudi v večji množini. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23811

Plohov

14 m³ brstovih in 25 m³ hrastovih, od 2.50 m naprej, rezanih 5—13 mc proda Leopold Hafrnar, Škofja Loka 23718

Železno blagajno

znamke Wiese & Comp. — velikost 3, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 23681

Diktaphon

zelo dobro ohranjen, skoro nov, proda Anica dr. Zabukovškova, Celje, Zrinjski Frank. št. 3. 23976

Spalno sobo

kompletno, kuhinjsko opravo, 2 krojaška šival. stroja in drugo krojaško orodje naprodaj: Brinje I, ob Dunajski cesti. 23985

Stružnico

(Metalldruckbank) ceno prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23782

Jabolk za mošt

prodam 2—3 vagone. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «101». 23983

Postelja

z žičnim vložkom in nočna omarica za 300 Din naprodaj na Rimski cesti 12, II. nadstr. desno. 23982

Zidne opeke

kakih 250.000 komadov takoj prodam, tudi v manjših količinah, proti takojšnjemu plačilu, franko vagon Ljubljana. Oferte pod «Opeka 1927» na oglasni oddelek «Jutra». 23987

Izpadanje las

Vam sigurno prepreči parkratno umivanje s «Cvetličnim snegom». 23996

Stoječo otavo

odda na Ižanski cesti Janko Predović, Ljubljana — Ambrožev trg 7. 23957

Elegantno spalnico

za eno osebo, prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23948

Pletilni stroj

8/60 proda Kušar, Dravlje št. 23. 24035

Cirkularna žaga

dobro ohranjena, z elektromotorjem naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek Jutra 23940

Kupim

Svetlo spalnico

malo rabljeno kupim takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23206

Hrastove hlode

od 20 cm debeline naprej kupuje v vsaki množini parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana. 252

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah

Černe — juvelir
Ljubljana Wolfova ul. 3. 88

Vreče

od extrakta, soli kupim. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22386

Brzojavne droge

hrastove, zdrave, olupljene, ravne in sicer: 1500 kom. 8.50 m dolgih, 500 komadov 9 m dolgih, 500 kom. 9.50 m dolgih, 1000 kom. 10 m dolgih; 12 m³ (Ahornpfosten) javorjevih plohov zdravih, popolnoma suhih, belih skoz in skoz 25 mm manj, ostanek od 30 mm naprej, od 20 cm širine, in 2 m dolžine naprej, kupim. Dobava v enem mesecu s takojšnjim pričetkom. Plačilo takoj pri prevzetju ali akreditiv. Cenjene ponudbe do 24. avgusta na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Hrastovi brzojavni drogi» 23617

Auto-hladilnik

star, za auto Fiat 501, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Hladilnik». 23911

Dobava lesa

Razpisujemo dobavo 23 m³ rezanega lesa. Ponudbe je vložiti do 6. septembra t. l. Več pri Direkciji državnega rudnika Zabukovca, pošta Griže. 23881

Jutino embalažo

kupimo. Pismene ponudbe z navedbo cene in množine pod šifro «Juta» na oglasni oddelek «Jutra». 23411

Strešno opeko

staro, navadno, kupim. — Takojšnje ponudbe na naslov: Želinski, Kolodvorska 8. 23950

Damsko kolo

dobro ohranjeno, kupim. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23958

Elektromotor

110 voltov, vrtilni tok, 5/7 konjskih sil, kupim. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23959

Žimnice

(matrace) in manjše preproge kupim. Dopise na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Snažnost 6». 24006

Motor za sesani plin

(Saugasmotor) dobro ohranjen, 16—18 HP, kupi Franjo Kosmina, trg., Banja Luka. 24023

Pletilni stroj

8/50 do 60, ne preveč rabljenega kupim takoj po ugodni ceni. Pismene ponudbe z navedbo cene na naslov, ki ga pove oglasni oddelek «Jutra». 24017

Peči

malo rabljene, najraje male Lutzove, za sobo, kupim Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Peči 2». 24025

Posest

Na Jadranu

takoj zraven pristanišča prodam hišo, ki je pripravna za vsako obrt. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23854

Hišo v Zagrebu

novozgrajeno, s 5 stanovanji, pripravno za obrt ali trgovino, ki nese 20%, prodam za 250.000 Din. Ponudbe na naslov: J. Radović, Zagreb, Ilica št. 156. 23866

Gostilna

dobro idoča, na prometnem kraju tik rudnika v Trbovljah, z vsem inventarjem naprodaj. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dober promet». 23684

Posestvo

blizu Maribora, 9 oralov vinograda, sadonosnik, njive, gozd, viničarija in pritikline ter posestvo, 36 oralov, od tega 18 oralov gozda, viničarija, gosposka hiša, gospodarska poslopja, velik sadonosnik, travniki, njive, pašniki, primerno za živinorejo, ugodno naprodaj. Informacije daje Albert Vicel, Maribor, Glavni trg. 23349

Lepo posestvo

na Dolejskem, 20 oralov zemlje v najlepši legi, tik farne cerkve in ob glavni cesti, v bližini majhnega mesta ugodno prodam. — Zraven spadata dve zidani hiši, hlev in šupa. Polovica zemljišča je mecesnovega in borovega gozda, druga polovica njive, travniki in sadonosnik. Naslov v ogl. oddelku «Jutra» pod šifro «Lepo posestvo». 23328

V Rajhenburgu

ali okolici kupim hišico z vrtom. Ponudbe pod šifro «20.000 Din» na oglasni oddelek «Jutra». 23661

Vilo

z večjim vrtom, ne predaleč od centra kupim za ceno do 400.000 Dn. Kupnino plačam takoj. Janko Kunej — Vič 84. 23596

Hišo z gostilno

trgovino ali kaj slišnega s prostim stanovanjem vzamem takoj ali pozneje v najem, event. tudi kupim. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Lastnik osebne gostilniške pravice». 23594

Kmečko posestvo

lepo, s hišo, živinskim in svinjskim hlevom ter vsemi gospodarskimi poslopji, v lepem kraju Dolenjske po ugodni ceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23630

Pozor, Amerikanci!

Trgovska hiša, v kateri je skozi dolga leta trgovina z mešanim blagom, eksport sena, slame, jajc in deželnih pridelkov, v lepem srezkem trgu ob železnici takoj naprodaj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Redka prilika 36». 22736

Majhno hišo

po možnosti z vrtom kupim v mestu ali na periferiji. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «V dobrem stanju». 23917

Trgovsko hišo

z gospodarskim poslopjem in 16 oralov zemlje, z živim, mrtvim in trgovskim inventarjem, brez konkurence, prodam na deželi. — Pojasnila daje Ana Kurbos ali pa Slivar v Ljutomeru. 23853

Hišo

s 4 sobami, kuhinjo, lepim sadnim in zelenjadnim vrtom, gospodarskim poslopjem in hlevom, na prometnem kraju, primerno za vsako obrt, proda Nipič, Zg. Radvanje 33 pri Mariboru. 23867

Mlin

umetni, valjčni, s turbinskim pogonom 20—24 HP, s stalno vodno močjo, novim betonskim jezom, v mlinu 4 pari valčkov, 1 francoski kamen, 1 nemški kamen, čistilni stroj Rapid za zrno, čistilni stroj za zdrob, 3 cilindri ter stroj za mešanje moke, lastna električna naprava, kjer oddajam tudi tok, radi bolezni prodam. Na teden zmeljem lahko 1½—2 vagona zrnja. Mlin je na prometnem kraju, poleg stanovanjska hiša s 6 sobami, kuhinjo in je vse moderno opremljeno. — Gospodarska poslopja so velika ter vse v prvovrstnem stanju. Posestvo je tako obsežno, da lahko redim 3 konje, 2 kravi in 20—30 prašičev. Nadalje 2 sadonosnika in 3 vrti za zelenjavo. Cena 2,000.000 Din. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23793

Gostilno

dobro idočo, s 17 orali posestva, z vsem živim in mrtvim inventarjem prodam radi bolezni. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 23967

Večjo vilo

s posestvom na periferiji Ljubljane ali neposredni okolici kupim. — Kupnino plačam takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Lav 40». 23997

Posestvo

obstoječe iz zidane enonadstropne hiše z gostilno in trgovino, gospodarskih poslopij, velikega sadnega vrta, 40 njiv in 5 gozdnih ter pašnih parcel, naprodaj. Pri razdelitvi skupnega občinskega zemljišča, odpade na to posestvo še ca. 60 oralov zemlje. Posestvo leži v kočevskem okraju, tik glavne ceste ter v neposredni bližini nove žel. zveze z morjem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23544

V Kamniku

blizu kolodvora bodo v nedeljo, 28. t. m. ob 15½. uri naprodaj 3 parcele za stavbe ali lesno skladišče. Pojasnila v trgovini Cuderman, Kamnik. 23840

Prodam posestvo

s krasno hišo in vsemi gospodarskimi poslopji, zraven travnik in njive. Nahaja se ob glavni cesti, ¼ ure od železnice, kjer je glavarstvo in vsi drugi drž. uradi. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Prodam poceni». 23838

Trgovsko hišo

z vsemi pritiklinami, na zahtevo tudi z zemljo, na najlepšem kraju blizu cerkve in šole v večjem trgu Slovenije (Gorenjsko) oddam takoj v najem, event. prodam po zmerni ceni. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Redka prilika št. 156». 23807

Majhno posestvo

lepo, zidana hiša z gospodarskim poslopjem, 10 oralov njiv, lep sadonosnik, vinograd itd., 15 minut od kolodvora Sloven. Bistrica takoj prodam. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Solnčna lega». 23971

Hišo

z 2 stanovanji in trgovskim lokalom, elektr. razsvetljavo ter lepim obsežnim vrtom in vsemi gospodarskimi poslopji radi odpotovanja po ugodnih pogojih prodam. Pripravno za vsakega obrtnika ali trgovca. Hiša stoji pol ure od Glavnega trga v Mariboru, na glavni Ptujski cesti. Poizve se na Tržaški cesti 6 v Mariboru. 24042

Kmečko posestvo

lepo, vse v dobrem stanju, poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24009

V najem

Mlinar

oženjen, vzame umetni ali navadni mlin v najem ali na polovični zaslužek. — Ivan Ivanusa, Mali vrh — Brežice. 23532

Pekarno

iščem v najem. — Naslov: Studenci pri Mariboru, Sokolska ulica 12. 23564

Mesarja

samskega, ki bi prevzel mesarijo v najem, sprejmem. Ponudbe pod značko «Mesar» na upravo «Jutra» v Celju. 23704

Vrt

centralno ležeč, s cvetličnjakom, toplimi gredicami in stanovanjem oddam v najem kavcije zmožnemu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23909

Trg. podružnico

dobro idočo, oddam v podnajem na lepem in prometnem kraju. Eksistenca zasigurana. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dobra trgovina 61». 23861

Lokali

Pekarno

dobro idočo, v največjem mestu na Štajerskem oddam takoj ali s 1. septembrom. — Naslov: M. P., Maribor, Kettejeva ulica 17. 23865

Lokal

s špecerijsko opremo, pripraven pa tudi za pisarno, na najprometnejši točki v Ptuju takoj odda v najem Pavle Dostal. 23721

Lokal

ulični ali dvoriščni, tudi lahko v prvem nadstr., v sredini Ljubljane, za tiho obrt, iščem za takoj ali po dogovoru. Ponudbe na naslov: Ivan Kokalj, Bled, Ribenška cesta 76. 23771

Trgovino

vzamem v najem. Stanovanje potrebno. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» z navedbo sedanjega prometa pod značko «65.000». 23640

Trgovina

z mešanim blagom na prometnem kraju v Ljubljani, radi bolezni takoj ugodno naprodaj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23623

Veliko kavarno

z lepim senčnatim vrtom na najlepšem in najbolj prometnem mestu v Celju, kakor tudi več drugih objektov ima v prodaji Lovro Črémožnik, Celje, Kralja Petra cesta 28. 23618

Primeren lokal
za trafiko želim v Ljubljani ali večjem mestu Sloveniie. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Trafika». 23799

Modisterijo
dobro vpeljano v prometnem mestu Slovenije radi poroke ugodno prodam. — Radi bližnje sezone ugoden čas za nakup. Ponudbe pod «Modisterija» na podružnico «Jutra» v Mariboru. 23720

Veliko gostilno
oddam v najem tistemu, ki plača odstopnino in odkupi pohištvo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Gostilna 65». 23965

2 lokala
v centru, tudi posamezno takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24027

Trgovino s točilnico
dobro idočo, brez konkurence, oddam. Pripravna za samca ali gospodično. Bodočnost zasigurana. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj 36-a». 24036-a

Vinotoč
Karol Soss je zopet otvorjen ob vznožju Kalvarije v Mariboru. 24041

Trgovino
dobro idočo, na prvovrstni točki v Mariboru, primerno za vsako stroko, oddam s stanovanjem. Potreben kapital 100.000 Din. Najemnina nizka. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod šifro «Promet». 24043

Trgovino
s mešanim blagom na deželi dam pridnemu, konkurence zmožnemu trgovcu v najem. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Ugodna prilika 22». 24022

Stanovanja

Stanovanje
1 sob, kuhinje in pritiklin oddam s 1. septembrom ob Dunajski cesti 92, nasproti Urbančka. 23819

2 dijakinji
sprejme učiteljica v vso oskrbo. Nemška konverzacija. Elektr. razsvetljava. Kongresni trg štev. 6/II. 23810

Preselitve
izvršuje najceneje «Slovenia-Transport», sped. transportna družba v Ljubljani, Miklošičeva 36 — Tel. 27-18 23101

Dijake (inje)
iz boljših hiš sprejmem na stanovanje in hrano v Kranju. Klavir na razpolago. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Dijaška oskrba, Kranj». 23788

Dijaška stanovanja
preskrbuje ga. Likar, Poljanska cesta 87, vila Bergman. 23674

Dijak
VII realne gimnazije želi priprosto stanovanje brez hrane in daje inštrukcije iz vseh predmetov. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dijak 52». 23752

Učiteljska družina
sprejme 2 mlajša dijaka v zračno stanovanje in dobro domačo hrano. Strogo nadzorstvo in pouk pri učenju brezplačen. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23589

Skupno gospodinjstvo
želi starejši vpokojenec, ki ima pohištvo, s starejšo dobrosrčno gospodinjo. Naslov kakor tudi dopise na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Skupno gospodinjstvo». 23792

Dijaka
mlajšega, sprejmeta starejša zakonca brez otrok. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23919

Dva dijaka
srednješolca sprejmem v vso vestno oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 23920

1—2 dijakinji
event. tudi mlajšega dijaka sprejmem na stanovanje in vso oskrbo, po zmerni ceni, v bližini liceja. Klavir in elektrika. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23922

1—2 dijaka
sprejmem na dobro hrano. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23928

2 dijaka nižjih šol
sprejmem v centru mesta v vso oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23931

Stanovanje
1 sob, kuhinje in pritiklin takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23905

3 dijake
sprejmem v popolno oskrbo v bližini realke in obrtne šole. Hrana dobra, soba velika in svetla. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23908

200 Din
dam tistemu, ki mi preskrbi stanovanje in delavnico za vsako obrt v Zagrebu ali Beogradu. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23878

Dijakinjo
nižjih šol sprejmem na priprosto hrano in stanovanje. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 23903

Stanovanje
1—2 sob, kuhinje in pritiklin, v Ljubljani ali bližnji okolici iščem za takoj ali pozneje. Prijazne ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Uradnik 35». 23935

Več dijakov
sprejmem na dobro hrano in popolno oskrbo v bližini gimnazije. Pojasnila daje Jerica Kreuzmajer, Kočevje, Rožna ulica štev. 267. 23891

Dijakinji
iščeta stanovanje (ena s hrano) v sredini mesta, pri boljši družini. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «P. P.» 23901

Stanovanje
obstoječe iz 2 sob in kuhinje takoj oddam stranki brez otrok v pritličju lepe vile blizu opere. Vprašati na Bleiweisovi cesti 27/II. 23862

Dva dijaka
sprejmem v sredini mesta v lepo stanovanje in dobro hrano, proti primerni ceni. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23885

Udobno stanovanje
oziroma celo vilo z vrtom oddam za 1200 Din mesečno ter stanovanje 2 sob in predsobe za 360 Din v okolici Ljubljane. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23825

Stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin želi gospodična, najkesneje s 1. novembrom v mestu. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Po osebnem dogovoru». 23772

Stanovanje
2 sob, event. tudi brez kuhinje, želi zakonski par brez otrok. Plača event. za nekaj časa naprej. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Solidna stranka 2». 23964

Stanovanje
solnčno in suho, z 2 sobama, kuhinjo itd. takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23986

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam s septembrom tistemu, kateri plača za daljšo dobo naprej. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23960

Stanovanje
3—4 sob, po možnosti v mestu iščem za vselitev tekom septembra. — Plačam 1000—2000 Din mesečno. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Tudi takoj». 24080

Stanovanje
v Mariboru zamenja za stanovanje v Ljubljani Karol Žerjav, Ljubljana, Kolodvorska št. 18. 24005

Stanovanje
souterainsko, v vili, obstoječe iz 2 velikih solnčnih sob ter kuhinje, z električno razsvetljavo, oddam mirni stranki brez otrok, event. 3 odraslim osebam. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «S». 24036

Sobo in kuhinjo
išče zakonski par brez otrok, ki plača do 500 Din. Naslov na oglas. oddelek «Jutra» pod «Takoj ali 1. september». 24011

Sobe

Opremljeno sobo
elegantno, s posebnim vhodom, event. tudi dve, eno večjo in eno manjšo, želim v sredini mesta. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Čista soba št. 829». 23829

Separirano sobo
opremljeno ali prazno, za takoj ali pozneje išče uradnik. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Boljša soba». 23822

Sobo in kuhinjo
event. sobo s štedilnikom iščem s 15. septembrom. — Plačam za daljšo dobo naprej. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «204». 23808

Sobo
zračno, z lepim razgledom na vrt, z elektriko, oddam takoj. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 23552

2 pisarniški sobi
event. s predsobo, v sredini mesta, v pritličju ali v višjih nadstropjih želim za takoj. I. Knez, Ljubljana, Gosposvetska 3. 23797

1—2 opremljeni sobi
samo v elegantni hiši, z vsem komfortom, strogo separirani, v centru ležeče, išče gospod. Ponudbe z naslovi pod «Moderno» na oglasni oddelek «Jutra». 23655

Veliko zračno sobo
z 2 posteljama oddam zakonskemu paru brez otrok ali 2 gospodoma v bližini Tabora. Naslov pove ogl. oddelek «Jutra». 23923

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom iščem od Florijanske ul. proti Dolenjski cesti ali v Trnovem. Plačam dobro. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23913

Lepo sobo
oddam takoj ali s 1. septembrom 1—2 gospodoma. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23926

Prazno sobo
s souporabo kuhinje oddam zakoncema brez otrok. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23929

Opremljeno sobo
oddam 2 gospodoma s 1. septembrom. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23907

Boljši gospodični
oddam svetlo, lepo opremljeno sobo z elektr. razsvetljavo v bližini kavarne Evropa. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23912

2—3 pisarniški sobi
želi državni urad v Ljubljani. Ponudbe z navedbo lege in najemnine je poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod «Trajno 36». 23936

Zračno sobo
oddam gospodu ali gospodični. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23895

Kabinet
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo oddam stalnemu gospodu v lepi vili blizu gledališča, s postrežbo za 300 Din mesečno Pojasnila na Bleiweisovi c. št. 27/II. 23863

Gospodična
ves dan odsotna, išče sobo, event. gre tudi kot sostanovalka. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Snažno 90». 23890

Prazno sobo
v pritličju iščem v Ljubljani ali v okolici. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Mirna stranka 50». 23850

Dijaka (injo)
sprejme na hrano in stanovanje M. Udovič, Trnovska ulica 25. 23698

Sobo
na dvorišču, 4 × 4 m, kjer lahko postavite štedilnik, oddam na Glincah, Tržaška cesta. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 22804

Prazno sobo
veliko in zračno, z elektriko, event. z domačo hrano želi gospod s sinom. Ponudbe sceno do 26. t. m. na oglasni oddelek «Jutra» pod «Mirna stranka 40». 23699

Dijaka
sprejme v dobro oskrbo nemško govoreča družina v sredini mesta. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23798

Sobo
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo, v prvem nadstr. v Gledališki ul. 4/I, opremljeno ali prazno oddam gospodu ali za kako pisarno takoj ali pozneje. Poizvedbe samo v trgovii Srečko Vršič, Ljubljana, Selenburgova ulica štev. 3. 23729

Podstrešno sobo
opremljeno, z elektriko, za enega gospoda, takoj oddam za 150 Din mesečno. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23977

Dijake (inje)
sprejme boljša rodbina v vso oskrbo. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 22910

Deklico-dijakinjo
sprejme v vso oskrbo boljša rodbina brez otrok. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23963

Stanovanje s hrano
želi uradnik, ki bi rad v hiši inštruiral srednješolce v matematiki in fiziki — proti primerni kompenzaciji Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Uradnik 9». 23969

1—2 dijaka
sprejmem v vso oskrbo. — Lepa in zračna soba ter dobra hrana. Nasov pove oglasni oddelek «Jutra». 23974

2 dijakinji
sprejmem na stanovanje in hrano. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 23994

Sobo
čisto in zračno, s posebnim vhodom, oddam takoj ali pozneje 2 gospodoma. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23979

Opremljeno sobo
svetlo, s posebnim vhodom in električno razsvetljavo oddam pod Rožnikom, ev. z vso oskrbo, samo boljšemu gospodu. Ponudbe na oglasni odelek «Jutra» pod «350». 23978

Sobico
lepo opremljeno, z vhodom iz stopnic in elektriko, v centru mesta oddam za 300 Din. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23881

3 dijake
sprejmem na stanovanje. — Istotam oddam lepo sobo s posebnim vhodom. Pojasnila daje Zupančič, Rožna ulica 8. 23958

Lepo zračno sobo
z elektr. razsvetljavo, zajtrkom in pranjem perila, oddam takoj 2 gospodoma po 300 Din mesečno. Event. tudi s hrano. Naslov: Sp Šiška, Lepodvorska ulica št. 28, vrata 1. 23955

Bivša učiteljica
sprejme mlajšo dijakinjo na stanovanje in hrano. — Klavir na razpolago, nemška konverzacija. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23993

Sobo z 2 posteljama
oddam s 1. sptembrom sredi mesta. Parket, električna luč. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 23990

Prazno sobo
s souporabo kuhinje oddam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23944

Dva gospoda
sprejmem na stanovanje v sredini mesta. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23946

Dijake
sprejmem v zračno stanovanje in na dobro hrano. Cena nizka. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 23930

Dva dijaka
mlajša, sprejmem v solnčno stanovanje in na dobro hrano. Klavir na razpolago Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23980

Gospoda
sprejmem kot sostanovalca na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23947

Opremljeno sobo
z 2 posteljama takoj oddam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24083

Srednješolca
dijaka ali dijakinjo sprejmem na hrano in stanovanje v sredini mesta. Električna razsvetljava. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 24032

3 dijake
nižjih razredov sprejmem v čisto solnčno sobo in dobro hrano na Sv. Jakoba trgu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24028

2 dijaka
sprejmem na stanovanje in hrano. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24020

Preprosto sobico
v sredini mesta oddam takoj gospodu. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24008

Večjo sobo
išče pevsko društvo «Slavec» za svoj društveni lokal. — Ponudbe s ceno na Jugometalija, Kolodvorska ulica. 24037

Deklice (dijakinje)
sprejme na stanovanje boljša družina. Dobra vzgoja in nadzorstvo. Klavir in vrt na razpolago. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24039

2 gdč. dijakinji
sprejme uradniška obitelj na snažno in zdravo stanovanje in dobro hrano v bližini učiteljišča. Naslov pove oglasni oddelek Jutra 24024

Dijakinje v Celju
sprejme uradniška vdova v solnčno sobo in vestno oskrbo. — Naslov: G. R., Cankarjeva 9. 24026

Majhno sobico
zračno, z lepim razgledom in električno lučjo oddam takoj solidnemu gospodu — na željo tudi s hrano — v Prulah (Sredina), vila 5. 24003

Kapital

Akademik
v zadnjem letniku študija, išče blago dušo, ki bi mu v svrho dokončanja študij posodila proti poroštvu in nizkim obrestim najdalj za dobo 5 let 8—10.000 Din. Blagohotne ponudbe je nasloviti na oglasni oddelek «Jutra» pod «Rešena eksistenca» — na kar se dobi vsa pojasnila. 23629

Gospod
28 let star, akademsko naobražen, rezervni oficir, ki poseduje rentabilno privatno trgovsko podjetje, želi damo, ki bi mu pomagala s kapitalom kvišku. Event. soudeležba, odnosno proda. Le resne, neanonimne ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Delo in denar». 23746

Kot družabnik
z osebnim sodelovanjem pristopim s 35.000 Din, v kasneji dobi še z enkrat tolikim kapitalom, k rentabilnemu podjetju, ki mi nudi lepo bodočnost. Pismene prijave na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Mlada in vztrajna moč». 24002

30.000 Din posojila
želi dobro vpeljano komično podjetje, v svrho razširjenja. Tistemu, ki posodi, je stalna služba na razpolago. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «19270». 23951

8—10%
obrestuje denarne vloge na tekoči (žiro) račun na trimesečno odpoved (na daljšo dobo po dogovoru) Efektna banka v Ljubljani, Kongresni trg 9. 24081

Kot družabnica
s 30.000 Din želi vstopiti v kako dobro idoče podjetje, trgovino ali obrt, trgovsko in gostilniško izvežbana, podjetna in agilna gospa srednjih let. Dopise prosi na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Družabnica 40». 24094

Kapitalisti, pozor!
Nudi se Vam prilika za ustanovitev velikega podjetja za izdelavo cestnega in železniškega gramoza — tik ob železnici, kjer se lahko napravi industrijski tir. Kamenja na razpolago za več sto let. Ponudbe do 25. avgusta 1927 na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Gramoz A. B. 1886». 23877

Ženitve

49letni gospod
z gostilno, trgovino in posestvom, blagega značaja, išče nevesto s primerno doto. Ponudbe pod «Složnost 49» na oglas. oddelek Jutra Tajnost zajamčena. 23763

Mlajši gospod
samostojen trgovski podjetnik z izgledom na lepo bodočnost, se želi v svrho ženitve takoj seznaniti z znako, od 18—24 let staro, značajno in podjetno gospodično, po možnosti trgovsko naobraženo, iz mesta ali dežele, ki poseduje vsaj nekaj gotovine ali imovine za takoj, z vzgledom na isto pozneje. Gospodično, ki želi resne samostojne združitve prosim, naj pošlje ponudbo z opisom in polnim naslovom na oglasni oddelek «Jutra» pod «Tajna sreča». 24007

Dopisi

Inozemec
37 let star, z nekaj gotovine, želi znanja z gospodično od 28—35 let, z malim posestvom. Samo resne ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Kmet». 23925

Boljša gospodična
srednjih let, želi za čas mesečnega dopusta kratkočasnega spremljevalca. Dopise pod «Roža brez moža» na oglasni oddelek «Jutra» 23934

Marija
Sem zdrav in vesel poročila. Bil zate v skrbeh. — Tvoj 23888

«Ljubezen»
Dvignite pismo v oglasnem oddelku «Jutra». 23584

Mlad gospod
inteligenten in premožen, lepe zunanjosti, želi v svrho resne ženitve znanja z mlado gospodično. Premoženje ne pride v poštev. Dopise, če mogoče s sliko je poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Bodoča sreča». 23790

A. K.
Dvignite obe pismi. Vaše izgubljeno. 23966

Nataša
Upam kmalu dobro. Neizmerno želim. Za vedno T. ms. 23999

Pajkec
in spremljevalka kolodvor Lesce, se naprošata od zelene kaplje in spremljevalca za naslov pod značko «Pajk» na oglasni oddelek «Jutra». 23849

Majhna blondinka
želi resnega znanja, najraje s samostojnim fotografom. Dopise prosi na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Besna šestica 111». 23970

Mlada gospa
prosi gospoda, ki bi ji posodil za malo obrt 2000 Din proti obrestim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Hvaležna 811». 24001

M—a
Gotovo nesporazumljenje. — Piši kedaj in kje. Zdravo. 23945

Filmska igralka
Gosp. Beranič, pismo preposno prejela! Danes v nedeljo ob predlagani uri «Narodni dom», časopis, če nemogoče, javite pod znano šifro. 24010

2. september
Ne obupaj duš'ca zlata, v upravi pismo čaka! Poljube Tvoj 24021

Jovo!
Kadar za goro solnce se skrije,
malo za njim nebo se žari,
končno tudi večerno žarenje
v nočni temini se utopi.
Dokler v družbi skup sva hodila,
polno je bilo priseg — besedi,
kar pa usoda naju ločila,
tudi spomin še komaj žari.
23943-a

Pletilje

izvežbane v vsakovrstnem pletenju **takoj sprejmem.** Stanovanje in vsa oskrba v hiši ter 100 Din tedenske plače.
Janko Krapec, Zagreb, Petračićev trg 12.

J. Stjepušin, Zagreb
Jurjevska ul. 57
priporoča najboljše tamburice «trun» partiture, šola in ostale potrebščine za vse ... tambura. Odl... ovan na pa... ški izložbi
Ceniki franko

Glasba

Glasovirje in harmonije
uglašujem, popravljam strokovno in ceno! Tudi potujem! Naročajte po dopisnici G. Jurasek, Ljubljana Wolfova ulica 12. 60

Tambur. godala
še dobro ohranjena poceni proda Sokol v Ribnici na Dolenjskem. 23770

Klavir
original Stingl, dobro ohranjen, prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23927

Klavir
prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24084

Živali

Mlade pse
čistokrvne bernhardince takoj proda Alojzij Vavpetič, Šmarca pri Kamniku. 23758

Istrijanske brake
po 8 tednov stare proda Dako Makar v Metliki. 23876

Psico
čistokrvne nemške ovčje pasme in 5 psičkov naprodaj v Aleševčevi ulici 29, Ljubljana VII. 23972

Fermač
5 mesecev star, nemški resavec, naprodaj. — Rožič, Sp. Šiška. 24013

Mlade pse
čistrokrvne jazbečarje z rodovnikom, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24045

Razno

Pljuča!
Zdravniški zavod dr. Pečnika za pljučne bolezni na gori Janina, občina Sečovo, pošta Rogaška Slatina. Prospekt 3 dinarje. 22521

Dr. Ivan Pintar
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5, začasno ne ordinira. 23924

Gostilna
Cenj. občinstvu naznanjam, da sem prevzela staroznano gostilno «Prešernov hram». Abonente sprejemam na dobro domačo hrano, dnevno kosilo in večerjo po 15 Din — Na željo tudi srbska in primorska kuhinja. Točim pristna vina vseh vrst. Za obilen obisk se priporoča Antonija Perko, Ljubljana, Rožna ulica 29. 23478

Prostovoljna javna dražba!
V sredo, dne 24. in v četrtek, dne 25. avgusta t. l., vsakokrat ob 9. uri dopo. bo prodanih v avtogaraži O. Žužek, Ljubljana, Kolodvorska ulica 31, večje število novih in rabljenih osebnih in tovornih avtomobilov ter motociklov raznih znamk, kakor Adler, Bugatti, Amilcar, Mercedes, Ariel, Puch, Fiat, Metallurgique, Marta, BSA, Sizaire Naudin, Peugeot, Premier, Harley - Davidson, Studebaker itd. — Izklicne cene so izredno nizke in ugodne. Interesenti se vabijo na ogled v gornjo garažo. 23938

Sl. občinstvu
vljudno naznanjam, da sem prevzel gostilno pri «Bobenčku» (Zadružni dom) na Viču, katero otvorim danes z godbo. Pijače in jedila prvovrstna. — Za obilen obisk se priporoča Fran in Nežika Kočevar, bivši restavrater «Zlatorog». 23975

Brezplačno
prijavite oddajo stanovanj, sob, lokalov, gostiln, trgovin, delavnic itd. Posredovanje za oddajalca popolnoma brezplačno. «Posredovalec», Sv. Petra c. 18. 23995

Najugodneja prilika
oddaja stanovanj, sob, lokalov, gostiln, prodaja hiš in posestev, brezplačna prijava: — Marstan, Maribor, Koroška cesta 10. 24040

Zastopstva
raznih predmetov sprejme beogradska agentura, ki ima 10 potnikov. Prednost imajo tovarne in veletrgovine. — Lastnik prometne agenture je v Ljubljani samo 3 dni. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Osobni sporazum». 23984

Sobo
s kuhinjo, event. tudi da pomaga pri gospodinjstvu ali kot hišnica, išče mirna in pridna ženska oseba za 1. ali 15. sept. proti plačilu. — Ponudbe se prosi na upravo pod «Pridna». (29869ž)

Rdečilo za ustne

KHASANA

SUPERB

je za poljub čvrsto rdečilo za šminkanje usten in lica. Skoro brezbarven je, ali daje takoj za čudo naravno, individualno raznoliko prilagodeno čvrsto držeče rdečilo, ki se more zopet odstraniti samo z milom »Khasana-Superb«. V svoji nežni sestavi daje ustom mehko linijo, prirodno barvo, a obrazu rdeči žar mladosti.
»Khasana-Superb« je nekaj novega na tem polju. Ne odpušča barve. Uporaba je nevidljiva in neškodljiva.
Dr. M. ALBERSHEIM
Frankfurt a. M. — — London.
Novost! KHASAN PARFEM v dražestnih malih steklenicah.
Dobiva se povsod!

Svetovnoznana motorna kolesa
B. M. W. Rudge Whitworth

Avtozavodi E. ROSA, Ljubljana,
Poljanska cesta 69. Tel. 254i.

Brezplačno

ne, toda prav poceni nudimo 12 vrst najfinejših sokov, «Dewis» celulozo, sadne mline, čepice za mlade junake, «Tiros» izbijače češpljevih koščic, potrebščine za konzerviranje in mnogo drugih predmetov. — Sporočite, kaj želite, da napravimo ponudbo. — Pišite takoj
«BREZALKOHOLNI PRODUKCIJI» V LJUBLJANI, Poljanski nasip 10.

Geometra

rabimo takoj za skiciranje ca. 12 km gozdne železnice. Ponudbe na poštni predal št. 2 v Črnomlju. 9123

Vodja pisarne,

izboren korespondent, prvovrsten stilist in diktator, lingvist, perfekten knjigovodja, z daljšo tu- in inozemsko prakso, **želi mesta** za takoj ali pozneje v večji industriji ali veletrgovini. Prijazne ponudbe pod „Prvovrstna sila št. 9117“

Koncesionirano elektrotehnično podjetje

Aleksander Kozić

LJUBLJANA, VIČ - Glince
se priporoča za vsa dela spadajoča v to stroko.
Cene konkurenčne! Prvovrstne reference!

HOTEL „KOSOVO“

Maribor, Grajski trg 1.

Cenj. občinstvu naznanjam, da je prevzela kuhinjo v moji restavraciji g. Julijana Nalič, došla iz znanega zagrebškega Grand-Hotela, kjer je službovala 15 let v splošno zadovoljstvo odličnih gostov. Abonenti se sprejemajo na dobro meščansko hrano po Din 450 mesečno, a la carte Din 600. — Istotam se dobe prvovrstna dalmatinska črna in bela vina, kakor tudi domača vina. Lep senčnat in prahu prost vrt. Postrežba točna.
Z obilen obisk se priporoča
M. RADILOVIĆ.

Na drobno **Specijalna** Na veliko

trgovina vozičkov in koles
Sprejema v popravilo vozičke, kolesa, šivalne stroje.
Poniklianje, lakiranje, avtogenično varenje.
ZEMELROK OTON
Lastna tovarna Glince - Tržaška c. Prodajalna Marijin trg 8.

179a

POZOR!

Prodaja na drobno vseh izdelkov **predilnice in tkalnice v Tržiču**, kakor vseh vrst surove in beljene kontenine, bombaža za strojno in ročno delo, vate za odeje itd., se dobi **samo** pri **tvrdki:**
PAVLA STRANSKY, trgovina z manufakturnim blagom
TRZIC na Gorenjskem.
Najcenejši nakup razl. manufakturnega blaga. Velika zaloga.
Posebnost:
češko blago (Reichenberg) za dame in gospode.

Originalne potrebščine za Opalograph

preservat, fixat in ostale potrebščine vedno v zalogi pri
LUD. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica štev. 6/I. 49 2 Telefon št. 980.

Najpopolnejši
Stoewer
šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki
Lud. Baraga, Ljubljana.
Šelenburgova ulica 6/I.
Brezplačen pouk. 15-letna garancija
Telefon št. 980.

Revmatizem

Izjava zahvalnosti.
Gosp. dr. I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska 43

Ker Vaš lek RADIO BALSAMIKA vedno uspešno deluje na moj reumatizam, prosim Vas, da mi čim preje pošljete še tri steklenice.
S spoštovanjem
Franc Bufalica
Orebić (Dalmacija), 9. novembra 1926.

Ker mi je Vaš lek RADIO BALSAMIKA mnogo ublažil bolesti radi katerih že več let trpim, Vas prosim, da mi po povzetju pošljete še tri steklenice istega leka, ker se nadam, da mi bo popolnoma odstranil bolesti. V tej nadi bilježim s spoštovanjem
Ana Kraškovič.
Brod na Savi 16. novembra 1926.

Lek Radio Balsamica izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju Laboratorij Radio Balsamica dra. I. Rahlejeva, Beograd, Kosovska 43

Na Gastronomski izložbi v mesecu maju 1927 v Parizu je

„Kuzmi čaj“ 8938

odlikovan z zlato kolajno.

STAMPILJE ETIKETE
Graveur ANT. ČERNE Ljubljana Kongresni trg 10

Uradniki in uradnice!

Vaše plače Vam ne dopuščajo, da se Vašemu stanu primerno in dostojno oblečete. **Ne imejte brige, pomoč je tukaj. Obl. Ilirija, Mestni trg 17/I.** Vam nudi vse manufakturno blago prvovrstne kvalitete **na 6 mesečno odplačevanje.** Na poziv **tel. 28-25** Vam pošljemo tudi zastopnika v hišo.
8950

Iščem

100 vagonov bukovine III. vrste, 10—15 vagonov bukovih okleščkov (Hochprügel) za točno dobavo. Podrobne ponudbe z navedbo najnižje cene franko Postumia na Jugomosse, Zagreb, Zrinjevac 20, pod šifro „Holz“.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu sporočava, da se je tvrdka *Divjak & Gustinčič* razdružila ter se cenj. odjemalcem zahvaljujeva za dosedanjo naklonjenost, za kar se tudi v bodoče najtopleje priporočava.

Z odličnim spoštovanjem

Divjak & Gustinčič.

V nedeljo 21. avgusta

KONCERT

v hotelu „Zaka“

BLED.

Letoviščarjem se odda pension s sobo, prvovrstno hrano s kopališčem in s čolnom od 60—70 Din.

Priporoča se

Kati Korošec, hotelirka.

Slovenskim citrašem

Na razpolago je zdaj za citraše sledeče:
1. *«Slovenske narodne pesmi* za citre in petje», vsi zvezki od prvega do enajstega po 18 Din.
2. *«Grajski odmevi»*. II. prenovljena izdaja; pridejani so: «Jugoslovanka», ena koračnica in nekaj valčkov. Cena preje 20, sedaj 18 Din.
3. *«Šaljive pesmi»*, 16 Din.
4. *«Tri pesmi»*. Jaz bi rad rdečih rož itd. za citre in petje po 6 Din.
5. *Slovenske nabožne pesmi* za citre in petje; cena 6 Din.

Pošilja se proti predplačilu poštnine prosto.

Priporoča se

IV. KIFERLE,
Ljubljana, Gosposka ulica 9.

Za zdravje Vaših otrok je Nesteljeva moka za otroke najbolj priporočljiva

V naše mizarstvo sprejmemo veščaka

poslovodjo

ki je posebno verziran v stavbenem mizarstvu. Ponudbe poslati na „Osječka Ljevaonica željeza i tvornica strojeva d. d. Osijek.

Najboljša

svinjska mast

znamke — I. P. — znamke

lastni izdelek tvrdke

P. POPOVIČ — LJUBLJANA

se razpošilja v ročkah po 20 in 50 kg ter sodih po 50, 100 in 200 kg.

Točna postrežba! Cene najnižje!

MOTOR HARLEY-DAVIDSON CYCLES

Harley-Davidson

Zmaguje povsod!

Nekaj zadnjih senzacionalnih zmag:

200 mil v Broocklandu

F. A. Longmann doseže kot zmagovalec v 1000 ccm kategoriji na hitrejši tempo in kljub slabemu vremenu je edini dosegel cilj. Prevozil je progo s 140 km brzine na uro.

1000 km ocenjevalna vožnja v Čehoslovaški Republiki.

Harley Davidson vozači si pridobijo brez kazenskih točk pet zlatih medalj in Team-odlikovanje.

Veliko darilo Švice

vozač Ceresole na Harley Davidsonu zmagovalec v kategoriji priklopnih voz do 1000 ccm najboljši čas vseh motorjev z priklopnim vozom

Achreiner gorske dirke (Vorarlberg)

vozač Schmidt na Harlev Davidsonu zmagovalec v kategoriji do 1000 ccm. — Vozač Grohmann na Harley Davidsonu najboljši čas s prikolico zmagovalec v kategoriji čez 750 ccm.

Otvoritvena dirka na Nürburgring-u

kategorija motociklov s prikolico čez 1000 ccm. Vozač Vise na Harley Davidsonu zmagovalec.

Mednarodna Schöberberg-dirka

vozač Turek na Harley Davidsonu najboljši čas vseh motornih vozil.

Chaumont gorska dirka

kategorija 1000 ccm vozač Ceresole na Harley Davidsonu. — **Rekord in najboljši čas dneva.**

MÜNSTER (Nemčija)

proti prvovrstni konkurenci je dosegel prvo mesto vozač Rüthen. V boju narodov v Hambornu, Mazzurana Italija, Borgotti Francija, Lismonde Belgija, in van Baar-Holandska. V Leipzigu je v vseh treh dirkah odnesel najboljšo internacionalno kategorijo. Na koncu teh dirk je izboljšal na Lipniškem dirkališču rekord od 120 na 124 km.

Na mednarodni tekmi na Ljubelju

vozač Bruno Klemenčič kot prvi na Harley Davidsonu v kategoriji s prikolico čez 1000 ccm.

Senzacija Generalno zastopstvo za kraljevino SHS. Tehnična komercijalna družba z. o. z. Ljubljana, Tavčarjeva ulica štev. 6.

nudi vse modele na 12 mesečne obroke promptno iz skladišča z enoletnim jamstvom

Pohištvo

elegantno, fino, cenevredno po lastnih in danih načrtih

A. AMANN, Ljubljana

Dvorni trg št. 1.

ZOBNI ATELJE

DENTIST E. KODER

stalni sodni izvedenec

Križevniška ulica štev. 8

zopet redno ordinira

Certan

uničuje stenice in njih jajčeca

Dobite ga v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z materijalnim blagom.

†

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubi oč a in tast gospod

Franc Zupan

zastopnik zavarovalnic ‚Jugoslavija‘ in ‚Slavija‘

danes, dne 20. t. m. v 75. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v ponedeljek ob pol 16. uri iz hiše žalosti Sutna šev. 46 na pokopališče na Žalah.

V Kamniku, dne 20. avgusta 1927.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse obilne dokaze iskrenega sočutja ob prerani smrti naše nepozabljene soproge, mamice itd.

Ane Dolinar

se tem potom najtopleje zahvaljujemo. Posebna zahvala pa bodi izrečena sostanovalcem za krasne poklonjene šopke in vence, gg. pevcem za v srce segajoče pesmi, glasbenemu društvu «Sloga» za pretresljive žalostinke, nad vse častnemu zastopstvu sportnega kluba «Hermes», kakor tudi vsemu p. n. občinstvu, ki je našo nam nepozabljeno mamico spremilo k zadnjemu počitku.

Hvala vsem!

Ljubljana, dne 20. avgusta 1927.

Rodbina Dolinar.

†

Tužnim srcem javljamo, da nas je nenadoma zapustil za vedno naš iskreno ljubljeni sin, brat, gospod

Lojzi Marinko

v 16. letu svoje starosti.

Pogreb ljubljenega nam pokojnika se vrši v nedeljo popoldne ob ½ 4. uri iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu — k Sv. Križu.

Šiška-Ljubljana, 21. avgusta 1927.

Zalujoča rodbina: **Marinko in sorodniki.**

Zahvala.

Za izkazano nam sočutje povodom smrti naše nepozabne ljubljenke

Cirilike

za poklonjeno cvetje, kakor tudi za spremstvo na njeni poslednji poti, se vsem prav iskreno zahvaljujemo.

Ljutomer, dne 18. avgusta 1927.

Obitelj: **Fabjan - Milavc.**

Za obilne dokaze srčnega sočutja ob priliki težke izgube našega soproga, sina, brata, svaka in strica, gospoda

Roberta Moskovića

izrekamo tem potom vsem, ki so nam stali v teh težkih urah ob strani, najtoplejšo zahvalo.

Elza, Matilda
in rodbina Feliks Mosković.

Zahvala.

Vsem, ki so poznali, našo mamo, teto, gospo

Marijo Semrajc

gost. in pos.

in ki so jo spremili na zadnji poti, izrekamo prisrčno zahvalo, posebno zahvalo pa pevskemu društvu „Savski Val“ za žalostinke in vsem darovalcem cvetja. Vsem, prav vsem „Bog plačaj!“

Sv. Križ-Tomačevo, dne 20. avg 1927.

9125 **Žalujoča otroka.**

Vsem Fotoamaterjem!

RAJAR GUARANTEED

Gaslicht-Bromide-Papir

„AUTONA“ ORIGINAL-

samotonujoči papir slavne angleške kakovosti in marke.

Poskusite, pa boste sigurno tudi Vi med oduševljenimi pristaši te znamke. Zahtevajte od Vaših fototrgovcev obširne brošure!

Valovite lase!

Krasne in lepe naravne kodre dobite tekom ene noči s lotionom «Isolde» od dr. Dorraine & Cie., Paris. Lotion zares nadomeščuje najuspešnejšo ondulacijo, napravi lase rahlo ter olajšava friziranje. Lasje ostanejo dolgotrajno valoviti in odporni napram vlagi. 40 Din. — Balzam za jačenje las, epohalni francoski eliksir, momentalno odstranjuje ves peljaj, srbež in krastice. Koža glave postane čista in zdrava, a lasje pričnejo rasti v svojih bujnih pramenih. 48 Din. — Dobite jo v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. — «Centifolia», kosmetični zavod, Zagreb, Ilica 37. — Zahtevajte brezplačne ilustrovane prospekte. 54-a/4

Moč osebnega vpliva

sugestij, hipnoze, osebnega magnetizma itd. Najpopolnejše učno delo. Takojšen uspeh zajamčen! Zahtevajte prospekt! — 1 pismo Din 8·— v znamkah. V tisku je nova zanimiva knjiga Couetizem.

«VEDA IN ZNANOST», Celje, Razlagova ulica 8.

Čisto lice!

Mladeniško svežost, izredno polepšanje dobite že prve dni uporabe medicin. biološkega sredstva «Venus». Koža lica se frapantno olepša, izginejo vse nečistosti, rumene in rdeče lise, solnčne pege, hrapavost, izpuščaji, gube in vsi znaki starosti izginejo. Koža lica postaja baršunasto nežna, rutičasta in izredno pomlajena. Uspeh garantiran in neškodljiv. Garnitura 92 Din. — Wibra lotion daje izvanredno lep in gost porast obrv in trepalnic, istočasno barva v temni barvi 55 Din. — «Odalisques» pour les Muscles, najodličnejši elexir za hranjenje in pomlajevanje ovenelega lica 80 Din. — Diamant dajočem lep zamamljiv pogled, garantirano neškodljivo, 55 Din. — Centifolia kosmetični zavod, Zagreb, Ilica 37 — Zahtevajte brezplačne ilustrovane prospekte! 54a/II

Urejuje dr. Josip Birsa. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.